

Temelj za trdno petletko

Praznične Brežice — Prehrojena pot spodbuda za naloge

Slavnostno sejo zbor občinske skupščine in odprtjem Doma učencev Šolskega centra se je 28. oktobra izteklo niz prireditvev v počastitev praznika brežiške občine, v spomin na pogumne skojevce, Milavce, Cerjake in druge, ki so pred 39 leti na ta dan ustanovili brežiško četo in pozvali k vstaji v Posavju.

Občinska skupščina je na svečani seji sprejela listino o pobratenju Brežic z občino Gevgelijo. Ob gospodarskem sodelovanju med obema občinama se bodo zdaj stakale vezi še na drugih področjih.

Občinska skupščina v Brežicah je na svečani seji 28. oktobra podelila tri oktobrske nagrade in tri oktobrska priznanja. Nagrade so prejeli Mimića Ausec, Milan Kostevc in Franc Puhner, priznanja pa Franc Baškovič, delovna organizacija Emona Posavje in tozda za vzdrževanje železniških voz v Dobovi.

Predsednik občinske skupščine v Brežicah Stanko Rebernik je v svojem govoru takole označil mejnike, dosežane napredka: Dosegli smo ekonomsko uravnoteženost in z izjemo enega tozda ustvarjamo do-

volj dohodka za pokrivanje lastnih in družbenih potreb. Rezultati stabilizacijskih prizadevanj so zadovoljivi. Investicijska poraba se je umirila na raven zagotovljenih finančnih virov. V tekočem letu so bile realizirane vse zastavljene investicije, od hotela Terme na Catežu do Pekarne Žita, blagovnice Emoña Posavje. Zgrajena je avtobusna postaja in dijaški dom s knjižnico, postaja milice, dom teritorialne obrambe in za skorajšnjo vselitev je pripravljenih 92 stanovanj. V teku so dela za večnamenski dom v Pišecah, adaptirana sta gasilska doma v Župelevcu in Kapelah in uresničuje se program modernizacije občinskih cest. Prehrojena pot naj nam bo spodbuda za nove naloge.

Seji so prisostvovali številni gostje, med njimi delegacija iz Gevgelije in delegacije iz pobratenih občin Zelina in Velika Plana.

V PIŠECAH CESTA IN VEČNAMENSKI DOM — Za praznik brežiške občine so Pišece dobile težko pričakovano asfaltno povezavo z Bizeljskim, ob osnovni šoli pa je v soboto, 25. oktobra, Stanko Rebernik, predsednik občinske skupščine, položil temeljni kamen za večnamenski dom. V njem bo zdravstvena postaja, pošta in telovadnica, ki jo bodo uporabljali tudi za kulturne in druge prireditve. (Foto: J. Teppey)

Gorjancem še več življenja!

Janez Vipotnik na srečanju borcev Gorjanskega bataljona v Kostanjevici — Od bratskega sožitja med NOB do skupnih akcij za hitrejši razvoj tega območja

Prebivalci Kostanjevice in vasi pod Gorjanci so v nedeljo prisrčno pozdravili v svoji sredi nekdanje borce Gorjanskega bataljona in aktiviste gorjanskega območja. Srečanje je bilo v novi proizvodni dvorani Iskre. S to prireditvijo so domačini zaključili letošnje slovesnosti ob prazniku krajevnih skupnosti.

Zbranim borcem, aktivistom, krajanom in gostom je govoril Janez Vipotnik, predsednik republiškega odbora ZZB NOV Slovenije, in med drugim dejal:

„Ko se danes tukaj spominjamo mogočnega deleža Gorjanskega bataljona in aktivistov s tega območja, nam je vsem v veliko zadoščenje, da so ljudje teh krajev častno prispevali svoj delež k današnji slovenski in jugoslovanski stvarnosti. V teh predelih, ki mejijo na bratsko hrvaško republiko, je prišel morda še bolj

kot drugod do izraza skupni upor, skupni boj in skupna zmaga, ki je prinesla uresničenje prvinskih težnj po bratskem sožitju, po enotnosti pogledov na ureditev družbe in na

magujeta zaostanost in neznanje. Prav gotovo vas, nekdanje borce teh krajev, posebej veseli razvoj vasi pod Gorjanci, razvoj v gospodarskem, kulturnem in družbenopolitičnem življenju. Kakšna razlika med stanjem pred vojno in današnjo stvarnostjo! V primerjavi s tistimi časi danes teh krajev in ljudi skoraj ni spoznati. Da so v občinah Brežice in Krško storili več za napredek, kot je

(Nadaljevanje na 4. strani)

FESTIVAL V POSAVJU

24. oktobra se je v Dobovi začela velika zabavnoglasbena prireditev „Mladi Posavja pojejo '80“, katere soorganizator sta dom JNA iz Brežice in skupina „Jesen“, ki bo spremljala nastopajoče. 12 pevcev amaterjev se bo na koncertih, ki bodo vsak petek, soboto in nedeljo, v 10 večjih krajih od Radeč do Rigonc — v Dobovi, Cerkljah, Senovem, Sevnici, Krškem, Vel. Podlogu, na Bizeljskem, v Sromljah, Globokem in na zaključni prireditvi v domu JNA v Brežicah — potegovali za lepe nagrade, ki jih bodo prispevali: združenje glasbenikov Lyra iz Ljubljane, radio Brežice in Sevnica ter Agraria iz Čateža. Pevce bodo na vseh koncertih ocenjevali obiskovalci, ki bodo dobili posebne glasovnice pred prireditvijo. Vse koncerte bo vodila Mojca Ogorevc, oblikoval pa jih bo Božidar Veljkovič.

ANJA PINTERIČ

REPUBLIŠKA PRIZNANJA MLADIM

Na ponedeljkovi konferenci področnih konferenc mladih delavcev in mladih v vzgoji in izobraževanju v Ljubljani so najbolj delavnim podelili tudi priznanja. Iz Novega mesta so priznanja RK ZSMS za mladega samoupravljalca prejeli: Na da Bračička iz Krke, Franc Udovč iz Iskre, Bršljin, Zdenka Židanik iz Novoteksa in OO ZSMS Institut v Krki kot najboljša osnovna organizacija. Priznanja za mlade v vzgoji in izobraževanju pa so dobili: Karmen Kenda in Borut Lekše iz novomeške Gimnazije ter Lojze Rezelj iz GSC.

Nagrade za praznik

13 nagrad in priznanj za novomeški občinski praznik

Za letošnji novomeški občinski praznik 29. oktober je bilo podeljenih 9 tradicionalnih nagrad občine Novo mesto, ki jih daje izvršni svet občinske skupščine. To visoko priznanje so prejeli: Tit Dobršek, Božo Kočevar, Franc Kump, Joža Miklič, Janez Penca, Jože Peterca, Štefan Seničar, Marjan Simič in Rihard Šoper.

Trdinova nagrada, ki jo prav tako podeljuje izvršni svet občinske skupščine, je letos pripadla Faniki Černe in Faniki Horvat, obe sta iz Dol. Toplice, ter Novomeščanu Dragu Šprocu.

Občinska skupščina pa je s Plaketo Novega mesta nagradila delo in uspehe Kulturnoumetniškega društva v tovarni Krka, častno občanstvo pa podelila Jožetu Boršnarju in Bogdanu Osolniku.

Prednost pridelovanju živeža

Iz razprave o kmetijstvu ljubljanske regije

Ljubljana se vedno bolj zaveda, da je odgovorna za razvoj kmetijstva. Že v naslednjih petih letih bo potrebovala za 36 odst. več mesa, za 35 odst. več sadja in zelenjave, kar za 300 odst. več rib itd. To je nekaj glavnih ugotovitev iz razprave o stanju in razvoju združnega kmetijstva za obdobje od 1981 do 1985, ki sta ga minuli teden organizirala medobčinski svet SZDL ljubljanske regije in Medobčinska gospodarska zbornica.

Predstavniki zadrug in občin izven Ljubljane so ugotavljali, da kmetijske občine zbirajo denar za pospeševanje kmetijstva iz različnih virov, medtem ko občine v mestu Ljubljani zberejo dovolj denarja že v proračunu in jim ni treba še posebej obremenjevati združenega dela.

Večina fazpravljalcev je zahtevala, naj se zagotovi trajno razmerje med ceno koruze in ceno živine oz. prašičev. Kmet in predsednik združnega sveta KZ Cerknica je poudaril: „Kmetje imamo občutek, kot da čakamo na miloščino, ker hočemo primerne cene za svoje proizvode. Rešitev je preprosta: ceno živine je treba uskladiti s cenami industrijskega blaga. Zadnja področja živine ni rešila ničesar, ker se je podražilo tudi že vse ostalo. Osebnega standarda ne moremo več vzdrževati na račun kmetov.“

V razpravi so opozorili še na mnoge druge zadeve, ki ovirajo hitrejši razvoj kmetijstva. Zložba zemlje poteka prepočasi, zavirajo pa jo prav lastniki zemljišč, ki niso kmetje. Ti običajno svoje zemlje niti ne obdelujejo. Tako se zemlja zarašča, kar je velika škoda. Že zdaj je na tem območju zaraščenih preko 10.500 ha kmetijskih zemljišč. Manj razprave je bilo o kmečkem turizmu, spet več pa o pomoči višinskim kmetijam, kjer je proizvodnja hrane za okoli 30 odstotkov dražja kot v nižinah. Tudi socialnega položaja kmetov niso podrobneje obdelali. Opozorili so na potrebo po čimbolj strokovnih kadrih v pospeševalni službi in finansiranju te službe. Posebno pa so poudarili, da je bilo razprav o kmetijstvu že dovolj. Zdaj je treba resnično dati v razvoj prednost kmetijstvu oz. pridelovanju hrane.

JOŽE PRIMC

SREBRNA KOŠUTA ZA „BETI“

Na nedavnem sejmju „Moda v svetu“ v Beogradu je metliška „Beti“ dobila „Srebrno košuto“ za kolekcijo spalnih srajc, ki so pritegnile pozornost komisije in številnih obiskovalcev sejma. „Beti“ je na tem sejmju že večkrat dobila visoka priznanja, kar je v veliki meri zasluha nadarjenih kreatorok. Nagrajene spalne srajce bodo v prodaji prihodnje leto spomladi.

Počastitev okrožne partijske konference v Dol. Toplicah

Slavnostna konferenca bo 21. novembra v kulturnem domu — Naslednji dan še zborovanje aktivistov

V čast okrožne partijske konference, ki je bila septembra 1940. leta v Henigmanovi hiši v Dolenjskih Toplicah in ki je pripomogla k zgodovinskim odločitvam na V. državni konferenci KPJ, bo v okviru praznika novomeške občine 21. novembra v Dol. Toplicah slavnostna konferenca. Na njej bodo ocenili pomen predvojnega zborovanja za razvoj narodnoosvobodilnega gibanja in ljudske revolucije, naslednji dan pa bo še delovni posvet dolenjskih aktivistov NOB. Več o tem bomo še pisali.

JANEZ VIPOTNIK: Zlasti v sedanjem času težkih gospodarskih razmer moramo od pravičah delovnih ljudi nenehoma poudarjati tudi dolžnosti.

vizijo skupnega razvoja. Levji delež za razmah NOB na slovenski strani Gorjancev pripada prvim aktivistom OF in prvim partizanom, ki so se združili v Gorjanskem bataljonu. Partizani in borbeno ljudstvo so bili tu nerazdružljiva celota.

35 let že uživamo svobodno graditev socialistične samoupravne družbe, zgrajene na temeljih NOB. Povsod pridnost in sposobnost pre-

Načrtovalci naj se „streznijo“

Novi sekretar MS ZKS za Dolenjsko Boris Gabrič — Nestvarnih načrtovalcev ni malo — Investicijam brez stvarne denarne podlage ne bo mesta v razvojnem programu

Potem ko so izglasovali razrešnico Lojzetu Šterku, se mu zahvalili za dolgoletno uspešno delo in za novega sekretarja izvolili Borisa Gabriča, so člani MS ZKS za Dolenjsko zadnji petek razpravljali o pripravi planskih dokumentov, seznanili pa so se tudi s prizadevanji za uvedbo usmerjenega izobraževanja v štirih dolenjskih občinah.

Kar se tiče planov, so roki okvirno dogovorjeni, glavno vodilo pa naj bi vsekakor bila vsebina planskih dokumentov. V ospredju naj bi bilo prizadevanja po čim večjem izvozu, težnje h kakovostnim, tehnološko inovativnim spremembam gospodarstva, hotenja po večji proizvodnji hrane, izvoznim potrebam prilagojene investicije, stvarni pogledi glede zaposlovanja. ltd.

Po zadnjih podatkih na Dolenjskem načrtujejo toliko naložb, da bi

jih bilo v novem srednjeročnem obdobju po bančni plati moč kriti le polovico, zato je skrajni čas, da se nestvarni načrtovalci streznijo. Tudi v silih in krajevnih skupnostih načrti presegajo razumne meje, morebitni viri denarja so zamegljeni. V tozdih delavci premalo sodelujejo in odločajo pri nastajanju planov, v več občinah še zmeraj računajo na ene in iste delavce.

Pri nastajanju planov so še vedno prisotne težnje, da bi stroške krili zgolj s cenami, ne pa z boljšim gospodarjenjem. V določenih okoliščinah tudi samoupravljanje še ni povsem zaživelo, kar se kaže tudi pri pripravi planskih dokumentov, ki zvečine ne premorejo trdnih izvornih izhodišč. Zato bo pri usklajevanju planov nujno posvetiti posebno pozornost, kako opredeljujejo porabo, investicije brez stvarne denarne podlage pa nikakor ne bi smele priti v razvojni program. Tudi že začete investicije ne bi smele uiti podrobnejemu pregledu, nestvarne bi kazalo celo ustaviti.

Komunisti v vseh okoljih so dolžni bdeti nad tem, da plani ne bodo le zbir želja. Doseči je treba uskladitev občinskih bilanc, zlasti pri zaposlovanju in finančah. Pri investicijah morajo imeti prednost panoge, ki bodo zagotavljale povečanje izvoza ali bodo pripomogle k večji proizvodnji hrane. Stabilizacijsko se bo treba obnašati tudi pri oblikovanju mreže šol za usmerjeno izobraževanje, nesporno pa je, da bitke za stabilizacijo ne bo moč dobiti brez sposobnih kadrov, ki jih bo dalo usmerjeno izobraževanje. Zato je slednje sestavni del stabilizacijskih prizadevanj. Več o tem še na 4. strani.

D. R.

LUCI SPOMINA — V soboto zvečer bo mrak pokopališč po vsej slovenski domovini, kjer počivajo naši dragi pokojni, presvetlilo tisočero sveč, simboličnih luči spomina. Živi bomo posvetili trenutek mrtvim, poklonili se bomo spominu padlih, misel nam bo zatipala v nepoznano temo, ob kateri pa vrednost človeškega življenja šele prav zasije. A svečka, ki za dan mrtvih zagori na grobu, naj bo le znanje potrdilo plamenčka spomina, ki nam v srcih gori skozi vse leto. (Foto: M. Markelj)

Po manjšem poslabšanju v četrtek se bo nadaljevalo suho vreme. Hladneje bo.

Generalna skupščina Združenih narodov je pred štirimi leti sklenila, da teden, v katerem se „nahaja“ 27. oktober, vsako leto obeležimo kot teden solidarnosti z ljudstvom Namibije in njenim osvobodilnim gibanjem SWAPO. Že tri leta prej pa je svetovna skupščina potrdila neodtujljive pravice na samoopredelitev in neodvisnost kot tudi zakonitost njihovega boja proti ilegalni južnoafriški okupaciji ter priznala nacionalno osvobodilno gibanje SWAPO za avtentičnega predstavnika namibijskega ljudstva.

leta 1915 položiti orožje pred vojniki sosednje Južne Afrike, ki je bila takrat del britanskega imperija. Pet let kasneje je društvo narodov „zaupalo“ mandat Južni Afriki nad jugozahodno Afriko, kot je v tistih časih nosila ime današnja Namibija.

Leta 1966 je Generalna skupščina OZN odvzela mandat Južni Afriki in proglasila pravico Namibiji do samouprave. Takrat so ustanovili tudi svet OZN za Namibijo – katerega članica je tudi Jugoslavija – vendar je Južna Afrika vse do danes vse zahteve svetovne organizacije na vsakem koraku dosledno odbijala.

Pa vendar se je Južna Afrika že pred časom zbalala, da bodo zaradi svoje politike izključeni iz OZN – z vetom sta ji leta 1974 pomagali Francija in Velika Britanija – in je tako začela z nekakšnimi akcijami o „samoodločbi“. Predlagani marionetni režim v Namibiji pa naj bi še naprej bil tista „moč“, ki naj bi ne pomenila nič drugega kot podaljšano roko rasistov. In bi tako še naprej izkoriščali to bogato področje, za delovno silo pa domačine, katerih življenje se suče v najbolj možnih siromašnih okoljih – brez kakršnekoli zaščite.

SWAPO ne bo prenehala svoje osvobodilne bitke vse dotlej, dokler se ne bo z namibijskega ozemlja pobral zadnji južnoafriški vojak. In v tem svojem boju imajo vsa podpora mednarodne javnosti, še zlasti pa držav – članic neuvrščenega gibanja. In da ne bomo preskromni, naj pri tem boju omenimo tudi delež Jugoslavije.

VASO GASAR

JASER ARAFAT NA OBISKU PRI NAS – V nedeljo je prišel na uradni in prijateljski obisk v Jugoslavijo predsednik izvršnega komiteja PLO Jaser Arafat. Na letališču ga je sprejel predsednik ZIS Veselin Djuranović. Takoj nato so se začeli ob udeležbi sodelavcev uradni pogovori, v katerih so poudarili, da je treba reševati bližnjevzhodni problem v duhu znanih načel. Z jugoslovanske strani je bilo rečeno, da bo SFRJ še naprej nudila vso podporo in pomoč palestinskemu ljudstvu, rešitev krize pa Jugoslavija vidi v umiku Izraela iz vseh zasedenih ozemelj, vključno z Jeruzalemom in v pravici Palestine do samoodločbe in lastne države. Arafat in Djuranović sta izrekla resno skrb zaradi agresivnih dejanj Izraela v južnem Libanonu, ki lahko resno ogrozijo mir in varnost v svetu. Na sliki: sprejema na beograjskem letališču. (Telefoto: Tanjug)

Trnova namibijska pot do neodvisnosti

Namibijsko vprašanje se bo našlo tudi na 35. rednem zasedanju Generalne skupščine. Priporočila za sankcije proti Južni Afriki zaradi njene politike napram Namibiji bodo vsekakor odmevala po vsem svetu, manj ali skoraj nič pa pri nekaterih zahodnih državah, ki z Južno Afriko ne bi rade izgubile dobičkonosnih poslov.

Namibija je – Južna Afrika, kot kolonizator in okupator še vedno ne priznava tega imena – dežela, kjer je na eni strani zbrano veliko bogastvo, na drugi strani pa siromašno namibijsko ljudstvo. Da pa je mera izkoriščanja popolna, Južna Afrika tudi v Namibiji izvaja politiko najhujšega rasnega razlikovanja – tako kot v svoji deželi.

Namibija je dežela, ki je velika za tri Jugoslavije, vendar nima niti milijon prebivalcev. Prvi kolonizatorji so bili Nemci, ki pa so morali

NOVA KNJIŽNICA V BREŽICAH JE ODPRLA VRATA

Novih prostorov občinske matične knjižnice v Brežicah so veseli vsi prijatelji knjige. Konec je utesjenosti in nudijo se možnosti za pestrejšie oblike dela z bralci. Knjižnico z večnamenskim prostorom, iz posojevalnico s čitalnico za odrasle in mladino ter delovnimi prostori so zgradili po načrtih inž. arh. Tatjane Guštin, ki ni pozabila na počutje njenih obiskovalcev. Že prvi dan z otvoritveno slovesnostjo je menil v prijetnem vzdušju, za kar gre zahvala zlasti igralcu Mihi Bolohu in toplim, plemenitim besedam dolgoletnega ravnatelja Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani prof. Jara Dolarja.

sle in mladino ter delovnimi prostori so zgradili po načrtih inž. arh. Tatjane Guštin, ki ni pozabila na počutje njenih obiskovalcev. Že prvi dan z otvoritveno slovesnostjo je menil v prijetnem vzdušju, za kar gre zahvala zlasti igralcu Mihi Bolohu in toplim, plemenitim besedam dolgoletnega ravnatelja Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani prof. Jara Dolarja.

„Ali je to še moja zadruga?“

Ob neuskkljenih cenah mesa se podira težko zgrajeno medsebojno zaupanje

Čigava je naša kmetijska zadruga? Čudno vprašanje, kajne? Toda zelo resno, kadar tako sprašujejo kmetje. „Ali je to še moja zadruga?“ sprašuje očitajoče živinorejec, ko se brani, zakaj je pitana goveda prodal mimo domače ali svoje kmetijske zadruge. Po svoji pameti sklepa, da je tako vprašanje upravičeno, čeprav mu v zadrugi nočejo pritruditi.

Ni še preteklo veliko časa od širokih razprav, kako naj bo kmetijska zadruga organizacija kmetov in delavcev, ki jim bodo pomagali pri gospodarjenju. Tako je tudi zapisano v zakonu. Če je zadruga njihova, potem pa menda mora tudi delati za njihov napredek in gnotne koristi. Kako se s tem ujema zahteva „zadruge“, naj ji združniki ali združeni kmetje dajejo pitano živino po nižjih cenah, kot jo plačajo drugi kupci?

Odgovor, da so združne cene dogovorjene in jih ni dovoljeno kršiti, ne zadovolji živinorejcev. Kdo pa se je dogovoril o njih? Zadruga. V čigavem imenu, če se kmetje združniki ne strinjajo z njimi? Kdo lahko v zadrugi odloča o takih stvareh? Mar ne tudi združeni kmetje, če je zadruga njihova?

Ne zapletajmo stvari z jalovimi razpravami! Kmetom gre v bistvu za to, ali naj zadruge delajo tako, da bodo koristile

svojim članom, ali je njihova osnovna naloga zadrževanje odkupnih cen na nižji ravni. Če je kmetijska zadruga organizacija svojih članov, potem menda

imajo tudi pravico soodločati o organizirani prodaji svoje živine, in ne le se „povezovati“ z zadrugo in „sodelovati“ z njo, kot jih nekateri združni delavci še vedno prepričujejo.

Stvari so se tako zamotale zaradi neurejenega trga, kar je posledica slabe organiziranosti od zadrug naprej. Zdržniki živinorejce hudo motijo nakupovalci živine z različnimi, višjimi cenami. Zakaj se kmetijske zadruge ne dogovorijo med sabo in združne zveze v vsej državi ter z drugimi kmetijskimi organizacijami za enotne odkupne cene? Takrat ne bi mogli prihajati nakupovalci živine iz drugih republik ali sosednjih občin z višjimi cenami. Združeni kmetje bi dali vso živino svoji zadrugi brez dvomov in strahu, da bi dobili zanjo manj kot drugi živinorejci. Bilo bi manj pomislekov pri vključevanju v organizirano rejo.

Ali tega ne znamo uresničevati? Če res ne znamo, se je treba učiti tam, kjer so že

preizkusili in uveljavili. Če pa nekateri ne marajo zato, da bi pri odkupu laže ribarili v kalnem, bo treba pripraviti učinkovitejšie ukrepe. Resni in podjetni kmetje, ki jim je kmetijstvo poglaviti vir dohodkov, ne nasprotujejo tako organizirani reji in prodaji živine.

JOŽE PETEK

NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Naloga, ki čaka gospodarstvo na področju izvoza in vračanja dolgov ni lahka, kljub temu pa je uresničljiva. O tem govore tudi najnovejše ocene, o rasti izvoza in zmanjševanju uvoza v naši republici. Delež izvoza bo letos dosegel 20,4 odstotka družbenega proizvoda, (v vsej državi pa 23,5 odstotka). V devetih mesecih se je slovenski izvoz povečal za 31 odstotkov. Na konvertibilno področje smo v septembru prodali največ od vseh republik in pokrajin.

Premiki na bolje

Delež uvoza blaga bo letos v Sloveniji znašal 29,5 odstotka družbenega proizvoda, pokritje uvoza z izvozom v devetih mesecih pa je znašalo spodbudnih 78 odstotkov, v vsej Jugoslaviji pa 57 odstotkov.

Seveda je treba upoštevati, da smo tako pozitivne rezultate dosegli tudi zato ker smo drastično zmanjšali nakupe v tujini, ker smo izvoz povečali tudi na račun slabše oskrbe domačega tržišča. Precejšnje so izvozne spodbude, (čeprav zamujajo), svoj delež pa je prispevala tudi sprememba tečaja, ki je povečala konkurenčnost našega blaga v tujini. Vse to govori, da moramo napore za pospeševanje prodaje na tuje trge obdržati na sedanji ravni oziroma jih trajneje povečevati. Predvsem moramo veliko bolj odločno kot do zdaj investicijski dinar nameniti za razvoj tistih gospodarskih dejavnosti, ki imajo komparativne prednosti in možnosti na svetovnem tržišču.

VEČJE OBRESTI ZA DEVIZE

Že po novem letu naj bi občani na devizne varčevalne vloge na vpogled dobivali 8 oziroma 8,5 odstotka obresti. Zdjaj dobivajo 7,5 odstotne obresti. O tej pomembni novosti,

ki jo predvidevajo dopolnitve in spremembe sedanjega samoupravnega sporazuma bank o deviznem varčevanju, banke že na veliko izrekajo svoja mnenja in kot pravijo v združeni banki Jugoslavije, je zagotovo, da bo devizno varčevanje občanov na vpogled drugače obravnavano. Uvedli bodo namreč tako imenovano varčevanje z odpovednim rokom treh ali šestih mesecev, za kar bi določili tudi nove obresti.

Če občan svojo devizno vlogo vloži v banko in pove, da vloge ne bo dvigoval v prihodnjih treh ali šestih mesecih, bo dobival 8 oziroma 8,5 odstotne obresti. Za razliko od sedanje prakse, ko je bilo vsako varčevanje do dveh let pri vlogah na vpogled obrestovano s 7,5 odstotki, bi na ta način uvedli preciznejšo časovno specifikacijo deviznih varčevalnih vlog in večje obresti, kar je sicer že navada marsikje po svetu.

DEVALVACIJE NE BO

„Ali lahko pričakujemo novo devalvacijo dinarja?“ je bilo eno izmed vprašanj podpredsedniku ZIS Zvonetu Draganu. „Ne“ je kratko odgovoril Dragan. „Nove devalvacije ne bo, vendar pa bomo tudi v prihodnje vodili aktivno politiko realnega tečaja naše valute. Dejstvo, da so se devizne rezerve naše države v zadnjih dveh mesecih podvojile, ni v neposredni zvezi s tem, vendar pa očitno predstavlja svetlo točko, ko govorimo o skupnem ekonomskem položaju države.“

V prihodnji petletni plan razvoja Jugoslavije mora biti sprejet do konca leta, čeprav je že precej zamude in čeprav je še veliko dela za čas, ki je še na voljo. To je stališče predsedstva SFRJ, ZIS, republik in pokrajin. Sprejetje plana do tega roka je nujno zaradi notranjih in mednarodnih ekonomskih in političnih razlogov.“

MILAN MEDEN

TELEGRAMI

LUANDA – To so bili „pogovori brez vidnega napredka“, so dijeli uradni angolski krogi o pravkar končanih pogajanjih o Namibiji med predstavniki južnoafriškega rasističnega režima in delegacijo OZN, ki jo je vodil pomočnik generalnega sekretarja Brian Urguhart.

MOSKVA – Prezidij vrhovnega sovjeta ZSSR je Ivana Arhipova imenoval za prvega namestnika predsednika ministrskega sveta ZSSR. Arhipov je star 73 let, že 6 let pa je eden izmed namestnikov predsednika sovjetske vlade.

SAN SALVADOR – V središču San Salvadorja so ubili eno vodilnih osebnosti salvadorskega komiteja za človekove pravice Ramona Valladareza. To je že druga vodilna osebnost te človekoljubne organizacije, ki so jo ubili ta mesec. V začetku oktobra so namreč ubili Mario Magdaleno Henriques, predstavnicu za tisk omenjenega komiteja.

BEOGRAD – Predsednik predsedstva SFRJ/Cvijetin Mijatović je sprejel pismeno poslanico od predsednika republike Kube Fidela Castra, ki mu jo je poslal kot predsedujoči v neuvrščenem gibanju. Poslanica se nanaša na dejavnost neuvrščenih držav v zvezi z oboroženim spopadom na Srednjem vzhodu.

NIKOZIJA – Po nedavnem sporočilu je organizacija držav izvoznice nafte (OPEC) iz svojega sklada za mednarodni razvoj v zadnjih štirih letih razdelila skupno 197 kreditov v vrednosti 845 milijonov dolarjev. Po tem sporočilu, ki ga je objavila uradna tiskovna agencija združenih arabskih emiratov, je dolgoročne kredite z nizkimi obrestmi dobilo vsega skupaj 67 držav Afrike in Azije. V omenjeni vsoti niso upoštevana darila in pomoči, ki jih je OPEC dodelila neposredno ali preko svojih lastnih skladov za razvoj.

ODISEJA 2001. To ime je dobil podvig, ki bo povezal Evropo z Afriko v Gibraltarski ožini. Celinu med trom Palomo v Španiji in rtom Altaresom v Maroku loči le 16 kilometrov. Strokovnjaki imajo na izbiro dve rešitvi: most, katerega slaba stran je, da bi močno oviral gost pomorski promet, ali predor. Vse kaže, da se bodo odločili za slednjega, čeprav so raziskave pokazale, da je dno Gibraltarske ožine že hudo načeto. Zamisel o povezavi obeh celin se je porodila že leta 1969, ko je zamisel veljala za pravljico.

NA JESENSKEM PARIŠKEM AVTOMOBILSKEM SALONU so kot vsako leto razstavili vrsto novosti, cestnih lepotic, od raskošnih „rollsov“ in „mercedosov“, „volvo“ (tudi model s šestimi vrati), pa do veličastnih ameriških limuzin z raskošnimi cenami. Ves sejem se je ravnal po treh točkah, ki predstavljajo glavne prometne probleme današnjega časa: varnost na cesti, zaščita človekove sredine in energetska kriza v svetu. Skrito med velikimi sosedji je zaradi svojih dobrih lastnosti vzbudilo veliko zanimanje vozilo s skromnim imenom „parko“, najmanjši četrtesed na svetu (2,90 metra dolgo, 1,50 metra široko in 1,40 metra visoko). Njegov ustvarjalec je Fancoz Suy Duport, elegantno karoserijo pa je oblikoval Marc Delery.

JAPONSKI PREFEKTURI SIGA SO PREPOVEDALI uporabo detergentov, da bi zaščitili jezero Biva, največje japonsko in eno od najstarejših jezer na svetu. Na jezeru se je pojavila „rdeča prevleka“ zaradi velike eutrofikacije (velik porast planktona). Jezero je bogat rezervoar pitne vode. Iz njega črpajo vodo za 13 milijonov ljudi. Biva vsebuje okrog 27 milijonov ton vode, kar je 150-krat več, kot drži tokijski rezervoar. Zaskrbljenost je razumljiva, saj se je potrošnja vode z industrializacijo zelo povečala, v letih 1965 do 1975 pa je narasla od 4,2 na 9,6 milijarde ton, se pravi za 2,28 krat.

ČUDNE STVARI SE DOGAJAJO v perujskem zaporu Luriganco v Limi. Dokumenti mnogih zapornikov so se izgubili. Nekateri so že odsedeli svojo kazen, pa ne morejo na prostost. Mreža preiskovalne in sodne birokracije pa je tako zapletena, da nihče ne ve, kdo je pristojen odločati o tem, ali bodo zaporniki izpustili ali ne. Od 6500 jetnikov, kolikor jih je v zaporu Luriganco, jih je komaj 26 obsojenih, samo ti torej vedo, zakaj sedijo. Na grozljivo življenje pozabljenih ljudi je nedavno opozoril dramatični pobeg desetih zapornikov, ki jih lovi cela vojska policajev. Dodajmo še, da je zapor zgrajen največ za 1500 zapornikov, danes pa jih je v njem štirikrat več.

KRAVASAKI – pripravljen na dirko s cenami

VEDNO MANJ AJDE — Slovenija se res ne more več hvaliti, da je dežela ajde, ker jo iz leta v leto sejemo manj. Kmet Kralj iz Dobrave je na Otoku žel ajdo pretekli teden in jo bo še sejal, saj brez ajde ni ajdovega kruha, pa tudi okusnih ajdovih žgancev ne. (Foto: J. Pavlin)

VSE VEČ BOLJŠIH CEST — V sevniški občini novomeško cestno podjetje trenutno obnavlja regionalno cesto Loka-Breg (na sliki) in kot vse kaže, bo bitogramoz letos zanesljivo na poldrugem kilometru cestišča. Obnavljajo pa tudi 2 kilometra odseka ceste Sevnica-Planina. (Foto: Pavel Perc)

DOMISELNOST V STISKI — Posavski muzej prikazuje v svoji galeriji razstavo nadvse zanimivih izdelkov iz partizanskih delavnic in jo ponazarja z bogatim slikovnim gradivom. Na otvoritvi je popeljal gledalce skozi direktor Muzeja revolucije iz Ljubljane. (Foto: J. T.)

OBŠIRNA PALETA VPRASANJ — V ponedeljek je obiskal slušatelje 23. političnega tečaja RS ZSS v Dol. Toplicah podpredsednik IS Skupščine SRS Dušan Suligoj in slušateljem odgovoril na vrsto vprašanj, ki zadevajo reševanje naših ekonomskih, družbenih in socialnih problemov. (Foto: J. Pavlin)

DRUGI KONGRES O HRANI
V Novem Sadu bo decembra II. kongres o hrani. Udeležili se ga bodo jugoslovanski kmetijski proizvajalci, da bi razpravljali o izkušnjah, ki so si jih pridobili ob udeležbah in investicijah v tujini, zlasti v nerazvitih deželah Azije, Afrike in Južne Amerike. Nekatera podjetja so sama ali v kooperaciji dosegla že lepe uspehe. Med te lahko prištevamo realizacijo velike farne s 25 tisoč hektarjev zemlje v Iraku, več kombinatov v Iranu ter uspešno sodelovanje z mnogimi deželami v Afriki, posebno z Angolo, Nigerijo, Etiopijo, Sudanom in Madagaskarjem. V Južni Ameriki so naši agrokombinati najbolj angažirani v Peruju, Mehiki in Venezueli.

Pokopujejo staro, začenjajo novo

Novograd popravlja poslovne uspehe, zaključuje oblobo družbenega varstva in začinja novo pot — Predlagajo, naj bi v bodoče poslovali kot enovita organizacija

Novogradovci pokopujejo staro in začenjajo novo, bi se lahko reklo predlogu začasnega organa za novo organiziranost kolektiva, o katerem prav te dni razpravljajo na zborih delavcev.

Znano je, da je bil na zadnjem zasedanju občinske skupščine Novo mesto podaljšan ukrep družbenega varstva v Novogradu za 3 mesece, medtem pa naj bi se izoblikovala nova delovna organizacija, taka, da bo sposobna opravljati komunalne storitve za občane in zahtevnejše programe s tega področja.

Začasni organ Novograda predlaga, naj bi predvsem opustili dosedanja organiziranost, ko poslujejo v treh tozdih, in še enim: delovni skupnosti skupnih služb, in naj bi postali enovita delovna organizacija. Devetmesečni podatki pričajo, da je podjetje z večjo storilnostjo, boljše organizacijo dela in zlasti z resnejšim odnosom doseglo lepe rezultate v primeri s prejšnjim obdobjem. Tudi to je dobra podlaga za nadaljnje spremembe.

Predlog začasnega organa je že obravnaval izvršni svet in ga sprejel za dobrega, prav tako so ga podprli v komiteju občinske konference ZK, razumljivo pa je, da bodo odločali samo delavci. Prednje je potrebno priti s povsem čistimi kartami, potrebno je razčistiti vsa vprašanja, da ne bo kdo imel občutka o vsiljeni novi organizaciji. Odločalo bo spoznanje, da je to res

najbolje za nadaljnjo trdnješo prihodnost Novograda. Najprej bodo delavce seznanjali s predlogom za novo organiziranost, novembra pa je predviden referendum, na katerem bo odločilno glasovanje. R. B.

Laže skozi krizo

V Brežicah nameravajo prihodnje leto z združenimi sredstvi zgraditi silos za žito

V Brežicah naj bi že prihodnje leto stal žitni silos. Dogovor o izgradnji skupnega skladišča za 30 tisoč ton koruze so 23. oktobra v Brežicah podpisali predstavniki krškega Agrokombinata, Agrarie in

ZA ŽITO SKUPNA SKLADIŠČA — Posnetek je s podpisa dogovora o gradnji silosa za 30 tisoč ton koruze v Brežicah. (Foto: J. T.)

Slovina iz Brežic, kmetijskih zadug iz Laškega in Novega mesta, Grude iz Ljubljane, HP Univit iz Ljubljane in Zavoda za rezerve SR Slovenije. Samoupravni sporazum o združenju sredstev za omenjeni silos so podpisali ob isti priložnosti, pristopila pa sta tudi Poslovna skupnost za razvoj kmetijstva in živilske industrije Slovenije ter občinska skupščina Brežice.

Pomen te investicije za razvoj kmetijstva v novem srednjoročnem obdobju je obrazložil Vlado Škrban in dejal, da moramo zlasti pridelovanju pšenice in koruze posvetiti

več pozornosti. Ne gre le za povečanje pridelovalnih površin, ampak predvsem za večji hektarski donos. Pridelek je v primerjavi z možnostmi, ki jih imamo pri nas, še veliko premajhen.

Kmetijske organizacije, žal, do sedaj tudi niso imele primernih skladišč za shranjevanje žit, zlasti za koruzo, ki jo potrebujejo v živinoreji. Pobuda za vlaganje v skupne silose je naletela na ugoden odmev in podprla sta jo tudi Poslovna skupnost za razvoj kmetijstva in živilske industrije SRS ter republiški rezervni sklad.

Zaradi motenj v preskrbi s kmetijskimi pridelki in mesom so potrebe po zaloga vsak dan večje. Z zaloga bi laže prebrodili krizna obdobja, pot do njih pa so tudi silosi, ki lahko, če so polni, preprečijo neugodna nihanja v kmetijstvu in na tržišču s kmetijskimi pridelki. J. TEPPEY

„Kombivak“ okna

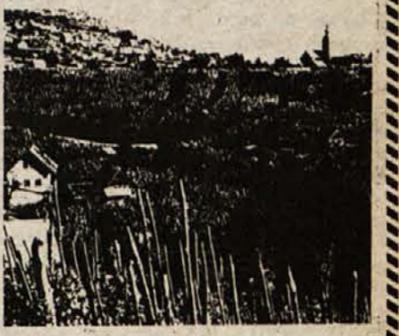
Spomladi nova Inlesova okna, ki bolj tesnijo

Inlesov tozd v Prigorici pri Ribnici gradi blizu 1.300 kv. m veliko halo, ki jo bodo v prvi fazi uporabljali za skladišče suhega lesa. Te dni pa so začeli montirati tudi sušilnice za 200 kubikov lesa. Vse to bo skupaj z vakuumsko napravo za globinsko impregniranje (do 10 mm) lesa potrebno tudi za uvedbo novega proizvodnega programa.

V Inlesovem tozdu Prigorici, kjer proizvajajo zdaj klasična okna, nameravajo že z marcem prihodnjega leta izdelovati tako imenovana „kombivak“ okna. To so okna skandinavskega tipa, ki zelo dobro tesnijo in imajo posebno izolacijo, kar veliko pripomore k prihranku toplote. Vzorce novih oken so že naredili. Uspešno so prestali tudi preizkušnjo tesnjenja zaradi vode, zraka itd. Podobno proizvodnjo nameravajo z marcem prihodnjega leta uvesti tudi v Inlesovem tozdu v Loškem potoku.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Vrenje moštov

Ni odveč, če vinogradnike opozorim, da je treba na sode, v katerih mošt vre, najprej kamestiti kipele vehe, ki sod zaprejo in obenem omogočajo izhlapevanje ogljikovega dvokisa. Ta plin nastaja pri vrenju mošta, ko vinske kvasnice spreminjajo sladkor v moštu v alkohol in ogljikov dvokis. Zapiranje sodov za časa vrenja mošta s krpami ali listi trte je nehigienično in nepopolno. Nakup kipele vehe, ki jih prodajajo trgovine Kmetijskih združenj, ni omembe vreden izdatek.

Mošt ne vre

Kaj storiti, če mošt še ne vre? Mnogi se zatekajo po navsote k strokovnjakom bližnjih vinskih kleti, mnogi posegajo po neprijetnih ukrepih in si pri tem povzročajo škodo.

Vzrokov, da mošt ne vre, je lahko več. Večina vinogradnikov je grozdje trgala v hladnem vremenu, kleti so hladne, grozdje ima malo sladkorja in je bilo ponekod močno gnilo, poškodovano po toči, žametna črna je slabo dozorela.

Spoznavanje procesa vrenja moštov

Alkoholno vrenje moštov je biokemijski proces, v katerem imajo glavno vlogo vinske kvasnice kot enocelična živa bitja. Od aktivnosti vinskih kvasnic je odvisen celoten proces vrenja moštov. Vinskim kvasnicam so, tako kot vsakemu živemu bitju, potrebni za rast in delo ustrezni pogoji. Med temi pogoji so na primer zelo važni: prisotnost kisika v moštu, kislinost stanje moštov (pH vrednost), višina temperature, koncentracija sladkorja v moštu, ki je združena s prehrano kvasnic, in drugo. Šele prisotnost vseh za vinske kvasnice ugodnih činiteljev ustvarja pogoje za delo vinskih kvasnic, ki iz 10 delov sladkorja ustvarijo približno 6 delov alkohola, 4 deli pa odpadejo na izhlapevanje čiglikov dvokisa. Zato v praksi odstotke sladkorja v moštu pomnožimo z 0,6, da dobimo odstotke alkohola v bodočem vinu.

Mešanje in pretakanje moštov

Ugotovljeno je, da se pri popolnem pomanjkanju zraka (kisika) vinske kvasnice ne morejo razmnoževati in delovati. Enostaven način dovajanja zraka v mošt je občasno mešanje, še boljše pa občasno pretakanje

mošta z dostopom zraka (po dr. Radanovičevi knjigi „Tehnologija vina“). Najbolj učinkovito je pretakanje drugi ali tretji dan po začetku vrenja moštov. Pozneje, ko je v moštu že del alkohola, je pretakanje nekoristno. Dovolj je, da pretočimo 1/5 mošta v sodu.

V primeru, ko smo mošte zaradi gnilobe grozdja močno žveplali (razsluzili), je pretakanje nujno, da mošte prezačimo, pri čemer izhlapi odvečni žveplov dvokis. Šele nato bodo mošti lahko vrel.

Kot za vsa živa bitja je tudi za vinske kvasnice temperatura bistvenega pomena za življenje. Za vinske kvasnice je najbolj ugodna temperatura med 25 in 30°C. Pri 60°C kvasnice v mokrem stanju poginejo, v suhem stanju pa prenesejo temperaturo do 110°C. Glede najnižjih temperatur, pri katerih vinske kvasnice še lahko opravljajo svoje delo, so meje zelo široke. Vinske kvasnice hladnega vrenja (dobimo jih pri ustreznih zavodih) kažejo vidne znake delovanja že pri temperaturi 2°C, navadno pa ta vrsta kvasnic deluje pri temperaturi 6 do 8°C.

Iz prakse vemo, da navadne vinske kvasnice, ki pridejo z grozdem v mošt, začno delovati šele pri 17°C. Zato je treba del mošta iz sode vzeti, ga segreti do 50°C in vliti nazaj v sod, tako da dobi ves mošt v sodu začetno vrelni toploto 17°C. To je izredno važen in najbolj enostaven postopek, ker hladen mošt v hladni kleti, ki nima 17°C toplote, ne bo vrel.

Koncentracije sladkorja v moštu

Čeprav se zdi neverjetno, je vendar res, da majhne količine sladkorja v moštu niso ugodne za delo in razmnoževanje vinskih kvasnic.

Vrenje moštov se najbolj ugodno razvija pri koncentraciji sladkorja v moštu od 15 do 18% in se nemoteno nadaljuje do 25% sladkorja. Pri nadaljnjem povečanju sladkorja se vrenje mošta zaključuje z manjšimi količinami nastalega alkohola.

Iz povedanega sledi, da z 8% sladkorja v moštu, kot ga ima letos ponekod žametna črna, ni mogoče doseči ugodnega vrenja moštov in je že zaradi tega poprava moštov z dosladkanjem nujna.

Tudi prevelike količine kisline v moštu (nad 14g/l) ter velike količine tanina pri črčinah zavirajo delovanje vinskih kvasnic. To velja tudi za alkohol nad 14% alkohola. DT

Sejmišča

NOVO MESTO: Tudi ta ponedeljek je bilo na živinskem sejmu zelo živahno. Pripeljanih je bilo 428 prašičev v starosti od 6 do 12 tednov ter 26 v starosti nad 3 mesece. Prodanih je bilo 215 živali, cene pa so bile enake kot prejšnji teden, se pravi za mlajše pujske 1.400 do 2.000 dinarjev, za starejše pa 2.000 do 3.300 dinarjev.

BREŽICE: V soboto so na brežiški sejmu pripeljali 404 prašičke, od tega jih je bilo 392 mlajših od tri mesece in 12 starejših. Cena za mlajše prašičke je bila 73 do 75 dinarjev za kilogram žive teže, prodanih pa jih je bilo 239. Starejših je bilo prodanih 9 po 45 do 50 dinarjev kilogram žive teže.

Opozorjamo, da bo zaradi praznika prašičji sejem ta teden že v petek, 31. oktobra.

Kmetijski nasveti

Zapostavljen ostaja — oreh

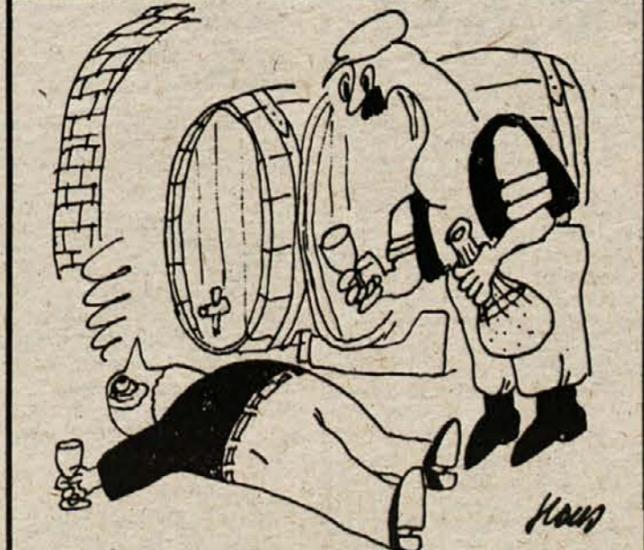
Sadjarstvo naše republike si je zadnja leta precej opomoglo, čeprav je res, da je še daleč od predvojne slave, ko je v svetu slavilo zlasti štajersko jabolko. Žal je ta vnovični vzpon obšel lupinasto sadje, predvsem pa oreh, kljub njegovi visoki ceni, vsestranski uporabnosti v slaščičarski industriji in skromnim zahtevam v gojenju. Jugoslavija je lani uvozila toliko orehov kot jih je v predvojnih letih izvozila, in plačala zanje 3,5 milijona ameriških dolarjev. Komentar ni potreben.

Oreh uspeva v toplih sadnih in vinorodnih okoljih, prišajo mu globoka, skeletna, zračna tla, ki vsebujejo dovolj apna. Najnujša nevarnost zanj je spomladanska slana, saj je oreh naša najobčutljivejša sadna vrsta in njegove zelene mladice pozebejo že med 0 in -1 stopinjo Celzija. Kljub temu so pri nas primerne lege, na našem območju predvideva sadni izbor orehe v bizeljskem, obrškem in belokranjskem sadnem okolju, kjer bi morali ukreniti kaj učinkovitega za razširitev te sadne vrste.

Predvsem bi bilo treba stare trdlopinate drobne koščake, ki jih je v naših kmečkih sadovnjakih na stotine sort in tipov, zamenjati z zlahkimi pozno odganjajočimi cepljenimi sortami. Cepljeno drevo zarodi že v 3. do 5. letu starosti, to je nekajkrat hitreje kot sejanec, s katerim so tudi sicer precejšnje težave. Ker je cepljenje orehov zelo zahtevno, se je mogoče zanesti samo na drevesnico, oz. Zavod za sadjarstvo v Mariboru, ki zlahkati orehe in vzgaja sadike.

Sadni izbor za Slovenijo priporoča predvsem naslednje tri sorte zlahkih orehov: grenobelsko sorto elit, ki od vseh najpoznejše odganja, zatem sorto petovijo, ki je po poreklu s Pruske gore, in sorto haloze, ki je primerna zlasti za vinogradniška območja, odkoder tudi, kot že ime pove, izhaja. Da je boljše oploditev, je v plantaznih nasadih priporočeno saditi vsaj tri sorte, saj poleg omenjenih treh pozna sadni izbor še: nekdanj priporočeno francosko sorto franquette, italijansko sorto sorreto, kalifornijsko concord in druge.

Inž. M. L.

— Škoda, da ti moje vino ni všeč! Pa sem škropil grozdje najmanj tridesetkrat!

Ljudje naj bodo seznanjeni

Na posvetu medobčinskih svetov SZDL Posavja in Zasavja poglobljeno o informiranju

Na posvetu o informiranju v Krškem — skicala sta ga medobčinska sveta SZDL Posavja in Zasavja — so izrekli vrsto kritičnih pripomb in ustvarjalnih pobud.

v razpravi o osnutku samoupravnega sporazuma o temeljni planu RTV Ljubljana v naslednjem srednjeročnem obdobju so opozorili na problem slinosti in sploh ustreznega sprejemanja programov TV. Onemogočeno spremljanje predvsem II. programa in sive lise pri prvem povzročajo, da številni gledalci, zlasti v obmejnih območjih, izgubljajo stik z dogajanjem v Sloveniji, saj bolje sprejemajo sporede TV Zagreb. Menili so, da je Posavje

Gorjancem...

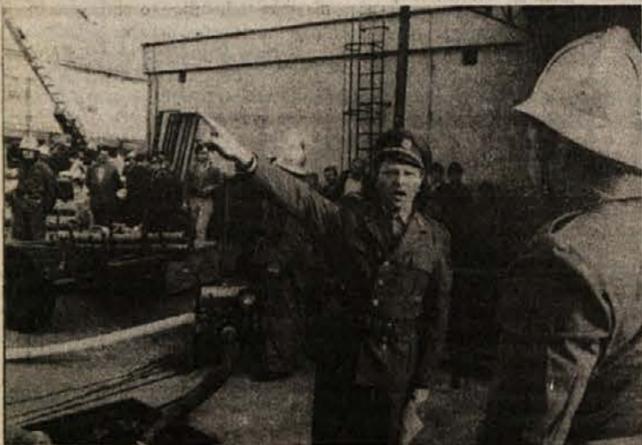
(Nadaljevanje s 1. strani)

predvideno v petletnem planu, je hvale vredno. Tudi kulturno življenje Kostanjevce vzbujajo resnično presenečenje, saj sega sloves Kostanjevce daleč v svet.

Tovariš Vipotnik je nato omenil, da so med ravninskimi in hribovitimi območji, žal, še danes velike razlike in da je zmanjševanje teh razlik odgovorna naloga za naprej. Dejal je, da bo treba krepiti kmetijstvo in bolj načrtno seliti proizvodne obrate na vas ter obdržati doma čimveč ljudi tudi zaradi splošnega ljudskega odpora, v katerem imajo gorjanski predeli svojo posebno nalogo. Slovenske in hrvaške občine, ki si delijo Gorjance, že vodijo akcijo za sklenitev družbenega dogovora o skladnejšem razvoju tega območja. Z njim naj bi občine, KS, delovni kolektivi, banke, interesne skupnosti, zbornice in drugi nosilci prevzeli nase uresničenje razvojnega programa za določeno časovno obdobje.

Govornik je nato z odobravanjem spregovoril o pobudi skupnosti spominskega območja Zumberak — Gorjanci, da bi čimprej zapisali in otili pozabi vse, kar se je dogajalo na tem območju v času NOB, da bi oživili tudi ideje o dokumentarnem filmu ali televizijski nadaljevalki. Nazadnje je tovariš Vipotnik pozval borce in aktiviste, naj tudi vnaprej tako hitro kot do zdaj reagirajo na vse nepravilnosti v razvoju naše družbe, ki smo ji postavili temelje v narodnoosvobodilnem boju.

JOŽICA TEPPEY

30 LET GD „PIONIR“ — V petek, 24. oktobra popoldan, je v prostorih mizarske delavnice SGP „Pionir“ v Bršljinu močno zagorelo. Klicu sirene so se že po nekaj minutah odzvali prvi reševalci. Prvi so pripeljali domači gasilci desetini na pomoč gasilci poklicne enote Novega mesta, le nekaj minut za njimi pa so na tovarniško dvorišče pridrvele še enote gasilcev iz Novoteksa, Novolesa, ŽTP Novo mesto, Krke ter ekipe prve pomoči SGP „Pionir“ in Splošne bolnišnice. Z najsodobnejšo opremo so se takoj lotili ognjenih zubljev in reševanja poškodovancev. Reševanje je bilo opravljeno v dvajsetih minutah. Tokrat je šlo le za vajo, s katero so Pionirjevi gasilci proslavili svoj tridesetletni jubilej kot ena najstarejših tovarniških poklicnih enot. (Foto: J. Pavlin)

Mladina kot soustvarjalka

Predstavniki RK ZSMS na tiskovni konferenci o mladinskem delu

ZSMS se pripravljata na novo mandatno obdobje in široko zastavljen akcijski program naloga naši mladinski organizaciji številne naloge, v prvi vrsti enakopravno vključevanje mladine v reševanje vseh družbenih problemov, predvsem v vsa stabilizacijska prizadevanja naše družbe. To bo zahtevalo večjo strokovnost v mladinskem političnem delu oziroma več strokovnih političnih sodelavcev, ki jih poleg 96 poklicnih funkcionarjev v vseh slovenskih organizacijah ZSMS deluje le 5. To so na nedavni tiskovni konferenci poudarili predstavniki RK ZSMS.

Odveč je trditve, da se je mladinsko vodstvo preveč profesionaliziralo. To smo tudi slišali. Kajti vedeti je treba, da brez ustrezne strokovne usposobljenosti mladi zahtevnega akcijskega programa za prihodnje dve leti ne bodo mogli izpeljati. Na konferenci je bil govor o aktivnosti ZSMS v preteklem mandatnem obdobju in programu za naprej. V zadnjih dveh letih — po X. kongresu v Novi Gorici — se je

mladinska organizacija prenehala ukvarjati le sama s sabo. Vključena je bila v številne družbene akcije.

Na osnovi analize preteklega dela mimgrede: številne pomanjklivosti v njem niso izostale) je RK ZSMS pripravila tudi akcijski program za naslednje mandatno obdobje, ki predvideva aktivno vključevanje mladine v stabilizacijska prizadevanja in utrjevanje našega političnega sistema in nadaljnjo krepitve.

NOVOMEŠKI ŠAHISTI — INVALIDI TRETJI

10. jubilejno prvenstvo civilnih vojni invalidov v šahu je bilo pred dnevi v Metliki ob organizaciji Medobčinskega društva civilnih invalidov vojne Dolenjske. Tekmovanja so se udeležile vrste ljubljane, Kranja, Nove Gorice, Celja, Maribora in Novega mesta. Zaslužen so zmagali šahisti ljubljane, drugi so bili Kranjčani, Novomeščani tretji.

PRIZNANJA OF ZA SEMIŠKI PRAZNIK

Za praznik krajevne skupnosti Semič, ki ga praznujejo v spomin na ustanovitev Prve belokranjske četa leta 1941, so na svečani seji krajevne skupnosti v petek, 25. oktobra, zaslužnim krajanom in družbenim organizacijam podelili priznanja Osvobodilne fronte. Priznanje so prejeli: Jože Regina iz Gorencev pri Semiču, Anton Malnar iz Štrekljencev, Ernest Haler iz Črmošnjic, Jože Vidmar-Nace iz Sel pri Semiču, Janko Bukovec iz Semiča, Alojz Rogelj iz Srednje vasi, Milan Jurejčič iz Krupe, gasilsko društvo Štrekljavec in radio klub Semič.

POSAVJE: NOVO VODSTVO MLADINE

V Krškem je bila 22. oktobra volilna seja medobčinskega sveta ZSMS Posavje. Udeleženci so sprejeli poročilo o delu v prejšnjem obdobju, v katerem je izstopala predvsem aktivnost ob „Majskih srečanjih“ slovenske in hrvaške mladine. Kot poglobljen problem pa so poudarili nepovezanost z medobčinskimi vodstvi ostalih družbenopolitičnih organizacij. Sprejeli so tudi smernice za bodoče delo, v katerem bo treba dati poudarek idejnopolitičnemu izobraževanju in usposabljanju. Izvolili so tudi novo medobčinsko mladinsko vodstvo, novi predsednik je Tone Koršič, in delegate za RK ZSMS.

TRGALI, KAR JE PUSTILA TOČA

Ze nekaj časa je po vaseh v okolici Novega mesta na delu posebna komisija za ugotavljanje škode, ki jo je povzročilo hudo neurje s točo 8. septembra letos. Toča je uničevala v dveh pasovih. Prvi je zajel Bršljin, Bučno vas, Zdinjo vas in Kamence, drugi pa vasi pod Gorjanci: Verdun, Stopiče, Podgrad, Konec, Stransko vas... Na celotnem območju je prijavilo škodo več kot 150 kmetov. Največ škode so utrpeli vinogradi (80%), koruza in krmska pesa (50%), setev ajde pa je bila povsem uničena. Na podlagi prijavi in ogleda bo uprava za dohodke pri skupščini občine Novo mesto prizadetim kmetovalcem odpisala del davčnih obveznosti za naslednje leto.

V dnevi, ko se trgatve bližajo h koncu, smo obiskali prizadeto območje pod Gorjanci. „Včasih je bilo ob trgatvi na našem griču le vesele, da je kaj, sedaj pa smo tiho in pobiramo, kar je še ostalo“, je skorajda s solzami v očeh pripovedovala Zvezdana Julka, ki je z možem materjo že nekaj dni med trtami in z njo obira redke jagode, ki so še ostale. Morda bodo iz vseh nabranih jagod iztisnili kakih 100 litrov pi-jake, pred leti pa so ob dobri letini pripravili tudi prek 3000 litrov vina.

Marjana Forška smo ujeli prav v trenutku, ko je pripeljal grozde iz Ruperčvrha. Razočaran je zrl v opustošen vinograd, v katerem prevladuje šmarnica. „Dve uri za dva deci“, pove ob misli, da bo vseeno le treba pobrati, pa če je še tako malo. Enakih misli je bil tudi Franc Slak iz Koroške vasi, ki se je vračal iz vinograda v Novi gori, ki ga je na tem področju toča najbolj udarila. Devetdeset odstotkov pridelka je uničenega, tako da bo več sodov v zidnici ostalo praznih. Take trgatve Franc pri svojih osmih križih še ni doživel.

J. PAVLIN

TRGATEV KLJUB VSEMU — Čeprav je na vsem grozdu zdravih le nekaj jagod, jih je škoda pustiti.

FRANC SLAK

MARJAN FORŠEK

Odgovorno in dogovorno do mreže šol

Emil Rojc v Novem mestu: „Vpeljava usmerjenega izobraževanja je redna, ne kampanjska naloga na področju preobrazbe vzgoje in izobraževanja“ — V dolenski mreži bodo potrebni še nekateri popravki

V preobrazbi vzgoje in izobraževanja obračamo naslednji list, začnemo novo poglavje. Naslov „usmerjeno izobraževanje“ je znan že najmanj pet let. Vsebinska je nastajala sproti, stavek za stavkom, do zadnjih dni. Dokončno je razčiščeno, za kakšno izobraževanje gre, in odločeno, da se zdaj zares in dokončno poslavljamo od tako imenovanih pripravljalnic za višješolski in visokošolski študij. Šole novega tipa bodo izobraževalne mladino za neposredno vključevanje v delo.

Mejniki, ki ooznamoval dejanski prehod na usmerjeno izobraževanje, bodo „vkopali“ prihodnje jesen. Da pa se bo to lahko in zagotovo zgodilo, bo treba opraviti nemalo dela. Pripravljajo se vsi po vrsti: vzgojnoizobraževalne organizacije, učitelji, učenci, starši, združeno delo, vsak v svojem področju in okolju. Družbenopolitične organizacije so sprejele akcijski program in natančno določile, kdo je za kaj zadolžen in do kdaj mora nalogo končati.

Usmerjeno izobraževanje zaposluje torej vse po vrsti. Pred posebno odločitvijo so zlasti učenci osmih razredov osnovnih šol: že zdaj, ko se je to šolsko leto komaj začelo, se morajo odločiti, kam po osemletki, za kateri poklic se nameravajo izšolati. Odločitev kajpada ni lahka. Zato je v osmih razredih usmerjanje v šolanje za poklice temeljito, tako rekoč dodatni predmet.

Ko je že beseda o tem, povejmo, da za usmerjanje in odločanje ni več veliko časa. Ze marca 1981, čez vsega pet mesecev, bo objavljen v Sloveniji skupen razpis za vpis novincev v usmerjenem izobraževanju v šolskem letu 1981/82. Tedaj bo dokončno razvidno, kje se bo lahko nadalje šolal sleherni od letošnjih osnovnošolskih osmošolcev. Kajpada bo prenekatera stvar, ki jo bo moč prebrati v razpisu, znana že prej, pa naj gre za tako imenovano mrežo šol, izobraževalne smeri ali kaj drugega.

O mreži šol oziroma razmestitvi izobraževalnih programov teče beseda povsod po Sloveniji prav zdaj,

najbolj razvejana mrežo srednjih šol. Tako naj bi, kakor pravi predlog, potekalo na dosedanji gimnaziji srednje izobraževanje pedagoške usmeritve. EASC bi izvajal program družboslovne (za upravno administrativno dejavnost) in ekonomske (za poslovno in finančno dejavnost) smeri. Zdravstvena šola bi imela smer zdravstvenega varstva, kmetijski šolski center pa bi po skrajšanem programu izobraževal kmetijske pridelovalce, po rednem pa kmetijske. V šolskem centru za gostinstvo bodo šolali za poklic kuharja in za opravila v strežbi.

Cel kompleks usmeritev naj bi bil pod streho izobraževalnega centra za tehniške stroke v Novem mestu, in sicer: kemijska (za opraviljalce kemijskih strojev in naprav, pripraviljalce kemikalij, kemik), gradbena (za poklic gradbenice), kovinsko-predelovalna (za oblikovalce kovin in upraviljalce strojev, kovinarje strojnike), cestnoprometna (za voznike lahkih motornih vozil, voznike) in elektrotehniška (za potrebe elektronike).

V Črnomlju naj bi v okviru centra srednjih šol izobraževali kader za kovinsko-predelovalno industrijo (oblikovalce kovin in upraviljalce strojev ter kovinarje strojnike), v okviru dosedanje gimnazije pa poučevali družboslovno-jezikovno dejavnost. V Metliki, kjer deluje zdaj poklicna tekstilna šola Beti, bi šolali mladino za poklic tekstilca konfektionarja in za tekstilca konfektionarja — tehnologija.

„Usmerjeno izobraževanje ni nekaj posebnega, je samo ena od pridobitev preobrazbe sistema vzgoje in izobraževanja pri nas. Zato ob pospešenem uvajanju usmerjenega izobraževanja ne smemo zanemariti celodnevne osnovne šole,“ je prejšnji teden v Novem mestu na posvetu, ki ga je sklical Lojze Ratajc, predsednik medobčinskega sveta SZDL za Dolenjsko, poudaril Emil Rojc, izvršni sekretar predsedstva CK ZKS. (Foto: I. Zoran)

KATERE „SOLE“ NA DOLENJSKEM?

Največ smeri oziroma programov usmerjenega izobraževanja bi imelo Novo mesto kot regijsko središče z največjimi potrebami in z že do zdaj

kovinsko in živilskopredelovalno stroko ipd.

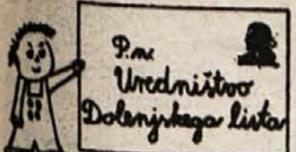
Take in podobne pripombe na zasnovi šolske mreže so predstavili občinski in medobčinski družbenopolitični organizaciji, dolenske zbornice, izvršnih svetov in izobraževalnih skupnosti povedali na sestanku, ki ga je 21. oktobra sklical v Novem mestu predsednik medobčinskega sveta SZDL za Dolenjsko Lojze Ratajc, udeležil pa se ga je tudi Emil Rojc, izvršni sekretar predsedstva CK ZKS.

Emil Rojc je posegel v razpravo tako, da je ponovil kriterije, na podlagi katerih nastaja mreža šol usmerjenega izobraževanja v Sloveniji. Na kratko povedano so načrtovalci mreže uspešno naslednja dejstva: število vpisanih mest bo (glede na sedanjo osnovnošolsko populacijo) manjše za 5.000 (zmanjšano od 36.000 na 31.000); 70 odstotkov vpisanih mest je „rezerviranih“ za šolanje za proizvodne in le 30 odstotkov za neproizvodne poklice; ni zaželeno tako imenovana razdrobljenost oddelkov; v posamezni usmeritvi naj bodo vsaj trije oddelki (izjemoma tudi dva), toda hkrati je treba evidentirati potrebo po dislociranih oddelkih, iz katerih pa se ne smejo razviti samostojne šole; potrebne so samoupravne (integracijske) povezave, ker je nujno poenotiti celotno poslovanje. „Zelo pomembno je,“ je dodal Rojc, „da ob postavljanju mreže šol upoštevamo tudi dijaške domove, ki so bili gajeni s skupno družbeno odločitvijo in jih je treba napolniti.“

Izvršni sekretar Rojc je poudaril, da je izpeljava usmerjenega izobraževanja ena najpomembnejših družbenih in političnih nalog, obravnavati pa jo je treba kot sestavino spleta nalog, ki jih imamo pri vsi mladinski preobrazbi vzgojno-izobraževalnega sistema. „Ce zdaj bolj razmišljamo, kako bi pravilno vključili usmerjeno izobraževanje, to ne pomeni, da lahko odmislimo celodnevne šole. Ce bi ravnali tako, bi delali kampanjsko, vemo pa, da celodnevna šola in usmerjeno izobraževanje že vnaprej izključujeta tak pristop obravnave in reševanja. Nobena reforma, tudi šolska ne, ne dovoljuje, da se stvari lotevamo občasno.“

Zdaj, ko gre pri usmerjenem izobraževanju zares, je najbolj potrebno ustvariti tako imenovano klimo. „Nobenega dvoma ni,“ pravi Emil Rojc, „da so za to klimo še posebej zadolžene družbenopolitične organizacije.“

I. ZORAN

PRIPRAVILI SMO OTVORITEV SOLE

Po dolgem zavlačevanju smo končno le odprli novo šolo v Krmelju. Otvoritev je bila v nedeljo, 26. oktobra, pripravljali odbor pa se je sestel že en mesec prej, da bi se dogovoril o pripravi slovesnosti. Posebno veliko dela smo naložili članom likovnega, kiparskega in literarnega krožka. Člani likovnega krožka smo pripravili razstavo otroških likovnih del, sceno za proslavo in razstavo grafik znanega slovenskega umetnika Božidarja Jakca. Mladi literati smo pripravili recital na temo - Šola, pozdravljena! Nove šole se najbolj veselijo cibicani in poljenci vrtca.

UCENCI OŠ KRMELJ

OB OBLETNICI SMRTI

Trije delegati pionirskega odreda osnovne šole v Artičah smo ob deseti obletnici smrti Rada Dernača, dolgoletnega ravnatelja naše šole, položili na njegov grob šopek rož. Tovarji Dernač je redno rad pomagal vankomur, ki je bil v potreben pomoči. Bil je tudi prizadeven in dolgaen krajan Artič.

IRENA ZORKO, 5. r OŠ Artiče

OBISK OPERNIH PEVCEV

13. oktobra so našo osnovno šolo XII. SNOUB obiskali Ladko Korčec, Sonja Hočevar, Rajko Koritnik in Milan Stante, ki jih je spremljal na klavirju in harmoniki. Z odlomki iz komičnih oper so nas spravili v smeh in v nas prebudili navdušenje tudi za to vrsto glasbe.

ANDREA RADEŽ, 7.c

PIONIRJI DELAVNO

Učenci OŠ Suhor smo že prvi teden novega šolskega leta izvolili predsednike razrednih skupnosti in vodje vzgojno-interesnih dejavnosti. Kljub temu je kar 12. Vsak učenec lahko sodeluje v 5 dejavnosti na teden, ki so po urniku v prostem času. Ko smo se pogovorili z mentorji, kako bo potekalo delo v dejavnostih, smo sestavili delovne programe. Tako smo se začeli pripravljati na pionirsko konferenco. Pri dramskem krožku smo se naučili nekaj recitacij, napisali smo poročilo o delu v preteklem letu, iz programov razrednih skupnosti, vzgojno-interesnih dejavnosti, RK, pionirske gasilske čete in zbora varčevalcev pionirske hramnice pa smo sestavili skupni program dela pionirske organizacije. Na pionirski konferenci 29. septembra, ki smo jo začeli z recitacijo Zdravo, šola, smo poslušali poročila o delu v preteklem letu, izvolili nov odbor in sprejeli delovni program, ki zajema tudi naloge v okviru jugoslovanskih pionirskih iger. Po konferenci, krajišnji proslavi in malici smo imeli še tekmovalni nje v raznih športnih igrah.

MILENA PAVIČ, 4.r. OŠ Suhor

ZANIMIV OBISK MOJSTRA FOTOGRAFIJE - Pretekli teden je član fotograf krožka na naši šoli obiskal mojster fotografije Vlastja Simončič. V okviru zanimivega in koristnega seminarja nas je seznanil z nekaterimi tehnikami iz „fotografske kuhinje“. (Foto: MATEJA CVELBAR, foto krožek OŠ Katja Rupena)

ZRVS pred mnogimi akcijami

V načrtu dela ZRVS v Krškem vključitev v akcijo NNNP, streljanje, predavanja o aktualnih problemih

Zveza rezervnih vojaških starešin v občini Krško se dejavno vključuje v različne oblike izobraževanja in vzgoje v občini. Glede na stališče predsedstva OK ZRVS občine Krško, naj se Zveza vključi v vsa predavanja in oblike izobraževanja na terenu predvsem tam, kjer druge družbenopolitične organizacije in društva niso dovolj aktivna, so v zadnjem času pripravili že več predavanj o različnih temah, npr. o dogodkih na Poljskem, o hransko-izraški vojni itd. Dobro pripravljena predavanja so zbudila precej zanimanja, zato jih nameravajo pripravljati tudi v prihodnje za čim širši krog ljudi skupaj z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami.

ZRVS se bo aktivno vključila tudi v kaccijo NNNP, rezervni vojaški starešine pa bodo njeni glavni nosilci predvsem v tistih krajevih skupnostih, kjer so samo aktivni RVS. V novembru bodo organizirali streljanje s puško, v okviru izobraževanja rezervnih vojaških starešin pa bodo pripravili več predavanj, na katerih pričakujejo čim večjo udeležbo drugih občanov. S tako zastavljenim

OBISK NOVINARKE

V ponedeljek, 20. oktobra, naša je obiskala novinarka radia Brežice. Njen namen je bil podrobneje spoznati dejavnost novinarskega krožka, ki že vrsto let zelo uspešno deluje na naši šoli. Pogovarjala se je z najbolj uspešnimi mladimi člani krožka in z njihovo mentorico. V pogovoru smo izrazili željo, da bi v prihodnje radi izkoristili bližino našega radia, saj si želimo oddaje - podobne Pionirskemu tedniku na radio Ljubljana - ki bi bila namenjena nam in katere soustvarjalci bi bili s svojimi prispevki.

ZDENKA PRIBOŽIČ, 8.a nov. krožek, OŠ Artiče

Zakaj tako, šofer?

Mnogi naši delovni ljudje so začeli v večji meri uporabljati sredstva javnega prevoza. Vendar pa v tem javnem prometu ni vse tako, kot bi človek želel in pričakoval. Naj opišem, kaj se mi je zgodilo v petek, 24. oktobra, na avtobusnem postajališču pri Novoteksu v Bršljnu.

Tu običajno stoji avtobus Gorjanec, ki pelje delavce iz Novoteksa in drugih delovnih organizacij preko Ločne v Stopiče, že pred 14. uro.

Takoj za tem odpelje se en avtobus v Stopiče in na Dolž. Tega dne je bil prvi na postajališču avtobus za Dolž, ki je sprejel tudi precej potnikov, ki se običajno vozijo s prvim avtobusom. Ko sva stala pred vrati le še dva potnika, so se vrata avtobusa zaprla. Potnik pred mano je stopil pred avtobus in opozoril voznika, da želiva vstopiti. Voznik je res odprl vrata in potnik pred mano je vstopil.

To sem skušal tudi jaz, vendar so se vrata spet sunkovito zaprla in mi priprila roko z vrečko vred. Na prigovarjanje potnikov je voznik le odprl vrata, da sem izlekel roko, vrečka pa je ostala v avtobusu. Na moje opozorilo je voznik spet toliko odprl vrata, da je vrečka s kruhom in drugimi stvarmi padla na cesto.

Voznika avtobusa NM 249-33 bi rad vprašal, kaj bi se zgodilo, če bi me vlekli s sabo za priprto roko. Prepričan sem, da je krati delovne dolžnosti in ogrozil varnost ter življenje potnikov in da bi ga morali v podjetju Gorjanci poklicati na odgovor.

JOŽE PETRINA, Novo mesto

Težave s popisom

Z Lojzko Ješelnik iz Podpreske, znano aktivistko v Dragarski dolini, sva zadolžena za popis bivših aktivistov OF na območju od Barja do Kolpe, in sicer za vasi Lazec in Podpreska. Delo bi morala že zaključiti, a ga še nisva, ker naletiva pri popisu na kup težav.

Glavna težava je, ker izvajamo popis šele 35 let po vojni. Veliko ljudi je medtem pomrlo, precej se jih je odselilo, marsikdo pa je že pozabil na precejšen del svojega medvojnega dela. Mnogi ne najdejo odločb o posebni oz. dvojni dobi ali potrdil o odlikovanjih. Se posebno težko je to ugotoviti za umrle.

Nekaterim smo že 2. oktobra po pošti priporočeno poslali listo z navodili za morebitno dopolnitev, oz. naj točnost popisa potrdijo samo s svojim podpisom. Obrazce je vrnila le polovica, ostali pa ne dajo od sebe niti glasu. Kako naprej? Ponovno ne bomo pošiljali obrazcev. O takem aktivistu bomo pač lahko sporočili Okrožnemu odboru OF Barje-Kolpa le njegov priimek in ime ter naslov.

Popisovalci se vsem, ki so nam pri delu pomagali in opravili svojo dolžnost, lepo zahvaljujejo. FRANC KALIC

pisma in odmevi

TOGO POŠTNO POSLOVANJE

Svoje čase si lahko v vsaki trafiki poleg tobaka in drugega kupil tudi vse poštne vrednotnice. Zdaj že dolgo ni več tako in, vsaj v Novem mestu, moraš po vsako tako stvar prav na pošto. Tako ni čudno, če se tam nabere nemalokrat prav dolg rep čakalcev, od katerih nekateri čakajo, da bodo lahko oddali pisma, razglednice, drugi pa morda kupili samo položnico ali znakno.

Mislim, da bi Pošta morala pokazati malo boljši odnos do svojih odjemalcev in uvesti prodajo svojih vrednotnic tudi izven svojih prostorov, torej v trafikah, kioskih in morda še kje. Medtem ko z veseljem opažamo, kako se železnica trudi z uvajanjem novosti ustreči občanom, za pošto tega nikakor ne bi mogli reči. Če ne verjamete, pa se postavite sami kdaj pred šalter za sprejem pism in prodajo poštne vrednotnic!

K. BAČER, Novo mesto

Kmet kot drugorazredni član družbe

Kljub drugačnim političnim stališčem ga ponekod še obravnavajo tako - Rez socialne varnosti ne bo več hrane - 7e predolga in utrujajoča razprava o teh vprašanih

Zadnji čas nekateri radi poudarjajo velik strateški pomen hrane. Ta strateški poudarek človeka nekako zmrazi, ker je beseda, splošno pojmovano, povezana z vojno. "Ukrati pa človeka prese- neča, da smo za tako pomembno ugotovitev o vrednosti hrane pri nas potrebovali dobra tri desetletja, čeprav je borba za hrano človekova glavna zavzetost, odkar obstoja človeštvo. Če kdaj ni bilo tako, so ljudje stradali in umirali od gladi."

Vse kaže, da je tako tudi dan današnji, čeprav bi sprito naraščajočega števila ljudi skrb za več hrane morala biti večja. Pogoji za pridelovanje hrane v svetu so resda različni. Glede na naše prirodne danosti pa res ni opravičila za to, da bi nam hrane primanjkovalo ali da je ne bi pridelali celo več, kot je sami potrebujemo. Torej je vzroke treba iskati drugod.

Vzroki za takšno stanje v svetu so različni. Predvsem so posledica špekulacij v razvoju nezdrave po- trošniške družbe in z njo povezane politike do manj razvitih in lačnih. Pri nas pa je vzroke treba iskati v nerazumljivo slabem odnosu do kmetijstva, do zemlje kot osnovnega vira hrane in še posebej do kmeta. Ta odnos se med drugim odraža tudi v nerazumnem protislovju načrtovanja večjega pridelka hrane in hkratnem načrtovanju zmanjšanja

ki le-to zagotavlja ne le kmetu, temveč vsakemu državljanu. Menim, da ni nobenega razloga, da bi glede socialne varnosti kmetov zaostajali na primer za Madžari. Menim pa tudi, da so v pogledu socialne varnosti kmetov pri nas nevdružni:

dvojnemu v sistemu socialne varnosti; neenakopravnost obravnavanja primerov, ki zadevajo pravice iz zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja kmetov ali delavcev; neenakopravno obravnavanje žena-kmetic ali njihovega porodniškega dopusta; različna starostna meja upokojitve ali dosmrtno plačevanje prispevkov za to zavarovanje, ki so nemalokrat večji od tako imenovane pokojnine.

Mislim, da so vzroki, ki sem jih omenil, posledica dejstva, da pri nas ideološko še vedno nismo razčistili s kmetom. Da pozabljamo na Titove besede, da je kmet delavec, in na Kardeljevo gledanje na zemljo kot lastnino. Zaradi tega se pri obravnavanju socialne varnosti kmetov marsikje zgrešno obeležajo prav na to lastnino. Zaradi tega kmeta, kljub drugačnim postavkam v resolucijah, marsikje obravnavajo kot drugoraz-

rednega člana skupnosti delovnih ljudi.

Tako je bilo razumeti razpravo na nedavni seji upravnega odbora Zadrzne zveze Slovenije. Na njej so razpravljajoči poudarili škodljive posledice za kmetijstvo, ki nastajajo zaradi različnih starostnih pogojev za upokojitev (delavci 60, kmetje 65 let), kakor tudi, zaradi premahnega upoštevanja dejstva, da kmetje v bistvu na svoje stroške ustvarjajo in vzgajajo rod, ki potem odhaja z zemlje, in da na svoje stroške, brez štipendij, šolajo bodoče strokovnjake za industrijo, gospodarstvo in drugo nadstavbo družbe.

STEFAN KUHAJ

SREČANJE X. SNOUB LJUBLJANSKE

Priljubljeni odbor vabi vse borke in borce X. SNOUB Ljubljanske na tovariško srečanje, ki bo v petek, 7. novembra, ob 17. uri v čomu JLA v Ljubljani. Pridite v čim večjem številu!

75 let Frana Zwittera

V petek, 24. oktobra, je akademik dr. Fran Zwitter, profesor novejšje zgodovine na ljubljanski univerzi v p., dopolnil petinsemdešet let. Po očetu iz rodu koroške slovenske narodnozavedne rodbine Zwitterov in po materi Dolenjec je bil rojen 24. oktobra 1905 v Beli cerkvi, odrasčal in šolal pa se v Novem mestu. Na novo-mestki gimnaziji, kjer je l. 1924 maturiral, ga je že zgodaj zajelo mlado vretje Novomeške pomladi 1920 in nekaj časa je bil predsednik napredne dijaške organizacije „Prosveta“ (ob njem je bil takrat njen tajnik Marijan Kozina), pri tem pa vse očitneje kazal posebno zanimanje in nadarjenost za zgodovino.

Zwitter se v svojih gimnazijskih letih zapisal svojo ljubezen, delo in življenje: „Iz poglobljanja v pot slovenskega naroda v preteklosti in iz strastnega napa za spoznanje sveta okrog tega majhnega naroda je namreč raslo in raste še vedno vse drugo, kar je postavilo njegovo življenje v tako ozko in intenzivno zvezo s tisto slovensko sedanostjo, v kateri je živel in živi.“

Po maturi 1924 se je Fran Zwitter posvetil študiju zgodovine in zemljepisja na lju bljanski univerzi in čez dve leti nadaljeval študij zgodovine na Dunaju. Diplomiral je l. 1928 in isto leto doktoriral na ljubljanski univerzi z disertacijo o starejših kranjskih mestih in meščanih. Delo je bilo zajeto iz srednjeveške zgodovine, ki je bila takrat v ospredju Zwitterovega znanstvenega zanimanja.

L. 1930/32 je nadaljeval študije na pariški Sorboni. Če mu je Dunaj dal trdno znanje v uporabi historične, to je na kritiki zgodovinskih virov sloneče metode, mu je Pariz ob odličnih univerzitetnih predavateljih in lastnem študiju globil in na široko odpiral razgled s socio-loško metodo v historičnem raziskovanju. Svoje gledanje na problematiko teh dveh „šol“ in na spore in razprave okoli njih je Zwitter strnil v skednem stavku svojega nastopnega predavanja na ljubljanski univerzi 5. novembra 1937 z besedami: „Edina rešitev je po mojem mnenju v tem, da se pri istem znanstvenem delavcu (podčrtal pisec) združi sposobnost kritične uporabe virov s smislom za prav vsa vprašanja znanstvene sinteze. Ta naloga ni lahka, vendar sem pa prepričan, da je bodočnost znanosti prav na tej poti.“

In tej poti je profesor Zwitter ostal zvest v vsem svojem znanstvenem in publicističnem delu. Živo je spremljal dogajanje v domovini in svetu, kar se je nad Evropo zgrinjal somrak fašističnih in nacističnih bogov. „Iz občutljivega zaznavanja dejstev okrog sebe je mladi znan-

stvenik postal izostreni Observator v predvojni „Sodobnosti“, ki je opozarjal na bližnjo uro preizkušnje,“ je zapisal J. Štular v svojem razgovoru s Zwitterom l. 1975, ta pa je dodal:

„Zavedal sem se nujnosti obrata, pa tudi kompleksnosti dogajanja. Omed sem se, da se spleča živeti v tem času - da bom lahko proti.“

In bil je z vsem srcem in razumom proti. Ker se je globoko

zavedal usodnosti časa in s tem obstoja tistih delov slovenskega ljudstva, ki so bili po prvi vojni odtrgani od takratne Jugoslavije, je vprašanje narodnega obstanka Slovencev na Koroškem in Primorskem ter njihova ponovna združitve z matično domovino in s tem vprašanje slovenskih narodnih meja postalo osrednji problem njegovega znanstvenega dela. Z vso intenzivnostjo se je poglobil v študij argumentacije, s katero bi bilo možno nastopati pred mednarodnimi forumi glede števila, življenja in pravice zamejskih Slovencev do združitve z ostalim narodom. Posebej se je poglobil v študij nemško-slovenskega razmerja na Koroškem. Priključitev Avstrije k Nemčiji je pripeljala nemško nevarnost na Karavanke. Ta čas Zwitter vse bolj stopa v sodobno dogajanje, ki ga po Štularjevi besedi preko aktualnih člankov v „Sodobnosti“ in Slovenskega kluba pripelje med prve podpisnike predloga za ustanovitev Društva prijateljev Sovjetske zveze.

Po okupaciji se takoj priključil Osvobodilni fronti in je že l. 1941 član komisije za meje pri IO OF, za ilegalni Slovenski zbornik, ki je izšel 1942, pa napisal razpravo Zunanje-politična orientacija Slovencev. Maja 1941 ga Italijani prvič zapro za mesec dni, zatem pa je bil poldrugo leto konfiniran v vasi Aprica ob italijansko-švicarski meji. Po kapitulaciji Italije ni prebegnil v bližnjo Švico, ampak je nameril svoj korak tja, kamor mu je veleval razum in ga je gnalo srce: v partizane, v Slovenijo. Odsel je v Milano po zvezo, pa je ni dobil, ker je bila hiša, za katero je imel naslov, nekaj dni prej bombardirana. Zdal se je sam prebijal skozi severno Italijo, zasedeno od nemške in fašistične vojske, in v Brdih stopil na svobodna slovenska tla. Na Gorškem je zopet padel v nemško ofenzivo, se izmotal

iz nje, pri Postojni pa ga je zajela nemška patrolja. Rešil se je tudi Nemcev, prekoračil nevarno območje južne železnice in potem s partizanskimi kurirji potoval skozi notranjske gozdove na Dolenjsko.

Prišel je v Podhosto pod Rogom, kjer so se takrat zbirali kulturni delavci iz Ljubljane in ostale Slovenije.

Ob oktobrski nemški ofenzivi 1943 je bil mesec dni borec Ljubljanske brigade, nato pa je januarja 1944, po semškem plenu mu kulturnih delavcev in po razgovoru z Borisom Kidričem, postal ravnatelj 12. januarja 1944 ustanovljenega Znanstvenega inštituta pri IOOF. Ta je imel svoj sedež najprej v gozdovih nad Kolpo, potem pa na Rogu in v Cmočlju. Tu se je Zwitter z vso resnostjo in poglobljenim delom in izdelovanjem študij in referatov pripravil na izredno pomembne naloge, ki mu jih je in mu jih bo zaupalo slovensko in jugoslovansko politično vodstvo kot izvedencu za narodnostna in mejna vprašanja.

Se pred koncem vojne je odšel v osvobodjeni Beograd in na spomlad 1945 postal znanstveni sekretar Inštituta za proučevanje mednarodnih vprašanj pri zunanjem ministrstvu. Sestavljal je osnutke za memorandum vladne o Primorju in Koroški ter bil državnikom vedno na voljo s potrebnimi podatki in nasvetom ter organiziral zadevno znanstveno in publicistično dejavnost. Ko je šlo za rešitev naših meja, je spremljal naše državnike na konferenca v Londonu, Parizu, New Yorku in v Moskvi.

Po skoraj desetletni odsotnosti z univerze se zopet vrne na svojo ljubljansko stolico, ker nikoli ni želel za zmeraj pustiti historičnega dela. Poleg rednega dela na univerzi

se ves zakopje v vprašanje povrnitve naših arhivov iz Avstrije, v ureditev arhivske službe pri nas, v organizacijo delovanja Zgodovinskega društva za Slovenijo in Zveze zgodovinskih društev Jugoslavije itd., itd. Aktivno sodeluje na mednarodnih kongresih zgodovinarjev (Rim, Stockholm, San Francisco v Kaliforniji in letos avgusta v Bukarešti). Zdal vodi historični inštitut SAZU.

„So zgodovinarji, ki živijo le za nacionalno preteklost, drugi vidijo probleme le v obči zgodovini. Mene pa so zmeraj zanimali širši vidiki, kjer se problemi obče zgodovine povezujejo s slovensko ali jugoslovansko. Svojo zgodovino si moramo pisati sami, drugi nam je ne bodo,“ je izjavil ob svoji sedemdesetletnici.

Ko je pred leti odhajal v pokoj, je imel za sabo deset knjig, osemdeset razprav in čez sto člankov. Za svoje delo je prejel več javnih priznanj in odličij, ob sedemdesetletnici pa je „za enkratno in v živi slovenski sedanosti neprimerljivo življenjsko delo“ prejel Kidričeve nagrade. 29. oktobra istega leta mu je tudi novomeška občina podelila častno občanstvo Novega mesta. V svoji zahvalni besedi je profesor Zwitter dejal, da šteje svoja novomeška leta in tista, prebita v partizanih, med najlepša v svojem življenju.

Pokoj je imenovano olajšanje od tekočega univerzitetnega dela, izpitov, predavanj, korespondence, sej, organizacije zgodovinarskega dela, ker to jemlje veliko časa - da bo zdaj lažje delal. In v svojem petinsemdešetem letu mi je pred mesecem v pismu napisal: „... sicer pa letos delam kar na tekočem traku.“

Na dobro zdravje, dragi Cviti! In še vrsto zdravih in uspešnih let, da sebi v zadovoljstvo, nam in znančcem pa v poduk in ponos dokončaj svoj - magnum opus. JANKO JARC

Ne da bi se spuščali v poglobljene analize sistemov in funkcije družbenega informiranja, lahko ugotovimo, da imajo sredstva javnega obveščanja posebej odgovorno vlogo v procesu oblikovanja in izgrajevanja družbene zavesti.

Zaradi tega je zelo pomembno, da sredstva javnega obveščanja aktivno sodelujejo v vseh sferah in na vseh področjih družbene preobrazbe, in to ne le kot spremljevalec dogodkov, pač pa v prvi vrsti kot vsestransko angažirani nosilec dejavnosti univerzalnega informiranja slehernega občana, spodbudnik demokratičnega dialoga in ustvarjalec vzdušja za krepitev socialističnega samoupravljanja. V tem se kaže podružbljenost sistema javnega obveščanja, ki mora biti razbremenjen vseh interesov, ki niso v skladu z interesi delavskega razreda.

Zal v naši vsakdanji praksi še vedno zelo pogosto srečujemo pojave, ki pričajo o zelo zgrešenem in družbeno nesprejemljivem pojmovanju funkcije sredstev javnega informiranja. Ponekod gre za zadeva tako daleč, da se prelevi v privatiziranje sredstva s strani nadobudnih posameznikov za doseganje ozkih osebnih ali skupinskih ciljev, pri čemer se dogajajo demagoške diverzije javnega mnenja z neprecenljivimi posledicami ne le za objekt napada, marveč za celoten družbeni, politični in ekonomski sistem.

Tovrstni izpadi so še posebno nevarni v (imenujmo jih) nenormalnih razmerah bodisi ekonomskega ali političnega značaja, ko vsaka informacija naleti na višjo stopnjo pozornosti in je

zaradi tega praviloma bolj učinkovita.

Ne bomo neobjektivni, če tudi današnje svetovne ekonomsko-politične razmere ocenimo kot nenormalne oziroma zelo zaostrene, kar se iz povsem razumljivih razlogov kaže tudi v naše družbenem prostoru, ki ga karakterizirajo obsežna gospodarska prizadevanja, usmerjena v stabilizacijo celotnega gospodarstva.

IMV je pomemben dejavnik v širšem pomenu besede: je eden izmed nosilcev gospodarskega razvoja na republiški ravni in eden največjih izvoznikov v Sloveniji (letos v I. poll. največji) kljub ogromnim težavam, v katerih se izvozniki nahajamo. Izgradnja kolektiva, ki predstavlja v mnogih ozirih garancijo hitrejšega progressa ter kolektiva samega širšega regionalnega prostora, poteka uspešno ob številnih problemih subjektivnega in objektivnega značaja.

Zal pa ta naša prizadevanja mnogokrat niso deležna objektivnega pristopa s strani sredstev javnega informiranja. Našteti so primeri enostranskih in ozkogledih komentarjev na ravni klevet, ki vnašajo nemir celo med naše delavce, še toliko bolj pa med druge občane, ki ne živijo vsakodnevno s problematiko gospodarstva, še manj pa s problematiko avtomobilske industrije.

Sodimo, da so takšni pojavi v sredstvih javnega obveščanja preseglji vsako mejo, saj se neodgovorni članki v časopisu in komentarji na RTV vrstijo vsak dan z enim samim ciljem: razvrednotiti sleherni delovni uspeh kolektiva IMV s tendencioznim napihovanjem obrobnihih zadev in pomanjkljivosti, katerih se sicer tudi sami zavedamo, vendar menimo, da ne morejo biti izključna in dokončna ocena preteklosti in sedanjosti IMV na Dolenjskem, v Sloveniji in Jugoslaviji.

Družbenopolitične organizacije in samoupravni organi so odgovorni za preprečitev takšne „ofenzive“ na IMV, saj gre pravzaprav za napad na celoten ekonomsko-politični sistem v naši družbi, kar gre na mlin vsem družbenim in razrednim sovražnikom v današnjem zelo zapletenem trenutku.

Za nas v IMV je posebno žaljiv odnos nekaterih sredstev javnega informiranja v našem ožjem prostoru. Tako se na primer v Dolenjskem listu že vsa leta, predvsem pa v zadnjem času, vrstijo zapisi, ki bi zahtevali ne le političen, ampak še veliko bolj konkreten obračun. Zdi se, da v tem časopisu nimajo več jasno družbenopolitično naravnane delovnega koncepta.

Ka ko bi si sicer pojasnili dejstvo, da žal ne majhen del mlajših novinarjev „živi“ le za senzacionalistično obarvane „novice“, kot so mamutski krompirji/gobe velikanke, ognjevitilni stilistični pretepi, akcije kurjih tatov in še marsikaj, kar polni stolpce našega regionalnega tednika.

Nas v IMV namreč toliko ne motijo v „Dolenjci“ objavljeni prepisi iz dokumentacije občinskih inšpekcijskih organov, saj se zavedamo, da ob vseh prizadevanjih na redimo tudi marsikakšno napako, potrebno družbene kritike in sankcije, na kar smo tudi pripravljene. Kljub temu si drznemo glasno postaviti

vprašanje: ali ves naš dolgotrajni napor in evidentni rezultati ne zahtevajo vsaj kančka razumevanja in priznanja.

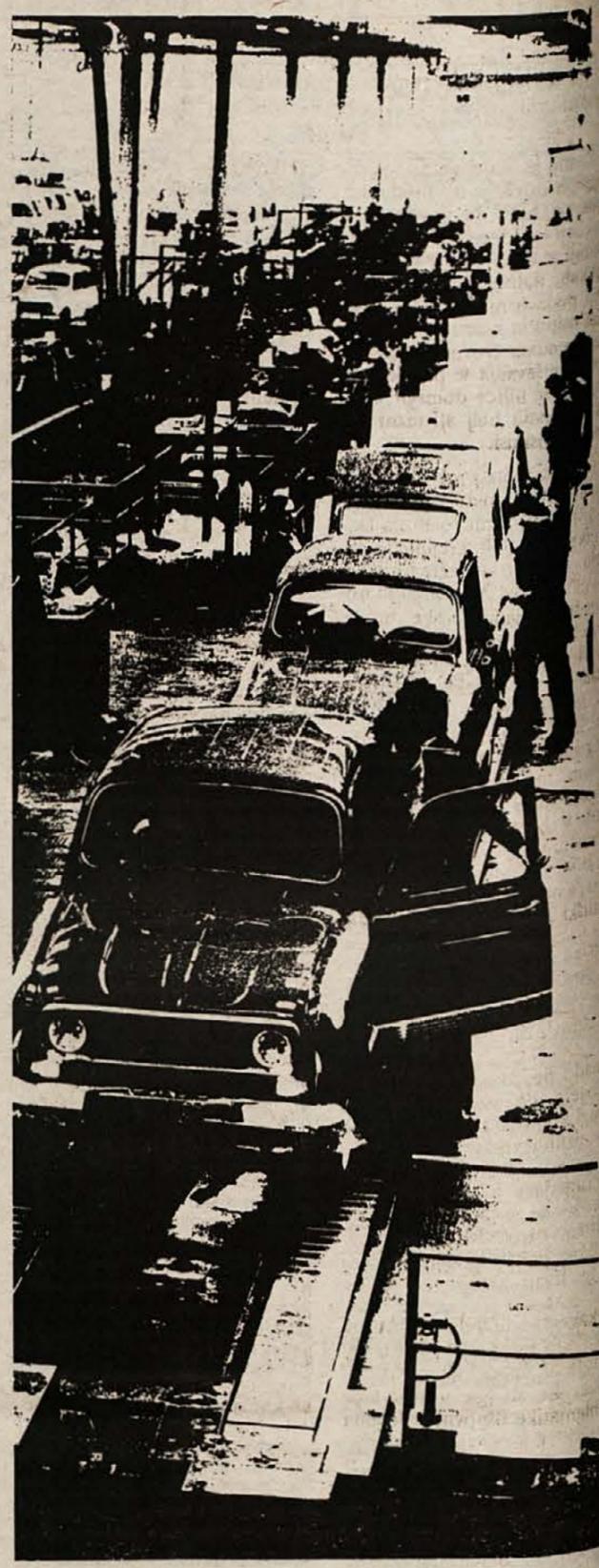
IMV namreč živijo in delajo ljudje žuljavih rok, ki jim nihče nikdar ni ničesar podaril, zato jim tudi „pocukrane“ krokodilje solze v strahu za delavski razred tresočih se pisnov ničesar ne pomenijo, saj se zanje ne da kupiti kruha, ne z njimi plačati otrokom šolnine. Vendar ima tudi strpnost nas vseh neke meje in te je že močno načela genialna miselnost „Ene gospe...“, ki tako bistro vodi ladjo svoje hiše v plitvini duha, iz katerih je ne bo rešila niti modrost „Enega Bud(j)e...“

Naloga celotne družbenopolitične skupnosti je naravnati ugoden veter v jedra sredstev javnega informiranja, katerih mesto je tukaj med nami – na tleh, mnogokrat blatnih, vendar trdnih in plodnih. Za radi tega niti nimamo pretiranega razumevanja za ne preveč redke poskuse povzdigovanja domišljavih Ikarusov v sončne višave nadrazrednega poslanstva. Toliko!

Ob zaključku prosimo za pravilno razumevanje tega, kar smo rekli, četudi ponekod tudi pikrosti ni manjkalo. Tega ne pričakujemo zaradi nekoga, ki se bo podpisal pod ta članek, pač pa zaradi vseh tistih delavcev IMV, ki bodo delali danes pozno v noč, in zaradi vseh delavcev mnogih IMV po Novem mestu, Dolenjski in širni domovini. Zavedajmo se, da morajo tudi peresa, kamere in mikrofoni prispevati svoj delež v nenehno trajajoči socialistični revoluciji. Njih vloga je odgovorna in zelo pomembna, ker razvijajo, oblikujejo in usmerjajo človeško miselnost, mnenje in zavest. Da so to pogojniki socialistične revolucije, ni potrebno posebej poudarjati.

SIMO GOGIČ

(Opomba: polkrepke poudarke je dal Dolenjski list)

Pamfleti o IMV v sredstvih javnega obveščanja Kaj hočejo?

ODGOVOR

Izpad, kot si ga je privoščil Simo Gogič, vodja Centra za obveščanje v Industriji motornih vozil Novo mesto, v zadnji številki tovarniškega glasila „Kurir“, katerega glavni in odgovorni urednik je, terja globlji razmislek. Predvsem zato, ker je zrcalo nekega odnosa in ker bi si kot človek in komunist, kaj šele kot član CK ZKS, ne smel dovoliti takega grobelega napada, polnega nizkih udarcev, podtikanj, namigovanj, posploševanj, demagogije in pozivov k obračunu s „pisuni“, kot imenuje novinarje.

Bralec Dolenjskega lista si lahko sam ustvari sodbo o časopisu, o nedostih njegovega pisanja in njegovem vsebinskem konceptu. To delo je do zadnje črke javno; ničesar ne more utajiti, nobenega spodsrljaja ali napake prikriti.

Vendar zahteva pisanje Sima Gogiča „Kaj hočejo“, ki ga dobesedno ponatiskujemo, nekatera pojasnila zlasti zato, ker ni edini, ki si na tako površen in enostranski način razlaga vlogo sredstev javnega obveščanja v samoupravni socialistični družbi in ki hoče javno časnikarsko besedo predvsem vpregati v ozko, praktičistično dnevno politiko in propagandne interese posamezne delovne organizacije, oziroma okolja, ter njeno vlogo ocenjuje samo skozi ta merila. Drugače rečeno: želi

„koristno lakirane“ informacije.

Nobena korajža ni spraviti se nad novinarjevo pisanje ali časopis, ki tako in tako mora biti – po naravi stvari same – vedno na prepihu kritike.

Očitno se „kritikom“ nima kaj zgoditi, pa naj bodo še tako enostranski ali krivični,

• Svoboda informacij ne pomeni pravice, da nekdo širi pomenico po svoji volji, ampak pravico vsakogar, da sliši resnico.

EDVARD KARDELJ

naj še tako cepijo dlako, posplošujejo, razvrednotijo ali pohodijo tako izpostavljeno in družbeno nadzorovano delo, kot je novinarjevo.

Da te besede ne bodo izzvelele kot preobčutljiva in nestrpnostna splošna, cehovska obramba nekega dela ali nekega poklica, naj uporabim konkreten primer po Gogičevem mnenju tako spornega pisanja o IMV.

Kljub znani zaprtosti IMV do sredstev javnega obveščanja je Dolenjski list iz različnih virov dobil toliko informacij, da je objavil sorazmerno veliko število različnih novinarskih prispevkov o tej delovni organizaciji. Leta 1977 je objavil 27 novinarskih pri-

spevkov, v katerih je obravnaval izključno IMV in njegove obrate. Še bojatejši sta bili naslednji leti, saj je bilo v letu 1978 28, lani pa celo 40 takih prispevkov. Letos smo do danes objavili 36 novinarskih prispevkov, torej skupno 131 vesti, poročil, člankov in reportaž, ilustriranih z 39 fotografijami.

Vse je črno na belem, do zadnjega stavka! Pisni in časopis ne morejo ubežati odgovornosti za katerokoli zapisano trditev ali misel. Pretežna večina teh prispevkov, ki nimajo in ne morejo imeti ambicije celovitega vrednotenja IMV, je afirmativnega značaja, saj opisujejo uspehe in rast delovne organizacije, pa tudi njene probleme in težave, zavedajoč se pomena IMV za naše gospodarstvo. Na prste lahko preštejemo kritične prispevke, ki pogumno kažejo tudi na subjektivne pomanjkljivosti in napake v tej tovarni in ki niso obrobne pomena, kot jih označuje tov. Gogič. Med njimi je gotovo najbolj odmeven prispevek z obzirnimi naslovom „Res lahko veliko greši, kdo veliko dela?“ izpod peresa člana uredniškega odbora Dolenjskega lista Bojana Budje, ki ga Simo Gogič v svojem neodgovornem napadu tako „duhovito“ žali.

Komisija predsedstva CK ZKS za agitacijo in propagando je na zadnji seji vnovič poudarila, da morajo tudi sredstva javnega obveščanja dati svoj prispevek stabilizaciji, in to zlasti s konkretnim bojem (pisanjem) proti majhnim in velikim negativnostim ter pomagati iskati izhod iz zagat. Temeljna vsebinska zasnova Dolenjskega lista, ki so ga ustanoviteljice, občinske konference SZDL, vnovič verificirale leta 1974, nalaga uredniškemu odboru, naj bije tak boj. Tega najbrž v konceptu ni treba spremeniti, če tovariš Gogič že zahteva njegovo preverjanje, oziroma spremembo.

Lahko rečem le, da so celo upravičeni očitki, da smo ta boj premalo bili, nekaj zaradi lastne lagodnosti, največ pa zaradi izredno nizke stopnje tolerance okolja, s katero se srečujemo, pa tudi zaradi premalo odločne podpore (lokalistične) politike.

Graja boli, nihče je ne sliši rad na svoj račun, kaj šele sprejema samokritično, pa če še tako glasno poudarja, kako je kritika v družbi pomembna in potrebna. V svojem osemletnem urednikovanju še nisem doživel, da bi prizadeti priznal, da je kritičen prispevek objektivni. Zamera je nezbežna in še kako res je, kar je zapisal pokojni Mitja Gorjup:

„Najbolj me boli, da v novinarstvu izgubiš veliko prijateljev, zelo malo pa si jih pridobiš. Ljudje so zelo občutljivi, a če bi bil vsem prijatelj in vsem tistim, ki bi mi to lahko postali, vedno simpatičen in dober z njimi, bi prav gotovo uničil časopis. V novinarskem poklicu si ne pridobiš slave.“

Pa vse to še ni na jhuše, najhuše je, da se prizadeti, če le ima moč in možnost, ne poslužuje zakonite pravice do popravka, do osvetlitve druge plati medalje, do resnice, marveč izbira drugačna sredstva, takšne ali drugačne pritiske. IMV je Dolenjskemu listu takoj po objavi spornega zapisa ustavila oglasno-propagandna naročila, da bi materialno že tako šibki list spravila na kolena.

V Novem mestu gradi IMV občudovanja vredne proizvodne naprave, za naše pojme orjaško tovarno, ki bo dajala kruh še mnogim delovnim ljudem. Toda to dejstvo ji ne daje nikakršne pravice, da se arogantno obnaša do ljudi, ki žive v njeni okolici, do inšpekcij, občinskih upravnih organov, do ribičev, naravnega okolja. Razumeti je mogoče posamezne spodsrljaje, ki nastajajo iz objektivnih težav ob rasti industrijskega giganta, ni pa mogoče miže mimo številnih primerov nespoštovanja zakonitosti in vsega, kar se je nabralo v doslej inšpekcijskih službah, sodišča, družbene pravobranilca samoupravljanja, uprave javne varnosti. Predvsem pa ni mogoče sprejeti teze, da problemov ni, dokler niso objavljeni, oziroma zanje ne ve širša javnost. Kako naj si drugače pojasnimo, da tovariš Gogič ne v svojem prispevku ne v svoji diskusiji na seji OK ZKS v Črnomlju ni niti enkrat zapisal ali dejal, da kakšna trditev spornih člankov Dolenjskega lista ni resnična.

Namesto da bi dobromerno kritiko pomagal razumeti in sprejeti ter napake odpravljati, namesto da bi kot vodja Centra za obveščanje pri IMV pripomogel do resnice in objektivne informacije, če je menil, da je Dolenjski list to kršil, je nastopil s pozicije oblasti in funkcije. V svojem pisanju zahteva nič več in nič manj kot „konkretni in ne le politični obračun“, torej „glave“ pisca ali skupine ljudi Dolenjskega lista (to je zahtevano tudi v pismu, poslanem občinskemu sindikalnemu svetu v Novem mestu), saj gre po Gogičevem mnenju za „diverzijo, za napad na celoten politično-ekonomski sistem v naši družbi, ki gre na mlin vsem družbenim in razrednim sovražnikom“. Kdor ne piše le pohvalno o IMV, je potemtakem proti našemu družbenemu sistemu!

Pisanje Sima Gogiča najbrž ne prinaša ugleda ne njemu in ne Industriji motornih vozil, ki bo sčasoma, iskreno upam, premagala nekatere nagramdene težave, se dogradila tehnološko in samoupravno, ne da bi bilo treba Dolenjskemu listu ali kateremu drugemu množičnemu informativnemu sredstvu kratiti edino; kar pravzaprav resnično vrednega ima pri svojem delu – pravico do svobodne in kritične besede, do ustvarjalne svobode socialističnega samoupravnega novinarstva.

MARJAN LEGAN
glavni in odgovorni urednik
Dolenjskega lista

Primer, ki opogumlja

So na Dolenjskem naposled razvozlati, katera pot vodi k uspešnemu reševanju problematike pri šolanju romskih otrok?

Znano je, da obvezno šolanje romskih otrok še ni docela urejeno, pa tudi, da so ti učenci poseben pedagoški problem. Slednji se kaže v najrazličnejših oblikah, najčešče pa v pogostem ponavljanju razredov, velikem osipu in nerednem obiskovanju pouka. Dovolj uspešnega načina reševanja te problematike se ni še nihče domislil, so se pa že zvrstili bolj ali manj po-
beženi poskusi.

Kako frd oreh predstavlja ta problematika, vedo zelo dobro. Na tistih osnovnih šolah na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju, kjer so v razredih tudi otroci Romov. Na območju novomeške organizacijske enote Zavoda SRS za šolstvo je bilo minulo šolsko leto na osnovnih šolah kar 211 takih učencev. Od tega se jih je 40 šolalo v oddelkih s prilagojenim učnim programom (31 v Črnomlju, 9 v Novem mestu), drugi romski osnovnošolci pa so obiskovali pouk v 14 osnovnih šolah na območju šestih občin. Največ jih je bilo v črnomljski občini - 95, v novomeški občini - 83, metliški 22, trebanjski 9, brežiški 7 in krški 2. Uspeh je bil zelo različen, nasploh pa slab, saj je izdelalo komaj 58 odstotkov vseh vpisanih romskih učencev, pretežno z zadostnim uspehom.

Podatki povedo, da se le redki prebijajo do osmega razreda, mnogi končajo osnovno šolanje že v nižjih razredih.

Primerjava z letom prej pa pokaže, da je bil lanski uspeh romskih otrok za celih 10 odstotkov boljši in da so tudi druge stvari krenile na boljše.

Vsekakor to ni prišlo samo od sebe, saj je v omenjenih 10 oddelkih izboljšanja skrit ves napor, ki so ga v reševanje problematike osnovnega šolanja romskih učencev vložili pedagogi, organizatorji in drugi. V novomeški organizaciji enoti Zavoda SRS za šolstvo so namreč sprejeli poseben delovni program, ki obsega strokovno usposabljanje učiteljev, katerim je naloženo delo z romskimi otroki, hkrati pa so v reševanje

vključili tudi vrsto drugih dejavnikov, od samih šol do komisij. Novomeški „primer“ morda ni tista prava in edina formula za reševanje posebnega pedagoškega problema, ki se pojavlja v zvezi z osnovnim šolanjem romskih otrok, je pa vse pozornosti in nemara tudi proučevanja vredno. Tudi za tiste, ki se jim ni potrebno ukvarjati s takimi vprašanji.

A. N.

RAZSTAVA UMETNIŠKE FOTOGRAFIJE - Posavska fotografija Olaf Lavrenčič in Oskar Gerjevič sta pripravila zanimiv izbor umetniških fotografij za razstavo, ki so jima jo odprli minulo soboto v razstavnici avli zdravilišča v Čateških Toplicah. Posnetek je z otvoritve omenjene razstave. (Foto: Marinka Šotler, foto krožek OŠ Arčiče)

Obetavno, vsaj na papirju

V naslednjem obdobju bodo v Ribnici pospeševali posebno kulturni amaterizem

Kulturni ribniški občine se v novi petletki ne bo pisalo slabo. Najrazličnejši planski dokumenti, še posebej samoupravni sporazum o temeljih plana kulturne skupnosti za to obdobje, obljublja prav nasprotno. Korak naprej, ki je seveda s tem mišljen, naj bi naredili na vseh področjih in v vseh vrsteh. Dodatno pozornost bodo posvetili razvoju kulturne dejavnosti v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih, češ da je naposled že čas, da dobi kultura enakovredno mesto ob drugih družbenih dejavnostih.

Kot prednostno nalogo pa bodo pospeševali kulturni amaterizem, dejavnost torej, ki jo štejejo za eno najpomembnejših sestavin pri uveljavljanju človekove lastne ustvarjalnosti. Že podatek, da namenljajo celotnemu amaterizmu v naslednjih petih letih več kot 7 milijonov dinarjev ali slabo polovico vsega kulturni namenjenega denarja, povedano prepričljivo potrjuje. Med drugim bodo ustanovili 16 novih kulturnih skupin, povečali število kulturnih društev in število članov, ki se s kulturo ukvarjajo ljubiteljsko.

Planski dokumenti sicer zelo podrobno navajajo, kaj naj bi dosegli na posameznih kulturnih področjih. Tako se bo v občini do konca leta 1985 zvrstilo predvidoma 975 gledaliških, glasbenih in plesnih predstav, 80 likovnih razstav, matična knjižnica v Ribnici bo povečala knjižno zalogo za 2.250 novih knjig in povečala izposajo od 14.640 knjig prihodnje leto na 15.840 knjig v letu 1985.

S sredstvi iz samoprispevka bodo preuredili kulturna doma v Loškem potoku in Ribnici ter uredili park kulturnikov v

kasneje uredili oder v kulturnem domu pri Sv. Gregorju, leta 1983 uredili knjižnico v Loškem potoku, leta 1984 kupili instrumente za tamburaški orkester v Sodražici in v zadnjem letu srednjeročnega obdobja 1981 - 1985 nabavili opremo za kulturni dom v Ribnici.

V vseh naslednjih petih letih bo imela ribniška kulturna skupnost za uresničitev občinskega kulturnega programa na voljo nekaj več kot 16,1 milijona dinarjev, kakih 16,8 milijona pa bo morala prispevati za skupni program republiške kulturne skupnosti.

I. Z.

V BREŽICAH NOVA KNJIŽNICA - Natanko leto dni po položitvi temeljnega kamna je občinska matična knjižnica dobila lepše in večje prostore, ki so največja pridobitev v mesecu knjige. Del denarja za knjižnico so zagotovili občani s samoprispevkom. Knjižnico so odprli v soboto, 25. oktobra, in s tem dogodkom počastili tudi letošnji praznik brežiške občine. (Foto: Jožica Teppey)

Ponudba za kulturno izmenjavo ni majhna

Medobčinski vrtljak kulturnih prireditev pod geslom „Spoznajmo se“ se bo predvidoma obračal štiri mesece: od januarja do maja - Ustanoviti je potrebno organ, ki bo uresničil zamisel skupine kulturnih delavcev iz vseh štirih dolenjskih občin - Bo to medobčinski svet ZKO ali kaj drugega?

Skupina kulturnih delavcev iz vseh štirih občin dolenjske regije je prejšnji teden v Novem mestu spet sedla za skupno mizo in razpravljala o tem, kaj bi lahko pripravili v posamezni občini za medsebojno kulturno izmenjavo, ki bo po novem letu stekla pod geslom „Spoznajmo se“.

Kot je moč povzeti iz pogovora, bi mogli v vsaki občini sestaviti vsebinsko raznovrstno in kakovosten spored, ob katerem prirediteljem ne bi bilo treba zardevat niti pred zahtevnejšim občinstvom. V izbor za ponudbo naj bi poleg najboljše uvrstili tudi tisto, kar je značilno za posamezno območje.

Na obeh dosedanjih sestankih omenjene skupine je bilo poudarjeno, naj bi jedro prireditev za medsebojno kulturno izmenjavo tvorile pevske, instrumentalne in folklorne skupine, kar je jezik dejavnosti, ki jih le-te gojijo, še najbolj univerzalna in razumljiva. Seveda bi pomod dodali, kar še premorejo na področju žive kulture.

Črnomalska ponudba obsega pet različnih celovečernih programov. Slednji upoštevajo lastni razvejeno belokranjsko folkloro z znamenito „semiško občetjo“, pa pevstvo in celotno dejavnost tamkajšnje glasbene šole. Podoben, vendar manj raznovrsten spored lahko pripravijo v Metliki. Dodatno bi lahko v obeh občinah onstran Gorjan-
cev obogatili svojo kulturno ponudbo z etnografskimi in drugi-

mi razstavami, vanjo pa vključili še kaj zanimivega iz gledališkega, likovnega in literarnega dela svojih ljudi.

Trebanjci lahko iz dejavnosti, ki poteka v krajevnih skupnostih in v samem občinskem središču, oblikujejo najmanj štiri celovečerne programe za odrasle in mladino. V ponudbo vključujejo pihalni orkester, koncert ženskega noneta „Carmen“, literarni večeri „Samorastniške besede“, nastope lutkovnih skupin in še kaj, kar bi

BREZ ZADREGE ZA KONZERTE - Na Dolenjskem deluje več kvalitetnih pihalnih orkestrrov, od katerih bi vsak od njih lahko pripravil celovečerni koncert. Nanje računajo tudi v medobčinski izmenjavi kulturnih prireditev.

sodilo v spremljajoči oziroma dodatni program.

S sestavo programov za izmenjavo so Novomeščani med vsemi v največji zadregi. Sami pravijo, da zovoljo preobilne kulturne ponudbe. Menijo pa, da kvalitetne ponudbe ne bodo mogli oblikovati, če ne bodo upoštevali vsaj dveh mešanih pevskih zborov, Dolenjskega in Sentjernejskega okteta, mladih glasbenikov in baletnikov glasbene šole Marjana Kozine, kvalitetnega učiteljskega tria in še kakšne skupine. Seveda pride vse to v poštev za uvrstitev v glasbeni oziroma koncertni del programov, medtem ko bi spremljajoči oziroma dodatni pro-

gram sestavljale likovne razstave, literarni večeri in podobno.

Po predlogu, ki ga je pripravila skupina kulturnih delavcev, naj bi se vrtljak celostnih prireditev pod geslom „Spoznajmo se“ začel v dolenjski regiji vrteti januarja. Za zdaj je predvideno, da bi gostovalne spoznavalske prireditve potekale štiri mesece, se pravi do maja. V tem času bi se v vseh občinah zvrstilo nič manj kot 16 predstavitev kulturnih prireditev s tem da bi vsaka občina gostovala v ostalih treh in nastopila tudi pred svojim občinstvom.

Skupina kulturnih delavcev, ki je predstavljala tudi nekakšen iniciativni odbor za organiziranje oblik medobčinskega sodelovanja, je s tem svoje delo pravzaprav že končala. Kajpak se ne misli razpustiti, marveč zahtevati od pristojnih, predvsem pa od SZDL in občinskih ZKO, da ustanovijo formalne organe, ki bodo zanimivo, potrebno in plodovo obetajočo zamisel, kakor smo jo poskušali opisati tudi v pričujočem sestavku, od nje prevzeli kot nalogo, ki jo je treba uresničiti. Ne gre namreč samo za medsebojno kulturno spoznavanje, težkanje in osveščanje, gre tudi za bogatitev kulturnega življenja na Dolenjskem z lastnimi močmi - v stabilizacijskih razmerah.

I. ZORAN

Barje na juti

Ob slikarski razstavi Toneta Lapajneteta v Dolenjski galeriji

Predstavitev svojevrstnega, umetniško prepričljivega in tudi za oko mamljivega grafičnega opusa Bogdana Borčiča v obeh dvoranah Dolenjske galerije se je iztekla. Od petka, 24. oktobra, je v istih prostorih razstavljen obsežen slikarski, v vseh pogledih zanimiv, izviren, z eno besedo imeniten cikel „Barjanska zemlja na juti“ akademskega kiparja Toneta Lapajneteta iz Ljubljane.

Že samo dejstvo, da se s slikarskimi deli predstavlja kipar, more biti na moč vznemirljivo, saj se običajno k slikanju zatekajo kiparji, ki jih izpovedovanje v treh ali več dimenzijah ne zadovoljuje ali pa so raziskovanje v tej smeri izčrpali in se nočejo ponavljati. Toda pri Lapajnetu ne gre samo za to, ampak za nekaj več. K slikarskim izpovedim ga je potisnila ljubezen do prvobitnosti njegovega rodnega Barja, sila človečnosti, ki se ji v poštenem odnosu do sveta in umetnosti ni moč upreti.

Lapajnetovi eksponati, kakor si jih lahko ogledamo v Dolenjski galeriji, so vsi skupaj stiliziran in simboliziran zemljevid Barja, njegovega življenja in usod, ki so se zvrstile na raznobarnih tisočletnih plasteh značilne barjanske zemlje. Zato slikar vsega čustvovanja, ki se mu je kopicilo v zavesti, ko je preiskoval Barje in premišljal, kako bi ga izrazil, ni mogel drugače, kot da je najuto namesto plasti umetnih barv nanese plasti barvno različnih vzorcev barjanske zemlje.

„Zemlja, ki je bila zanj pomensko ves čas nadzemska, ki je bila zanj božanstvo, je morala postati stvaren, zemski, slikarski material,“ je na otvoritvi poudarila umetnostna zgodovinarica Tatjana Pregl. Zmleta, presejana, s pravim dodatkom veziva je zemlja kot slikarski material torej postala izrazilo za ta občutja, ki jim je, kipar v Lapajnetu z dodajanjem lesa in zagodil dal dokončno dušo, poudarek.

Razstava, ki pomeni vsekakor odlično dosežek novomeške razstavne politike v novi sezoni, bo v Dolenjski galeriji odprta do 11. novembra.

I. ZORAN

KMALU SPET KNJIŽNICA

V stari dovrani kulturnega doma v Loškem potoku urejajo prostor za knjižnico. Če bodo dobili potrebni inventar, bodo v teh prostorih opremili in uredili še čitalnico. Otvoritev prostorov načrtujejo za dan republike 29. november.

Za neslovenske literate

Drugo srečanje literatov začetnikov iz drugih republik bo decembra na Ravnah na Koroškem - Pogovor in literarni večer

Sredi decembra se bodo na Ravnah na Koroškem zbrali pesniki in pisatelji začetniki, ki so sicer iz drugih jugoslovanskih republik in pokrajin, živijo pa stalno ali začasno v Sloveniji. To srečanje, ki obeta, da bo postalo tradicionalno, saj bo letos že drugič, prirejata ZKO Slovenije in Zveza sindikatov Slovenije.

Kot vemo že od lani, ko je bilo srečanje v Velenju, se literati za okroglo mizo pogovarjajo s člani žirije, ki je dobila v presojo njihova literarna besedila, poleg tega pa steče beseda

kultura in izobraževanje

Razbite meje?

Pred dnevi je bil v pisarni belokranjskega muzeja zanimiv sestanek, ne morda toliko po vsebini kot po dejstvu, da so sedeli za mizo predstavniki Zveze kulturnih organizacij ter kulturnih skupnosti obeh belokranjskih občin: črnomalske in metliške. Njih naloga je bila skupna: dogovoriti se o petletnem razvoju muzejske dejavnosti v Beli krajini, o sodelovanju obeh Zvez kulturnih organizacij ter o skupnem nastopanju nasproti Kulturni skupnosti Slovenije.

Razpravljalci so si bili enotni v tem, da je treba jemati Belo krajino kot celovito kulturno področje, da je Belokranjski muzej resnično zadeva obeh občin in da je treba zato zanj družno skrbeti, da bi bilo neumestno drobiti njegovo dejavnost po številnih krajevnih skupnostih, kjer se porajajo želje po odpiranju spominskih razstav, sob. No, če si že, katera od krajevnih skupnosti uredi prostor, nima nihče nič zoper to, vendar naj bi ostal Belokranjski muzej še nadalje steber muzealstva v tem delu Slovenije.

Nemalo besed je bilo spregovorjenih o muzeju mladinskega pesništva, ki naj bi dobil svoj prostor v hiši Ottona Župančiča na Vinici, pa o prostorih, v katerih bi bil prikazan nastanek ljudske oblasti v Črnomlju. Misli so se kresale še okrog zamisli, da bi našli kje svoj prostor pod soncem znameniti Belokranjci, podana je bila informacija o muzeju Rdečega križa v Gradcu in tako naprej. Najbolj razveseljivo pri celotni zadevi pa je dejstvo, da so se pričele, tako vsaj kaže, lomiti kulturne meje med Črnomljem in Metliko.

V preteklosti sta ti miniaturni slovenski občini vodili vsaka svojo kulturno - in ne samo kulturno - politiko, seveda bolj v škodo kot v korist sebi, po zadnjem sestanku pa je upati, da bodo zapuhali vetrovi v isto smer, ki gotovo vodi prej k napredku, k hitrejšemu reševanju problemov kot k ljubosumnemu zapiranju v lastni razvoj ali v lastno bedo. Lepo bi bilo, če bi pričeli posnemati kulturnike tudi odgovorni v drugih področjih javnega življenja, v katerega so vsi čas kar preveč lokalpatriotično zaljubljeni.

TONI GAŠPERIČ

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 31. X.

Labod

1

8.45 TV V SOLI: Koledar, Poštni nabiralnik, Ruščina, Pes, Človekov

prijatelj, Mleko v prehrani predšolskih otrok
10.00 TV V SOLI: Angleščina, Risanka, Zgodovina, Zgodba, Izobraževalna reportaža, Zadnje minute

14.55 TV V SOLI, ponovitev
17.05 POROČILA
17.10 PRAVLJICE IZ LUTKARJEVEGA VOZIČKA
17.40 DRUŽINA SMOLA
18.05 TELESTART 80, 3. oddaja
18.35 OBZORNİK

18.45 OBVEŠČANJE V ZDRUŽENEM DELU

Druga oddaja iz nizanke o uredništvu zakona o združenem delu bo govorila o tem, kako je v delovnih organizacijah že razširjeno obveščanje v pisani obliki, kdo je dolžan posredovati informacije in kakšna je vloga služb za obveščanje.

19.00 VARSTVO PRI DELU: DVI-GALNE NAPRAVE

Dvigalne naprave v gradbeništvu, strojegradnji, železarnah, ladjedelnih in drugod so nenadomestljive, a tudi nevarne. Potreben je stalen nadzor vseh sestavnih delov dvigalnih naprav, še posebej pa pomožnih jeklenih vrvi in kavljev za pripenjanje tovorov.

19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 ZABA VA VAS IBRICA

JUSIČ
21.05 NOČNI KINO: GALILEO
Po drami B. Brechta je angleško-kanadski film o velikem italijanskem znanstveniku posnel Joseph Losey. Filmsko dogajanje je postavljeno na konec prvega desetletja 17. stol., ko je Galileo živel v hudem pomanjkanju, ni imel denarja, da bi preživljal družino in nadaljeval znanstvene raziskave. Kot je znano, je Galileo odkritju teleskopa dokazal, da središče sveta ni Zemlja, ampak Sonce. Glavne vloge igrajo Topol, Edward Fox, John Gielgud in Clive Revill.
23.30 POROČILA

2
16.40 Test - 16.55 Obzorja
17.10 Dnevnik v madžarščini - 17.30 Dnevnik - 17.45 Otroška oddaja - 18.15 Komiki - 18.45 Jazz na ekranu - 19.30 Dnevnik - 20.00 Generalna konferenca UNESCO - 21.00 Včeraj, danes, jutri - 21.15 Portreti: 40-letnica prve šole KPJ v Makarski - 21.55 Jonas (švicarski igrani film)

TOREK, 4. XI.

Labod

1

9.00 TV V SOLI: Koledar, O vodi, Poštni nabiralnik, Dnevnik 10
10.00 TV V SOLI: Prilodops, Risanka, Književnost in jezik, Zgodba, Glasbena vzgoja, Zadnje minute
16.10 SOLSKA TV: Nevidni svet, Vulkani, Živa bitja so odvisna drug od drugega

Prvi prispevek bo prikazal nekaj nenavadnih umetnih znamenitih silkarjev iz različnih umetnostnih obdobij. Zatem bo govoril o vulkanih oz. o tem, kakšna je njihova vloga pri preoblikovanju zemeljskega površja. Za zaključek bodo šolarji izvedeli še marsikaj o odvisnosti človeka od rastlin in živali pa o soodvisnosti živali in rastlin.

17.10 POROČILA
17.15 DIMNIKARČEK SE POTEPA PO SVETU

17.25 JUGOSLOVANSKI NARODI V PESMI IN PLESU: TANEC, 5. del oddaje
17.55 PISANI SVET: SENTVIŠKA GORA NA TOLMINSKEM
18.25 OBZORNİK

18.35 OBRAMBA IN SAMOZAŠČITAJA

19.05 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 DOVOLJ HRANE NA LASTNI ZEMLJI
Tokratna aktualna oddaja bo govorila o tem, ali smo storili vse, da bi izkoristili naravne možnosti za pridelovanje hrane. Strokovnjaki pravijo, da z doseženim še ne moremo biti zadovoljni.

20.55 B. Ibanez: TRSJE IN BLATO

Španska televizijska nadaljevanja v šestih delih je nastala po enem najbolj znamenitih romanov španske književnosti tega stoletja. Blasco Ibanez je v Traju in blatu prikazal težko življenje ribičev in pridelovalcev riža na podeželju bližje Valencije, zgodbi o življenjski usodi treh generacij ene družine pa dobi verno sledi tudi nadaljevanca, ki jo je zrealiziral Rafael R. Marchent, igrajo pa Luis Suarez, Victoria Vera, Manuel Tejada, Maria Jesus Lara in drugi.

21.50 V ZNAMENJU
22.05 IZ BALETNEGA ARHIVA LJUBLJANSKE TELEVIIZIJE

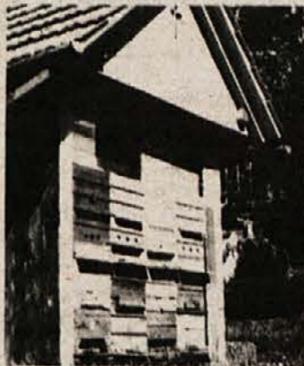
2
17.10 Dnevnik v madžarščini
17.30 Dnevnik - 17.45 Pački mladojma - 18.15 Književni klub - 18.45 Narodna glasba - 19.30 Dnevnik - 20.00 Večer z Jacquesom Chancelom (1. del oddaje) - 21.00 Včeraj, danes, jutri - 21.20 Prvi sledi (dokumentarna oddaja) - 22.10 Poezija

SOBOTA, 1. XI.

Labod

1

8.00 POROČILA
8.05 Ela Peroci: ANKINE RISBE
8.20 MALI GODCI V GLASBENI DEŽELI
8.30 DIMNIKARČEK SE POTEPA PO SVETU
8.40 ZADNJA DIRKA
9.10 POLETAVČEK
9.40 A. Haley: KORENINE NASLEDNJE GENERACIJE
11.10 V IZJEMNIH OKOLIŠČINAH
11.35 PO SLEDEH NAPREDKA
13.05 in 17.05 POROČILA
17.10 ČRNI JACK, angleški mladinski film
Deček se seznanja s Črnim Jakobom, skrivnostnim razbojnikom francoskega rodu, ki povsod povzroča samo težave. Nekoč ga primejo in obesijo, a po naključju vseeno ostane živ in ukrade dečka. Ta je

12.05 LJUDJE IN ZEMLJA

razbojniku kos, skupaj pa zaideta v mnoge pustolovske dogodivščine, ki jih skuša deček izrabiti v prid pravice. Film je lani zrealiziral Kenneth Loach, igrajo pa Jean Franval, Andrew Bennett, Stephen Hirst, Pat Wallis, Louise Cooper in drugi.
18.55 NAŠ KRAJ
19.10 ZLATA PTICA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 J. Dietl: BOLNIŠNICA NA KONCU MESTA

20.50 POZDRAVITE LASTOVKE
čški film
Film, ki ga je pred osmimi leti zrealiziral Jaromil Jireš, govori o zadnjih devetdesetih dneh življenja dvajsetletnega dekleta. Slednja je bila borka zoper nemške okupatorje, v koncentracijskem taborišču pa piše dnevnik, v katerem se spominja otroštva, doma, staršev, prve ljubezni, ilegale, zasliševanj in bojenja. To izpovedovanje ji daje moči, da pogumno prenaša zadnje dneve, čeprav ve, da smrti ne bo utekla. Igrajo Magda Vašaryova, Julis Vašek, Hana Pastejrkova, Dagmar Blahova, Viera Strniškova in drugi.
22.20 TV KA ŽIPOT
22.40 POROČILA

2
13.25 Beograd: Hajduk (prenos nogometne tekme) - 15.55 Poročila - 16.00 Koledar - 16.10 Od zvonca do zvonca - 17.10 Zadar: Jugoplastika (prenos košarkarske tekme) - 18.45 Kabaret - 19.30 Dnevnik - 20.00 Beograjski jazz festival - 21.30 Včeraj, danes, jutri - 21.40 Portreti - 22.10 Športna sobota

SREDA, 5. XI.

Labod

1

9.20 TV V SOLI: Koledar, Za učitelje, Razvoj življenja
10.00 TV V SOLI: Izobraževalni film, Risanka, Predšolska vzgoja, Zgodba
17.25 POROČILA
17.30 Z BESEDO IN SLIKO: PRIŠLA JE MIŠKA IZ MIŠNICE

17.45 RUBENS, dokumentarna oddaja
18.10 PRIMORSKA POJE
18.40 OBZORNİK
18.55 NE PREZRITE
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK

20.00 FILM TEDNA: DISKRETNİ ŠARM BURŽOAZIJE
Junaki tega filma, ki ga je za francosko kinematografijo zrealiziral za nameni Louis Banel, so ambasador neke južnoameriške države in zakonska para, s pomočjo katerih ambasador prekupčuje z mamili.

Igrajo Fernand Rey, Delphine Seyrig, Stéphane Audran, Bulle Ogier, Jean-Pierre Cassel, Paul Frankeur, Michel Piccoli in drugi.
21.45 V ZNAMENJU
22.00 625

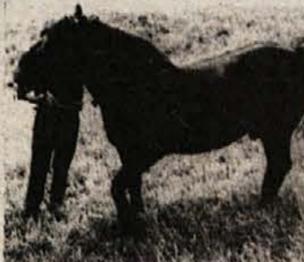
2
15.15 Medveščak: Partizan (prenos hokejske tekme) - 17.45 Lutkovna predstava - 18.15 Izobraževalna oddaja - 18.45 Narodna glasba - 19.30 Dnevnik - 20.00 Športna sredo - 22.15 Dnevnik - 22.30 Dokumentarni film

NEDELJA, 2. XI.

Labod

1

8.15 POROČILA
8.20 ZA NEDELJSKO DOBRO JUTRO: Srečanje oktetrov 80, 2. del oddaje
8.50 ČEBELICA MAJA
9.15 BELI KAMEN, začetek švedske nadaljevanke za otroke
9.45 RAZGALJENI EVEREST, dokumentarni film
10.40 VRNITEV ODPISANIH
11.35 TV KA ŽIPOT
13.00 JUGOSLAVIJA, DOBER DAN
13.35 POROČILA
15.50 OPATIJA 80

12.00 KMETIJSKA ODDAJA

17.00 POROČILA
17.05 DOKUMENTARNA ODDAJA
17.35 ŠPORTNA POROČILA
17.40 NIKOLI NISEM PREPEVAL SVOJEMU OČETU, ameriški film
Po gledališkem delu Roberta Andersona posnet film govori o človeku, ki se mora pri štiridesetih še vedno podrežati očetu. Slednji, ki je bil svojčas vojaška osebnost, v

skladu z lastno predstavo o moči in ponosu terorizira sina. Film je pred desetimi leti izrealiziral Gilbert Cates, glavne vloge pa igrajo Melvin Douglas, Gene Hackman in Estelle Parsons.
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 T. Partijič: ŠČUKE PA ŠČUKE PA NE
21.00 UNESCO - ZA BOLJŠI SVET
21.40 V ZNAMENJU
22.00 ZABAVNOGLASBENA ODDAJA
22.15 ŠPORTNI PREGLED

2
9.00 Oddaje za JLA - 16.00 Nedeljsko popoldne - 19.30 Dnevnik - 20.00 Čarobna Antarktika (dokumentarna oddaja) - 20.50 Včeraj, danes, jutri - 21.10 prepovedane igre (francoski igrani film)

PONEDELJEK, 3. XI.

Labod

1

8.45 TV V SOLI: Koledar, Mesto se širi, Slavko Ja nevski, F. Alfirevič: Boka
10.00 TV V SOLI: Materinščina, Risanka, Zemljepis, Zgodba, Iz arhiva šolske TV, Zadnje minute
14.55 TV V SOLI, ponovitev
17.10 POROČILA
17.15 VRTEC NA OBISKU: CIV, CIV, SE DOLGO BOM ŽIV, 2. del oddaje
17.30 ODLOČITE SE
Deseta in hkrati zadnja oddaja nizanke Dolaj z glavno bo na kratko prikazala, o čem je tekle beseda v prejšnjih oddajah, gledalci pa naj se odločijo, ali si bodo učenje olajšali z urjenjem pravilnega branja, zapisovanja s priklicnimi besedami in z oblikovanjem miselnih vzorcev.
18.00 DELEGATSKI SISTEM V TOZD
Tokratna oddaja Delegatskega

vodnika bo govorila o osnovnih zakonitostih delegatskega sistema v tozdu in o tem, kakšne so tozdovske vezi z občino in še širše.
18.20 JEZIK V JAVNI RABI: IZBIRANJE BESED
18.30 OBZORNİK
18.40 POP GODBA NA NAVIŠJI RAVNI
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 D. Jančar: NENAVADNI DOGODKI V KOTU ALI MOREBITNA VRNITEV IN PONOVRNO IZGINOTJE JOŽEFA DREMLJA
Dokaj uveljavljeni mladi slovenski pripovednik Drago Jančar je sestavl

scenarij za televizijsko dramo z omejenim naslovom. Pisec imenuje svoje delo kar ljudska groteska, pripoved pa bo tekla o prišleku, ki vznemirja pribivalce Kota, robate, vase zaprete ljudi majhnega hribovskega kraja, ki se čutijo ogroženi pred vsem, kar jim ni docela znano. Dramo je zrealiziral Janez Drozg, igrajo pa Duša Počkaj, Anton Petje, Sonja Blaž, Milena Muhič, Polde Bibič in drugi.
21.15 KULTURNE DIAGONALE
21.55 V ZNAMENJU
22.10 MOZAIK KRATKEGA FILMA: NI DALEC, jugoslovanski film

2
17.10 Dnevnik v madžarščini
17.30 Dnevnik - 17.45 Medvedek Uhec - 18.00 Otroci pojejo - 18.15 Izobraževalna oddaja - 18.45 Glasbena medigra - 18.50 Športna oddaja - 19.30 Dnevnik - 20.00 Televizijska drama - 21.20 Glasbeni trenutek - 21.25 Panorama - 22.10 Dnevnik - 22.25 Glasbena oddaja

ČETRTEK, 6. XI.

Labod

1

9.00 TV V SOLI: Koledar, Barje, Mehkuži, Obiščimo tržnico
10.00 TV V SOLI: Kemija, Risanka, Biologija, Predšolska vzgoja, Zadnje minute
16.00 SOLSKA TV: Nevidni svet, Vulkani, Živa bitja so odvisna drugo od drugega
17.00 POROČILA
17.05 KRISTALNI STEBER, fran-

coski dokumentarni film
17.20 KRUTA GORA JANNU, češki dokumentarni film
17.50 ZADNJA DIRKA
18.20 OBZORNİK
17.30 NASILNE VSELITVE, dokumentarna oddaja
19.05 RISANKA
19.24 ZRNO DO ZRNA

19.30 DNEVNIK
20.00 V ŽIVO
21.35 V ZNAMENJU
21.50 GLASBENI MAGAZIN
Uvodoma bo tekla beseda o repertoarnih načrtih ljubljanske in mariborske operne in baletne hiše. Sledila bo reportaža o 10. mednarodnem srečanju glasbenih akademij

v Rovinju, tudi glasbena uganika bo umanjala.

2
17.10 Dnevnik v madžarščini
17.30 Dnevnik - 17.45 Pričje štelo - 18.15 Nuklearna revolucija - 18.45 Evrogol - 19.30 Dnevnik - 20.00 Ostanite pri televizorju - 22.55 Včeraj, danes, jutri

3. 11. 1980

Zelena luč

za

zeleni vlak

na relaciji

METLIKA - LJUBLJANA

5.50	METLIKA	16.10
6.07	ČRNOMELJ	15.54
6.17	SEMIC	15.43
6.51	KANDIJA	15.20
6.52	NOVO MESTO - CENTER	15.18
6.54	NOVO MESTO	15.16
7.03	TREBNJE NA DOL.	14.56
8.00	LJUBLJANA	14.00

razen ob sobotah, nedeljah in praznikih

železniško gospodarstvo ljubljana

vaš poslovni partner

Izgubile 3 sekunde pred koncem

Nesrečen poraz novomeških rokometaric v Žalcu — Gladka Inlesova zmaga — Sentjernečanke prijetno presenetile — Prvič v novi dvorani

Le za las so Novomeščanke v nadaljevanju prvenstva v II. zvezni rokometni ligi — sever ostale praznih rok, saj so bile v Žalcu vsekoli enakovredne nasprotnik domačinkam. Pomembno zmago so tokrat zabeležili rokometarice Inlesa v Varazdinu, enako tudi v slovenski ligi ženski vrsti Sentjerneja in Kočevja.

Slovenski rokometni derbi v Žalcu med vrstama Velenja in Novega mesta je povsem izpolnil pričakovanja. Igra je bila kvalitetna in vsekoli izenačena. Resda so domačinke večidel srečanja vodile, vendar vselej z enim do dvema zadetkoma prednosti. Ogorčen boj se je bil vse do zadnjih sekund, ko so Novomeščanke pri vodstvu domačink s 15:14 rezultat izenačile in vse je že kazalo, da bodo gostje osvojile dragoceno točko. Vendar so se prežgodaj veselile, saj je le 3 sekunde pred koncem Velenjčankam uspelo doseči zadetek in si tako prigrabit obe točki. Navzlic porazu so Novomeščanke zapustile dober vtis, kar je pred sobotnim drugim slovenskim

derbijem z ekipo Olimpije ohrabilno.

Po seriji bolj ali manj nesrečnih porazov so Inlesovci tokrat zaigrali na svojo moč, odločni, da tudi iz gostovanja prinesejo kakšno točko. Tako je bilo srečanje s Poletom praktično odločeno že v prvih minutah, saj Ribničani niso dopustili nikakršnega presenečenja. Prednost petih zadetkov v prvem polčasu je povsem zadostovala za mirno nadaljevanje, ki je ob koncu prineslo zaslužen visoko zmago drugoligaša iz Ribnice.

Razveseljive vesti pa prihajajo tudi iz ženske republiške lige, kjer Sentjernečanke nadaljujejo z dobro igro, tokrat pa so se jim z zmago v gosteh pridružile še Kočevke. Najprej nekaj besed o vrsti Sentjerneja, ki je gotovo najprijetnejše presenečenje letošnjega prvenstva. To so dokazale tudi tokrat z zmago nad vrsto Izole, ki sodi v sam vrh kandidatov za naslov republiškega prvaka. Sentjernečanke so dokazale, da bi v ta krog s sedanjo formo in nekaj več športne sreče sodile tudi same. In če gre verjeti napovedim trenerja Sentjernečank Kuhlja, potem lahko ob novi športni dvorani, ki bo vsekakor izboljšala pogoje za delo, pričakujemo od Sentjernečank še boljše rezultate. V srečanju z Izolčankami so največ pokazale vratarica Judeževa ter stelki Gorškova in Černetova s 4 zadetki. Uspeh v gosteh je tokratno kolo prineslo tudi Kočevkam v Cerknem. Po dobri igri v prvem polčasu, ki je odločila tudi zmagovalca, so brez težav ugnale vrsto Ete in se tako povzpele na prvenstveni lestvici, že v naslednjem kolu pa imajo novo možnost za uspeh.

Z OLIMPIJO DANES

Prvenstvena rokometna tekma II. zvezne lige-sever, med Novim mestom in Olimpijo bo že danes ob 18.30 v novomeški športni dvorani.

NESREČEN PORAZ — Le tri sekunde so Novomeščanke ločile od uspeha na gostovanju v Žalcu, vendar jim je športna sreča povsem obmila hrbet.

60 UDELEŽENCEV NA ZADNJEM TRIMU

Ob izteku letošnje zelo plodne sezone kolesarskega društva „Novoteks“, je bila še zadnja trim akcija „Vsi na kolo — za zdravo telo.“ 60 udeležencev je moralo prevoziti progo od novomeške Loke do Gabrja in nazaj. Po končani vožnji je bila še krajša slovesnost: med tiste kolesarje, ki so bili na vseh treh trimskih akcijah, je bilo razdeljenih 5 lepih nagrad. Po zbranju, ki ga je izvedla najmlajša udeleženka trima Vesna Majes, je bil najsrečnejši 12-letni Branko Lukšič, učenec 6. razreda grmske osnovne šole iz Gotne vasi: za kragrodo je dobil kolo. Vseh treh trimov se je udeležil s poni kolesom, za drugo leto pa nam je že obljubil, da bo prevozil rekreacijske prireditve z novim kolesom.

M. GOŠNIK

NOVO STRELIŠČE V BREŽICAH — Odprli so ga ob občinskem prazniku, prvi strel pa je sprožil predsednik SO Brežice tov. Rebenik. (Foto: M. Zupančič)

KOČEVJE IMA NAJBOLJŠE KADETE

Na pobudo NZZ je novomeška medobčinska nogometna zveza pred dnevi organizirala pregledni nogometni turnir za kadete. Rezultati: Partizan (Straža)—Ribnica 1:0, Elan—Kočevje 2:3, Ribnica—Elan 1:3 in Kočevje—Partizan 2:0. Vrstni red: Kočevje, Partizan, Elan, Ribnica.

M. GORENC

NOVOMEŠKI KEGLJAČI PRED SEVNICO

V počastitev novomeškega občinskega praznika je bilo na kobiljšču Loka tekmovalje, na katerem so slavili Novomeščani s 868 podrtimi keglji, sledijo pa: Sevnica 835, Brežice 818, Črnomelj 759 in Metlika 718. Tekmovalje je štelo tudi za dolensko prvenstvo. Trenutni vrstni red: Novo mesto 2027, Črnomelj 1872, Metlika 1837, Trebnje 934.

N. GOLEŠ

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

MESTO — NOVI ZAGREB 99:86 (42:36)

NOVO MESTO: Munič 24, P. Seničar 18, Župevec 13, S. Seničar 7, Plantan 12, Ivančič 10, Skube 13, Bajc 2.

V 2. kolu igrajo Novomeščani v gosteh z Dalvinom.

SOL — ZAHOD, MOŠKI: PIONIR — NARODNI DOM 3:0 (4:2,5)

LESTVICA: 1. Pionir 4 točke

v naslednjem kolu gostujejo Novomeščani na Bledu.

SOL, ŽENSKE: MEZICA — KRKA 3:0 (3,9,12)

LESTVICA: 1. Branik 4... 10. Krka 0.

V naslednjem kolu gostijo Novomeščanke vrsto Jesenic.

SNL, ZAHOD: ELAN — KOČEVJE 0:3 (0:2); stelci: Zečič v 17. in S. Rajšel v 32. in 84. minuti.

JESENICE — BELA KRAJINA 3:2 (3:0); strelci: Weiss v 48. in 58. minuti.

LESTVICA: 1. Primorje 18... 6. Bela krajina 6, 7. Elan 5 in 8. Kočevje 4.

V 11. kolu igrajo: Bela krajina—Elan, Kočevje—Litija.

II. ZVEZNA LIGA — ZAHOD, MOŠKI: NOVO

Prva tekma prinesla prvo slavje

Proti vsem napovedim pred pričetkom prvenstva v II. zvezni košarkarski ligi, kamor so se letos uvrstili tudi Novomeščani, so ti v I. kolu presenetljivo visoko porazili vrsto izkušenih in višjih Zagrebčanov. Požrtvovalnost in borbenost Novomeščanov sta tokrat prevesili tehtnico na stran domačinov, ki so imeli v svojih vstah poleg standardno dobrih Muniha in P. Seničarja še izredno razpoložena Ivančiča in mladega Skobeta.

Za sam začetek srečanja je napovedal ostro in izenačeno igro, predvsem pa izredno malo košev, saj je bil še po 10. minutah rezultat vsega 10:8 za goste. Prvič so Novomeščani povedli v 12. minuti z 20:18 in potem to vodstvo obdržali vse do konca. Že v 14. minuti so vodili s 4 točkami, v 17. pa že z devetimi, predvsem po zaslugi borbenega in razpoložena Ivančiča, ki je poleg dobre igre v obrambi delal veliko težav gostom tudi v napadu. Ob tem je treba povedati, da je okoli 300 gledalcev v novomeški športni dvorani zastal dih v 20. minuti, ko si je najučinkovitejši igralec domačinov Munič prislužil že

4. osebno napako. Izenačeno in ostro borbo za vsako žogo je prineslo tudi nadaljevanje. Zaradi štirih osebnih napak je Munič sedel na klopi, trener Pucelj pa je v ogenj poslal mladega Skobeta, ki je prikazal doslej najboljšo igro v dresu Pionirja in navdušil številne gledalce z borbenostjo in pogumom. Tako je bil v 27. minuti rezultat 58:50, štiri minute kasneje še 67:58, odločilno prednost pa so si domačini nabrali med 32. in 36. minuto, ko so gostje hoteli rezultat na vsak način znižati, pri tem pa so veliko grešili. Domačini so to izkoristili in si s koši Skobeta in Muniha zagotovili prednost 22 košev, ki je ob koncu zaradi presinga gostov splahnela na končnih 11 točk.

Sobotna zmaga je še toliko bolj pomembna, ker Novomeščane že v soboto čaka izredno težko gostovanje pri ekipi Dalvina. Samozavnanje pa je takšnih dvobojih lahko najmočnejše orožje.

B. B.

TRETJI POLČAS

Novomeški košarkarji so bili na sobotni tekmi I. kola v II. zvezni ligi proti ekipi Novega Zagreba okrepljeni. Poleg Daretja Pucelja se je na trenerski klopi pojavil tudi Slavko Kovačević, bivši trener Novomeščanov, ki tačas služi vojaški rok. Brez dvoma so tudi njegovi nasveti pripomogli k dragoceni zmagi. Kaj nenavaden čas so si za igranje prvenstvene rokometne tekme II. zvezne lige izbrale rokometarice Velenja. Tekma v Žalcu z vrsto Novomeščank se je namreč pričela v nedeljo ob 8.30. Te mu primerno je bilo tudi število gledalcev. Pravočasno se jih je zbudilo vsega 20 do 30.

Sentjernej je uspešno krstil novo športno dvorano. Domače rokometarice so v prvem srečanju v novem objektu presenetljivo odpravile favoritinje Izolčanke in so fakó se brez poraza na novem igrišču.

Metličani so bili to soboto organizatorji II. mednarodnega mladinskega prvenstva Jugoslavije v namiznem tenisu, na katerem je sodelovalo blizu 120 tekmovalcev iz šestih držav. Mogoče se bo kdo čudil, da je bilo o tej veliki prireditvi v našem listu bore malo napisane, vendar gre to na rovaš organizatorja, ki se mu niti z eno samo besedo, kaj šele z dopisom, ni zdelo vredno o tem dogodku obvestiti novinarjev. Če že ne zaradi javnosti, pa bi si nekaj pozornosti v imenu populariziranja tega športa zaslužili vsaj mladinci.

ZASLUŽENO DO PRVIH TOČK — Novomeščani so na startu prvenstva v II. zvezni zahodni košarkarski ligi presenetljivo premagali dobre Zagrebčane, za kar gre veliko zaslug razpoložnemu Muniču, ki je dosegel 24 košev. Na posnetku ga vidimo v eni uspešnih akcij. (Foto: Budja)

Tudi po desetih kolid na repu

Dolenske enajsterice še naprej na zadnjih mestih slovenske nogometne lige — Izgovori še niso opravičilo — Dolenski derbi je derbi začelja

Kaj reči o dolenskih nogometaricah v slovenski zahodni območni ligi po odigranih desetih kolid? Dovolj zgovorno je že dejstvo, da so vse tri enajsterice po nedeljskem odigranem kolu še zmeraj na repu lestvice in slej ko prej se bo moralo v delu teh klubov nekaj spremeniti. Resda so Elan, Kočevje in Bela krajina močno pomladili svoje vrste, vendar tovrstni izgovori gotovo ne morejo biti opravičilo slabim in včasih neborbenim igram.

Z nekoliko navajeni smo, da srečanja dolenskih enajsteric označujemo kot derbije začelja. Nekako tako je bilo tudi v nedeljo na igrišču Bratstva in enotnosti v Novem mestu med vrstama Elana in Kočevja. Resda je bil nogometšem obeh enajsteric v napoto blaten in razmočen teren, vendar gre zmago zasluženo v Kočevje, saj so gostujoči

tako prigrabili prvo zmago na igrišču, medtem ko so dve točki odbili za zeleno mizo. V nedeljskem srečanju so tako navzlic sorazmerno slabi igri zasluženost gosti, domačinom pa grede očitki za neborbenost.

Ceprav kaže rezultat na izenačeno borbo v Jesenicah med domačo ekipo in vrsto Bele krajine, so bili domačini precej boljši. Že v prvem polčasu so si prigrabili visoko prednost teh zadetkov, nato pa so dopustili gostom, da rezultat znižajo, kaj več pa Črnomalcem ni uspelo. Srečanje je bilo na izredno težkem in blatnem igrišču, zmago domačinov pa je povsem zaslužena.

TUDI URADNO ODPRTA — Pet novih teniških igrišč je bilo v soboto v sklopu praznovanja novomeškega občinskega praznika tudi uradno odprtih. Otvoritev so se udeležili vsi vidnejši predstavniki družbenopolitičnega življenja občine. (Foto: Budja)

S polovico moči k cilju

Nova gladka zmaga odbojkarjev — Po načrtih — Dekleta še brez osvojenega niza — Popravni v soboto?

Novomeškim odbojkarjem gre zaenkrat vse po načrtih. Dve z zaporedni zmagi, še noben izgubljen set navzlic sorazmerno slabim nasprotnikom pričajo o upravičenosti napovedi, da Novomeščani tokrat startajo na 1. mestu. Povsem drugače je pri dekletih. Dve težki gostovanji sta prinesli dva poraza, tako da so Novomeščanke po 2. kolu na zadnjem mestu.

Sobotno srečanje odbojkarjev Pionirja z moštvom Narodnega do-

ZLAHKA DO TOČK — Novomeški odbojkarji so v pičlih 30 minutah zabeležili novo zmago. Na posnetku vidimo Babnika v uspešni obrambni akciji.

ma, ki je v slovensko ligo prišlo zgolj zaradi odpovedi Mokronožanov, je bilo bolj igra mačke z miško kot pa pravo prvenstveno srečanje, kakr-

šnih so bili gledalci vajeni. Svoje govori tudi rezultat po setih, saj v enem samem gosti niso prišli čez 5 točk, tako da je bilo odbojke v novomeški športni dvorani konec že po pičlih tridesetih minutah. Ob tem pa je pomembno še nekaj: navzlic lahkim nasprotnikom je videti, da Novomeščani dosegajo zmage s pol ali celo četrti moči z enostavnimi, a uspešnimi akcijami. Videti je, da imajo še veliko rezerve, kar bo konec koncev potrebno pri močnejših nasprotnikih.

Drugače kažejo rezultati deklet. Resda so imele dve težki gostovanji, tako da je trenutno še prezgodaj govoriti o formi in vrednosti Novomeščank, vendar pa poročila kažejo, da pomlajna vrsta ni pokazala zadovoljive igre. Na boljše ocena vrednosti mlade novomeške ekipe bo že sobotno srečanje z vrsto Jesenic. Gre namreč za moštvi, ki sta letos obično pomladili svoje vrste, kdo pa je imel pri tem več uspeha, bomo videli na sobotnem srečanju.

DOLENJSKE MLADINKE PRESENETILE

V novomeški športni dvorani je bil v ponedeljek izbrani rokometni turnir regijskih selekcij za sestavo mladinske rokometne reprezentance. Sodelovalo je 70 igralcev in 20 trenerjev, rezultati: Jug (Dolenska) — Vzhod (Štajerska) 10:9, Zahod (Primorje) — Center (Ljubljana, Gorenjsko) 13:11, za 3. mesto: center—Vzhod 18:9 in za 1. mesto Jug—Zahod 11:10. V širši izbor reprezentance je bilo izbranih šest Dolenjk.

povsem obmila hrbet. Zvonko se takole spominja te dirke: „Bil sem na pragu velike zmage, vendar se je zgodilo to, česar sem se najbolj bal. V zadnjem krogu mi je po zanesljivem vodstvu odpovedal motor, tako da sem namesto lovorovega venca ostal celo brez uvrstitve.“

Kot večina ostalih dirkačev pa se tudi Zvonko na veliko srečuje z denarnimi težavami. AMD Ribnica, katerega član je, mu je za stroške tekmovalne plačila borih 10.000 din, nekaj so mu obljubili tudi v Evrotransu, vendar je doslej ostalo le pri obljubah. In ko smo že pri obljubah. Če že na tiste o denarju po dosedanjih tovrstnih izkušnjah ne damo veliko, pa zagotovo lahko verjamemo mlademu Potoču nu, da bo že v prihodnji sezoni skušal zbrati toliko točk, ki bi mu prinesle mednarodno tekmovalno licenco.

M. GLAVONJIČ

Po točke za mednarodno „vstopnico“

Mladi dirkač iz Loškega potoka na poti v vrh

Dolenski motociklistični šport dobiva ob Alojzu Pavliču novo ime. Gre za komaj 22-letnega Zvonka La vrča, doma iz Loškega potoka, ki je na nekaj letošnjih prireditvah potrdil napovedi strokovnjakov, da je pred njim še bogata športna kariera. Zvonko, ki je danes zaposlen v ribniškem Evrotransu, pravi takole o svojih prvih vožnjah na jeklenem konjičku: „Z nekaj prihranjenega denarja sem si pred kratkim kupil 125-kubični „Harley Davidson“, motor, ki sem ga že predelal v 175-kubičnega in z njim krenil na prva tekmovalja. Lani sem se pojavil na domala vseh pomembnejših tekmovaljih od Vlasenice Frnjavora, Beograda do Slavonске Požege. Tudi rezultati niso izostali, vendar mi je pot k vrhu največkrat preprečil motor, saj je nemalokrat odpovedal.“

Letos se je Zvonko odločil za nov motor in še večjo „kubaturu“. Z „Yamaha“ tekmuje danes v kategoriji do 175 in 250 ccm. Največje uspehe je letos imel na tekmi na Grobniku, v Beogradu in Kraljevu, medtem ko mu je v Slavonški Požegi športna sreča

NAGLUŠNA KAMERA

foto slišal:
Milan Markelj

TOLE PISANJE O OTROŠKIH VRTCIH JE PA ZASKRBLJUJOČE.

PO SVETU OKOLI

STRPNOST – Vest iz škotskega lista „Dundee Courier“. „Med tukajšnjimi katoličani in protestanti vlada takšna verska strpnost, da se včasih voziko k maši v istem avtobusu.“

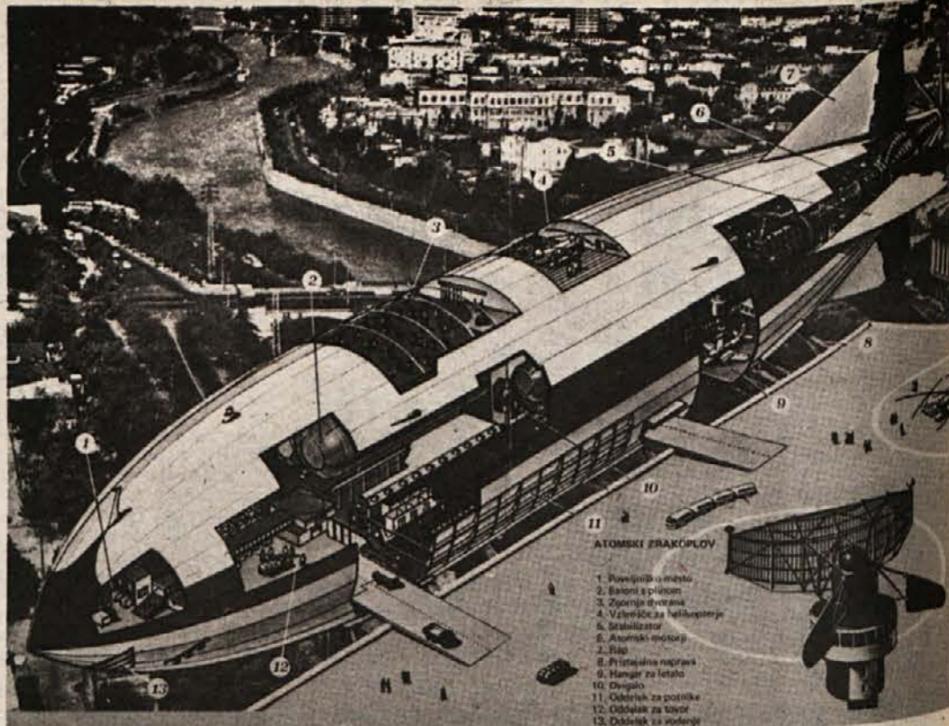
PRETIRAVANJE – Američan Keith Solomon (58 let) si je po sijajni denarniški karieri vtepel v glavo, da se bo povzpел na vseh 46 vršacev gorske verige Rondack. Nekaj metrov pred vrhom 45. gore ga je srečala srčna kap.

PREBIVALSTVO – Populacijski fond OZN, specializirana mednarodna institucija, ki se ukvarja s populacijskimi problemi, je napovedal, da bo leta 2000 na zemlji kar 60 mest z več kot 5 milijoni prebivalcev. Pred samo tremi desetletji je bilo takih mest samo 5.

DVAKRAT – Avstralec John Parker je bil obsojen zaradi kraje avtomobila na 12 mesecev zapora. Teden dni kasneje je dobil še 12 mesecev, spet zaradi kraje avtomobila. Na tem drugem sojenju je Parker izjavil, da je drugi avto ukradel samo zato, ker mu je ušel avtobus, on pa iz poštenosti ni hotel zamuditi sodne obravnave, na kateri bi moral povedati, zakaj je ukradel prvi avto.

STANOVANJA – Prodajajo „najdražje stanovanje vseh časov“. Nahaja se v najvišjem nadstropju na oglu Pete avenije in 56. ulice v New Yorku. Čeprav ima „samo“ deset sob ali soban, je začetna cena (prodaja se na licitacijo) 11.000.000 dolarjev. Podjetnik, ki je zgradil to poslopje, pravi, da bo licitacija zelo živahna, vendar verjetno ne bo sodeloval noben Američan, ampak Arabci. Po njegovih besedah danes v Ameriki in Evropi ni človeka, ki bi lahko dal toliko denarja za eno samo stanovanje.

SOVRAŽNIK AVTOV – Med meščani zahodnonemškega Baden-Badna prebiva neumljen sovražnik avtomobilov. Možakar po cele dneve presedi ob oknu svojega stanovanja in z močnim daljnogledom nadzoruje ulice in parkirne prostore. Ko opazi narobe parkirane avto, brž telefonira policajem, slednji pa so po možakovi zaslugi v osmih letih kaznovali že več sto kršiteljev.

Z zrakoplovi ceneje, čeprav počasneje.

Vrnitev kitov zračnih oceanov

V Sovjetski zvezi razmišljajo o zrakoplovu na atomski pogon – Vodik bo nadomestil helij – Trajanje poleta meri navaden zemljan „od vrat do vrat“ – Prihranek goriva

Človek skoraj ne bi verjel, da prav v zadnjih petnajstih letih, ko reakcijska in raketna tehnika dosegata uspeh za uspehom, zanimanje za zrakoplove čedalje bolj narašča. Poglejmo, kako se na tem področju trudijo Sovjeti.

Sovjetsko geografsko društvo je leta 1957 vzpostavilo posebno letalsko komisijo, v nekatereh mestih pa so ustanovili konstrukcijske biroje za gradnjo zrakoplovov. Kijevskega je vodil znani letalski konstruktor Oleg Antonov, oče slovitega transportnega letala An-22. Leta 1962 so v leningrajskem biroju konstruirali zrakoplov „leningrajski gozdar“, na zvezni konferenci v Novosibirsku pa se je sestalo več kot 200 inženirjev in drugih strokovnjakov za zrakoplovstvo.

Zanesenjaki so prepričani, da bodo zrakoplovi kmalu postali „tretji kit na petem oceanu“ – takoj za letali in raketami. Nasprotniki zrakoplovov pa po drugi strani trdijo, da bi bilo uvajanje teh letalnih naprav, ki dosegajo „smešno“ majhne hitrosti 200 do 300 kilometrov na uro, v obdobju nadzvočnih potniških letal resničen nesmisel.

V Sovjetski zvezi so se začeli ukvarjati s projektiranjem zrakoplovov že leta 1887, toda carska vlada je načrt K. E. Ciolkoveškega zavrnila z obrazložitvijo, da projektantova zamisel ne zasluži nobene pozornosti. Nova sovjetska oblast je imela za zračne zadeve precej več poslušnosti in leta 1937 je zrakoplov „ZSSR V-6“ pod vodstvom I. V. Panjkova dosegel svetovni rekord: v zraku je ostal 130 ur in 27 minut, kar je bilo dvakrat toliko, kot je uspelo doseči Umberto Nobile.

Leta 1937 pa se je med pristajanjem v Združenih državah Amerike vnel največji zrakoplov na svetu, ker je menda vanj udarila strela. Ob življenje je bilo 97 ljudi. Tisk, ki je do takrat „kite zračnih oceanov“ samo povečeval, je nenadoma

začel pisati o zrakoplovih kot o letelih sodih, napolnjenih s smodnikom, ki so brez vsake prihodnosti. Zagovorniki pa so spet menili, da bi lahko zelo vnetljivi vodik zamenjali s kakim drugim, varnejšim plinom, na primer s helijem. Helij je lažji od zraka, zraven pa še povsem nenevaren. Drag? Res, toda to ne bo večno.

Tako se je tudi zgodilo. Pred kakšnimi 20 leti je postal helij že povsem dostopen, izumili so boljše snovi in motorje, med njimi prihaja v poštev celo atomski.

Vprašanje je seveda, v kakšne namene bi uporabljali orjaške zrakoplove. Če zdaj pustimo ob strani vojaško plat, je že sloviti Nobile dokazoval, da je zrakoplov nenadomestljiv povsod tam, kjer je treba težke tovore prevažati hitro in ob najmanjših stroških. Te hnični in gospodarski podatki dokazujejo, da utegne zrakoplov postati idealno prevozno sredstvo tako za prevoz tovora kot tudi za potniški promet.

Potnike kaj malo zanima hitrost poleta. Trajanje poleta meri navaden zemljan „od vrat do vrat“. Pot od doma do letališča mu navadno vzame toliko časa, da ga tudi velika hitrost sodobnih potniških letal ne more več nadoknaditi.

Zrakoplov ne potrebuje kakšnih posebnih letališč, saj se ljudje lahko vzpenjajo vanj ali pa ga zapuščajo prav povsod – na ledu, v planinah, v puščavi. Zrakoplov se lahko skoraj brez ropota dvigne s strehe v središču velemesta. Zrakoplov lahko lebdi v zraku ure in dneve, ne da bi pri tem trošil gorivo. Zato je desetkrat ali celo do stokrat gospodarnější od letal in

helikopterjev, ki samo za dvig na potovalno višino porabijo skoraj polovico zaloga goriva.

Hitrost leta je manj pomembna. Marsikdo bi prav rad potoval trikrat počasneje, če bi bila vozovnica trikrat cenejša. In nobenega dvoma ni, da bo let z zrakoplovom nekajkrat cenejši od potovanja z letalom. Sodobni zrakoplov naj bi bil prava zračna ladja. Potnikom bi bili na voljo zastekljeni krovi, plavalni bazeni, kinodvorane, knjižnice, restavracije, udobne kajute. Skratka vse za varnost in udobje.

Še posebej naj bi to veljalo za zrakoplove, ki bodo opremljeni z atomskimi motorji. Sovjetski strokovnjaki trdijo, da bodo atomski zrakoplovi dolgi kakšnih 300 metrov, njihov premera pa bo znašal 50 do 60 metrov. V taki zračni ladji bi bilo prostora za kakih 600 potnikov oziroma 100 ton tovora. Zlasti je pomembno, da bi lahko zrakoplovi vi prevažali tudi težke in velike tovore. Na primer dele mostov, rotorje ogromnih turbin itd. Turistične zrakoplove pa bo šlo do 1800 potnikov, ki se bodo s hitrostjo do 300 kilometrov na uro peljali praktično neomejeno daleč.

12

Janez Tržan

VRTILN

čutil in smejal tej bedarji in zavajal za svoj majhen trud toliko denarja, dal za vrtilnico. Rekel je, da velja, se po svetu. Umrl mu je oče in on je preživel rad svoje stare dni na dnu mu prepuštil ringelšpil z vso rogo. Meni se je zabiskalo v glavi: dejal je: „Še imam, in to igračo kupil?“. Tako moja zadolžena bajta. Tako sem gospodarju nič. Drugi tovariši so Meni se ni ljubilo piti, šel sem odproč, veste, pod tiste kostanje, ki skozi katera se pride na pokopališče na tem sprehodu me je srečala. Prijel sem jo za kite in zaklical: „hočeš, zdaj te držim in ne pušča, kostanji je namreč pognal v mogoč trden, nepobiten namen, kupiti ti zmenila z možem, da je ne bo pre dokler se ne vrnem in mu prisnem ko je dejal: „Matiček! Zahvalje name. Če ste se pokesali vake in moji veri ne boste nikdar.“

Ta dan se mi je odvil z vrata bil pritskal k tlom celih šestnajst. Zdelo se mi je, kakor da bi se prišel nazaj na zdravi božji zrak. Kako globoko sem se oddalnil. Ko sem se pripeljal zdaj v Novo mesto, tistih srečnih kostanjev in se napot en očenaš v zahvalo Bogu, ki mi dobro misel. V Smolenji vasi nisem mizo nisem mogel prebiti, od nje plesal, objemal stare babe, po tovariši so pripisovali mojo srbovsko veliko že opolne, še več pa zvečer

DOLENJSKI LIST pred 20 leti

Činitelji se ne zavedajo

OB PRVEM PEDAGOŠKEM TEDNU in dnevu prosvetnih delavcev našega okraja. Investicije v človeka so naše najvažnejše in najrentabilnejše investicije. Tudi tega dejstva se na področju novomeškega okraja odločilni činitelji ne zavedajo dovolj. To je tudi razlog, da se kljub naši šibki materialni osnovi vendarle vedno znova najdejo sredstva za nove investicije v gospodarstvu, medtem ko šolstvo in druge veje družbenega standarda močno zaostajajo ter ne gredo v korak s celotnim razvojem našega področja. Perspektivni plan, ki ga pripravljamo, bo moral ta neskladja odstraniti ter dati znatno večji poudarek in materialna sredstva za razvoj družbenih služb, predvsem za šolstvo. (Inž. Vilma Pirkovič)

NOVO VINSKO KLET za 600 vagonov vina bodo gradili na Gradišču. Načrt za gradnjo je zelo uporaben zato, ker ga je mogoče uresničevati v več etapah. Zaenkrat imajo izdelane načrte za klet, ki bo lahko sprejela 200 vagonov vina in tudi ta načrt bodo lahko uresničevali postopoma. Ker bo klet podzemna – gradili jo bodo v hrib – jo bodo nato lahko širili v nadstropja ter v levo in desno.

OB PRAZNIKU NOVOMEŠKE OBČINE. Industrija motornih vozil je bila letos predmet številnih razprav. Proizvodna dvorana je pričela šele v marcu služiti namenu. Čeprav obratuje tovarna še vedno v zelo tesnih prostorih, saj obsega ves njen prostor komaj desetino tega, kar imajo avtomobilske tovarne sicer, proizvodnja kljub temu teče. Glavna naloga: osvojiti proizvodnjo treh avtomobilov na dan, bo letos uresničena. Tovarna se bo nato razvijala v skladu s sredstvi, ki jih bo družba vlagala. Nekdanji podgorski kmet, ki je pred nedavnim znal obračati samo motiko, proizvaja danes v novi tovarni svetle, lepe avtomobile.

REŠITEV. „Ker ima naše podjetje velik primanjkljaj, bomo tokrat delili manjši presežek.“

KRONIKA NESREČ. A. Z. se je pri delu zrušil na desno dlan premog. A. T. je nekdo vrgel kamen v prsi, C. P. se je na travniku spotaknil in si poškodoval desno nogo. M. A. je krava sunila in ga poškodovala.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA 27. oktobra 1960)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Skoraj izključno le voli

(Odkar smo) dobili na Dolenjskem železnico, zadobili so naši živinski sejni po vsem drugačen obraz. Tujji živinski kupci so se pričeli na naših sejmih prikazovati, in to ne le za prešiče, marveč tudi za govejo živino. Ako pa na naših dolenjskih sejmih na prodaj postavljeno govejo živino ogledujemo, kaj zapazimo? Da se, kar se živine za čez domačo potrebo, torej za takozvano izvožno prodajo, skoraj izključno le voli prodajo. In ako prodajalce volov vprašamo, ste li voli doma priredili, dobimo v desetih slučajih, se ve da če hočejo vprašani resnico govoriti, gotovo pa vsaj osemkrat za odgovor: ne, kupil sem junce ali voli tam in tam (večinoma na Štajerskem) ter sem jih doma le poredil.

(Vljudnost) pri poštah. Trgovinski minister je izdal ukaz, s katerim naroča uradnikom poštinih uradov, da naj željam in opravičenim zahtevam občinstva kolikor le mogoče ter vljudno vstrežejo. S tem, da zastopno in enako rabijo dosedanje naredbe, naj olajšujejo porabo pošt. Lep ukaz, če ne bode zopet ostal le na papirju.

(Zločinstvo.) V nedeljo zvečer čuli so ljudje za hišo Rajcove gostilne v Kandiji nekega človeka v Krki brodit, a ko so blizu prišli, ni ga bilo več videti. Bil je hlapec iz Novega mesta. Našli so ga v terek zjutraj. Govori se, da so ga zlobni tovariši v vodo pahnili: vsled tega so tudi nekateri zaprli.

(Vojna v Afriki.) Leto dni je minulo, kar so Buri hrabro v bran se postavili Angležem, kateri so jih hoteli proti vsaki pravici podjarmiti. Vse omikane države so za Bure imele sočutje, toda žalibog, s sočutjem se ne zmaguje. Da pa so države Bure angleškemu nasilstvu nasproti brez vsake pomoči pustile, to bo nekdanj v zgodovini najgršim političnim pregreham ob koncu našega stoletja prišteto.

(V hiši) št. 123 na Sv. Florijana trgu je mnogo gostilniške oprave na prodaj, kakor: glazi, flaše, porcelanasta namizna in kuhinjska posoda, pipe, tablice za reklamo, velika mašina za kavo kuhati, viseča tehtnica, ki vleče 300 kg. i. t. d.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 1. novembra 1900)

Izjemen uspeh: vrhunsko vino iz Metlike

Metliška črnina prvo vrhunsko vino v posavskem vinogradniškem rajonu

Vrhunska metliška črnina, ki je pred kratkim prišla na trg, je že zasenčila marsikatero bolj znano vrhunsko vino in je po njej v Sloveniji veliko povpraševanje.

Metliška Vinska klet se je na proizvodnjo vrhunske metliške črnine temeljito pripravljala več let. Lani pa so pet odstotkov celotne količine črnine iz najkvalitetnejše modre frankinje in šentlovenke izločili in predelovali še posebno skrbno, da bi dosegli degustacijsko oceno, ki je potrebna za deklaracijo „vrhunsko vino“. To ni samo

prvo vrhunsko vino v Beli krajini in na Dolenjskem, marveč prvo v posavskem vinogradniškem rajonu sploh.

Prvo polnitev vrhunske metliške črnine so prodali tako rekoč čez noč. Trenutno je v trgovinah ni moč dobiti, ker nimajo ustreznih steklenic, v metliški Vinski kleti pa računajo, da jih bodo v začetku prihodnjega meseca dobili in napolnili novo serijo buteljki tega vrhunskega vina.

A. B.

ZMAJARJEM PONAGAJAL VETER

Vse pogostejši poleti z zmaji z vrha Lisce na Kompoljsko polje pritegujejo vse več gledalcev. Konec minulega tedna je bilo to izredno zanimivo, saj je krški klub Krila pripravil državno prvenstvo.

Zal je muhasta jesen opravila svoje. Vreme, posebno veter, so onemogočili izvedbo vsaj štirih serij poletov v različnih disciplinah, da bi bilo prvenstvo lahko veljavno.

Vedno sta ostala „naša“

Častno občanstvo je bilo letos slavnostno podeljeno Jožetu Borštnarju in Bogdanu Osolniku

Na slavnostnem zasedanju novomeške občinske skupščine in vodstev družbenopolitičnih organizacij, ki je bilo za letošnji občinski praznik v Sentiernju, sta naziv častnega občana Novega mesta dobila dva rojaka. Malo funkcionarjev, ki ne živijo več v občini, je med občani še vedno tako znanih, kajti vsa leta, preživeta na raznih odgovornih položajih, nista izgubila stika z Novim mestom in Dolenjsko

NOV in kot sodnik Vrhovnega ustavnega sodišča.

Bogdan Osolnik se je rodil v Novem mestu 13. maja 1920. Že leta 1940 je postal član SKOJ in v OF je začel delati med prvimi Novomeščani. Takoj je prevzel vodilne funkcije, 1942 pa se je prebil na osvobodeno ozemlje in skoro vse do konca vojne preživel na zelo odgovornih dolžnostih: bil je član izvršnega odbora OF

Jože Borštnar

Bogdan Osolnik

in tudi še danes sta aktivna pri prizadevanjih za nadaljnji napredek občine.

Jože Borštnar, narodni heroj, se je rodil 6. novembra 1915 v Gabrovki pri Litiji, gimnazijo je obiskoval v Novem mestu in sodeloval v naprednih dijaških društvi. Nato je v Beogradu končal prometno šolo in že pred vojno na Dolenjskem služboval kot prometnik. Leta 1940 je postal član KPS in prevzel odgovorne dolžnosti pri organiziranju OF v Završju, Mirenski dolini in Beli krajini. Kasneje ga najdemo kot partizanskega komisarja v več enotah, nazadnje v XV. diviziji. Postal je komandant IV. operativne cone in komandant IX. korpusa. Po vojni je bil pomočnik ministra za promet v zvezni vladi in prav na tem položaju si je pridobil nemalo zaslug za obnovo dolenjske proge in gradnjo postajnih poslopj.

Po vrnitvi v Slovenijo je bil član izvršnega sveta SRS, od leta 1950 do 1959 pa je bil sekretar okrajnega komiteja ZK v Novem mestu. Tudi po odhodu iz Dolenjske je opravljal nove odgovorne naloge, tako pri ZZB

Novo mesto, sekretar okrajnega komiteja KP Stična, instruktor CK KPS za Dolenjsko in sekretar upravne komisije za osvobodjeno ozemlje.

Dolžnost ga je zanesla tudi na Koroško in Gorenjsko, kjer je bil član oblastnega komiteja za to ozemlje. Po osvoboditvi pa so se najbolj zahtevne in odgovorne naloge kar vrstile: bil je glavni urednik Ljudske pravice, pomočnik ministra za prosveto, minister za znanost in kulturo v zvezni vladi, direktor Radia Jugoslavije.

Kasneje ga je diplomatska pot vodila v Bonn, München in Moskvo, kjer je bil opolnomočeni minister v ambasadi. Na 7. in 8. kongresu je bil izvoljen za člana CK KPS. Na vseh položajih je obdržal stalno vez z Novim mestom, zlasti s kulturnimi ustanovami. Ko pa je bil v prvih in najtežjih povojnih letih sekretar okrajnega komiteja KPS v Novem mestu, si je izredno prizadeval za izgradnjo porušenega mesta in postavil temelje za njegov nadaljnji razvoj. Bogdan Osolnik je še danes član družbenopolitičnega zbora občinske skupščine.

VODA JE ŽE V VASI – Čeprav vaščani Drašče vasi, Klečeta, Dešče vasi in Šmihela v Suhi krajini vodovoda še nimajo v hiši, so prihod vode v vas navdušeno pozdravili, domača gasilska desotina pa je krstila prve litre iz novega vodovoda. (Foto: J. Pavlin)

Vodovod pomeni lepši jutri

V okviru občinskega praznika so v nedeljo v Šmihelu pri Žužemberku odprli vodovod – Večletno udarniško delo prinaša več vsem plačilo za trud

Praznovanju praznika Občine Novo mesto je bilo upravičeno namenjeno nedeljsko slavje v suhokranjski vasi Šmihel pri Žužemberku, kjer so v prisotnosti družbenopolitičnih delavcev novomeške občine vaščani Šmihela, Drašče vasi, Dešče vasi in Klečeta slavili veliko delovno zmago ob izgradnji prve faze vodovodnega sistema Globočec–Žužemberk.

Prav na dan, ki ga ima za svoj praznik občina Novo mesto, se je pred tremi leti na prvi delovni akciji zbralo trideset domačinov, kar je pomenilo začetek uresničevanja desetletja stare želje. Ljudje so se zavedali, da brez vodovoda ni mogoč nikakršen napredek teh suhokranjskih vasi, zato so se dogovorili s komunalno skupnostjo in KGP „Novograd“ – tozdr Vodovod, da bodo sami izvršili vsa najtežja gradbena dela na celotni trasi, ki je dolga 11.700 m. Ob pomoči milijonov kade-tov, sovaščanov iz Ajdovca, pionirjev iz Žužemberka in drugih so v dveh letih zgradili 3664 m vodovodnega jarka. V želji, da bi delo pospešili, so v letošnjem letu povabili na delo tudi brigadirje MDA Suha krajina, na pomoč pa so priskočili celo prijatelji z juga Afrike. V teh

letih je bilo tako zgrajenega in položnega 6800 m cevovoda, ki ga bo v naslednjem letu ob pomoči brigadirjev, pripadnikov JLA ter delavcev tozdr Vodovod napeljali še v hišo. Za vodovod so vaščani prispevali 700.000 dinarjev, 770.000 dinarjev tozdr Vodovod, 330.000 dinarjev pa je še nepokritih investicij. Ob vodovodu je bilo v letošnjem letu v KS Žužemberk položena tudi 7660 m asfalta. Za naslednje leto načrtujejo razširitev pitnega omrežja, ki bi veljalo prek 1,15 milijonov dinarjev, za kar bodo vaščani morali sami prispevati skoraj polovico vsote. Brigadirje v naslednjem letu že nestrno pričakujejo vaščani Pješivi-

ce, Gradenca, Lipja in Lašč, da bodo skupaj z njimi zgradili še zadnji suhokranjski vodovod na desnem bregu Krke.

Dedek Mraz se pripravlja

Za novoletno obdaritev otrok prispevek po 70 dinarjev na zaposlenega

Koordinacijski odbor pri Občinski zvezi prijateljev mladine Novo mesto, ki pripravlja letošnje enotno novoletno praznovanje za najmlajše oziroma obisk dedka Mraza, je že prišel z delom. Našim malčkom želijo pripraviti ob daritvi namreč kar največ veselja.

Na nedavni seji odbora so se dogovorili, da bo novoletno praznovanje organizirano po vseh krajevnih skupnostih, osrednja novoletna prireditve pa naj bi bila v Športni dvorani v Novem mestu ob pomoči novomeških delovnih organizacij. Kulturni program za najmlajše bodo pripravili pionirski odredi, vzgojno-varstveni zavodi, kulturne skupine in še kdo. Sredstva za nakup daril bodo prispevale vse delovne organizacije in obrtniki, in sicer na vsakega zaposlenega 70 dinarjev. Nekateri so denar že nakazali, vsi drugi pa naj bi to storili do 1. decembra na poseben žiro račun 52100-678-80209 (za novoletno praznovanje), kar bo odbor le tako lahko opravil pravočasno vse potrebno. Odbor zbira tudi podatke o otrocih tistih delavcev, ki imajo svoje družine v drugih republikah, da ti ne bi bili prikrajšani za novoletna darila.

Posebna komisija je že naredila izbor daril za vse starostne skupine otrok, ostale komisije pa glavno delo šele čaka, če hočejo ustvariti prijetno vzdušje ob letošnjem obisku dedka Mraza v novomeški občini.

TRI VEČJE KOMEMORACIJE

Občinski odbor Zveze združenj borcev NOV v Novem mestu bo letos organiziral na območju občine tri večje komemoracije za dan mrtvih, in sicer 1. novembra ob 8.30 na pokopališču v Šmihelu pri Novem mestu, ob 9.30 na pokopališču Ločna in ob 11. uri pri spomeniku na Cvibljju v Žužemberku.

UDARNIŠKO DELO OB 30-LETNICI SAMOUPRAVE

V Novoteksu so ob proslavljanju jubileja samouprave organizirali udarniško delo za režijske delavce v skupnih službah in po obratih, in sicer ob dveh prostih sobotah konec septembra in oktobra. Delo je bilo organizirano v barvani, predilnici, pripravi, tkalnici in šivalnici, oplemenitilnici in konfekciji pa pri urejanju okolice menze in obrežja Krke. Prva udarniška sobota ob koncu septembra je dala lepe rezultate: udeležilo se je 159 prostovoljcev, opravičeno delo pa je vidno vsem. Zlasti se to pozna na Župančičevem sprehaljšču (za Loko), ki je postalo prehodno šele po Novoteksovi akciji.

salon pohištva
novoles
komandanta staneta 38
tel.: (068) 25-091

Novomeška kronika

MISLIJO: BO ŽE ŠLO... Odkar je Cesta herojev zares zaprta in je cestna zpora postajala že pri križišču s Koštalovo ulico, se mnogi avtomobilisti kljub vsemu prebijajo skozi ogrado, hoteč na pokopališče urejati grobove. Razočarani pa že po nekaj metrih „ilegalne“ vožnje ugotovijo, da je cesta res neprevozna. Globoka jama proti Krki onemogoča vožnjo, pač pa je peš pot vselaj odprta. Letos bo pač potrebno na pokopališču posej.

ZAKAJ PA TAM LAHKO? – Medtem ko svežega surovega masla v redni oskrbi v novomeških trgovinah manjka, pa to dobroto lahko skoraj vedno kupiš v delikatesi zraven Hotela Kandija. Drugod imajo na voljo občasnno samo majhne zavitke masla po 2 dkg, medtem ko v Kandiji stranke lahko dobe običajne zavitke po 25 dkg. Zakaj tega nimajo še drugod?

POVEČAN PROMET S CVETJEM – Že prejšnji teden so imeli v cvetličarni, zasebni vrtnarji in prodajalci rož na tržnici več strank. Velikih krizantem sicer še ni v prodaji, tako da se za ceno še ne ve, toda košarice iz umetnih rož ali suhega cvetja stanejo 200 do 250 dinarjev in več.

TA TEDEN TRIJE NOVI – V novomeški porodnišnici so bili prejšnji teden rojeni: Borut, ki ga je

„Komite občinske konference ZK v Novem mestu meni, da je šlo pri začetku obnove Ceste herojev za neodgovorno ravnanje posameznikov, služb in komisij, ker so na novinarski konferenci 13. oktobra z napačnimi in nepopolnimi informacijami zavedli predstavnike sredstev javnega obveščanja, s tem pa tudi javnost. Storjena je bila politična škoda, ki ne sme ostati brez posledic.“ Tako ostro in hitro je tokrat reagiral komite, ko je 22. oktobra na sejo povabljeni predsednik občinske skupščine Uroš Dular poročal o neljubih dogodkih v zvezi z začetkom del.

Predstavniki investitorja – komunalne skupnosti, kot izvajalec Pionirja, Cestnega podjetja in zadolženih za urejanje prometa, so namreč na tiskovni konferenci 13. oktobra zatrjevali, da ni ovir za nemoten začetek del in za uvedbo cestne zapore 15. oktobra. Občani pa so še nekaj dni zatem videvali ob cesti le znake ob strani, promet pa je tekel, čeravno je bilo v več sredstvih javnega obveščanja objavljeno, da je cesta zaprta.

Potegnjeni za nos

Občani so se posmihali, godrnjali in dajali pripombe.

Medtem ko na omenjeni tiskovni konferenci 13. oktobra nihče ni izražal pomislekov pred začetkom del – vsi so bili opozorjeni, da gre za resen in odgovoren poseg, ob katerem bodo prav vsi občutili motnje v prometu – pa so na drugič sklicanem sestanku nekaj dni zatem izražali vrsto pomislekov: da še ni urejena deponija za odvečni material; da še ni garancije pri banki, itd. Pričkali so se celo, kdo bo cesto zakoličil...

Ob teh dejstvih je komite ocenjeval odgovornost in zahteval od komunistov v osnovni organizaciji delovne skupnosti stanovanjsko-komunalne dejavnosti, naj ocenijo odgovornost tistih, ki so dajali napačne informacije, še posebej pa lštvana Juhasa, ki je bil zadolžen za opravljanje potrebnih nalog v zvezi s to gradnjo in je prevzel tudi nadzorno funkcijo. Prav tako so menili, da je na odgovor poklicati Tometa Virca, ki je zastopal Pionirja in v njegovem imenu prevzel, vendar ne uresničil nalog.

Gre namreč zato, da bi se dela na Cesti herojev odvijala s pospešenim tempom, da bi bila cestna zpora do 25. decembra letos odpravljena. Izvršni svet občinske skupščine pa je komiteju naročil, naj sproti spremlja potek gradnje in bdi nad uspešnostjo del, kajti vsak dan cestne zapore pomeni velik strošek v prometu, ki se odvija naokrog. R. B.

Nov list v zgodovini Gabrja

Za prvič praznovani praznik odprli v Gabrju kulturni dom s prostori za gasilce

V nedeljo, 25. oktobra, je bilo v podgorskem Gabrju veliko slavje. V okviru praznovanja za občinski praznik, za prvi krajevni praznik in ob 55-letnici gasilstva so odprli kulturni dom s dvorano za prireditve, prostori za gasilce in delo vaških organizacij. Staro in mlado iz Gabrja in okolice je prihitelo na proslavo, navzoče pa je bilo tudi vse občinsko politično vodstvo.

Gabrčani so pred šestimi leti začeli z udarniškim delom graditi kulturni dom, za katerega so žrtvovali preko 4.000 udarniških ur, še preden so bili gotovi načrti. S pomočjo aktivnosti vaških organizacij in krajanov samih, predvsem pa po zaslugi delavnega gradbenega odbora pod vodstvom Alojza Jakliča stoji danes nova stavba v ponos celotnega Podgorja.

Na proslavi s kulturnim programom, ki so ga izvajali pretežno domačini sami pod vodstvom Ive Boltesove pa gostujoča folklorna skupina Kres, so Gabrčani pokazali sposobnost in voljo, za udeleževanje na kulturnem področju. Iskreno so se zahvalili vsem, ki so s sredstvi ali kako drugače pomagali pri gradnji doma, predvsem pa so se zahvaljevali republiški in občinski kulturni skupnosti in pokroviteljici, lovarni združenju „Krka“, oz. generalnemu direktorju Krke Borisu Andrijašiču.

Na svečanosti je bil slavnostni govornik Martin Gavoda, predsed-

nik sveta krajevne skupnosti, nato pa je Staša Vovk v imenu občinske

KULTURNI DOM BO SPREMENIL ŽIVLJENJE – Gabrčani in okoličani so v nedeljo v velikem številu obiskali proslavo ob otvoritvi kulturnega doma. Lepa dvorana za prireditve, klubski prostori za upokojence, prostori za gasilsko dejavnost in za delo vaških organizacij pomenijo za ves kraj začetek novega obdobja. (Foto: R. Bačer)

kulturne skupnosti predala ključke nove stavbe domačinom. Kot so ob tej priložnosti zatrjevali, bodo znali ceniti to največjo vaško kulturno pridobitev vseh časov, saj so vanjo vložili obilo truda.

Po kulturnem programu je sledila podelitev gasilskih priznanj in pokalov.

„Zopet smo bogatejši“

Značilnost letošnjega praznovanja občinskega praznika Brežic niso le novi objekti, ampak tudi številni kulturni in športni dogodki, ki so imeli tokrat zares množičen odziv.

Za praznik sta se zvrstila nastopa dramskih igralcev Dareta Ulaga v Posavskem muzeju in Janeza Klasinca v Kapelah ter štiri razstave. V Domu JLA so prikazali Dolenjsko v slikah in skulpturah slikarja Rada Megliča in kiparja Matije Glada, v Termah fotografsko razstavo, v dijaškem domu „Našo pot revolucije in 140-letnico pošte v Brežicah“ in v Posavskem muzeju „Partizanske delavnice na Slovenskem.“

V soboto so slavili na Bizeljskem in v Pišecah. Prometu so izročili obnovljeni most čez Sotlo v Drašah in asfaltirano cesto Brežice-Bizeljsko, ki povezuje obe manj razviti krajevni skupnosti na obrobju Kozjanskega. Krajanji so dali zanjo svoj delež v obliki samoprispeljka. Cesta jim odpira nove možnosti za razvoj in medsebojno sodelovanje. V Pišecah so ob tej priložnosti položili tudi temeljni kamen za večnamenski dom s telovadnico oziroma kulturno dvorano, pošto in zdravstveno postajo, v Brežicah pa so odprli novo avtobusno postajo, dijaški dom za 240 učencev in tik ob njem občinsko matično knjižnico.

POVSOD PRAZNIČNO – Letošnji občinski praznik sta popestrili tudi svečanosti občinske Gasilske zveze in občinske organizacije Rdečega križa. Gasilska zveza je za 25-letnico obstoja razvila svoj prapor in s podelitvijo številnih priznanj zaključila aktivnosti 9. kongresa slovenskih gasilcev (zgoraj). V Domu JLA pa se je ob isti uri zbralo nad 250 krvodajalcev, ki so jim izročili priznanja za večkratno darovanje krvi. Kulturni program so jim pripravili učenci brežiške osnovne šole (slika spodaj). (Foto: V. P.)

Opekarna pod družbenim varstvom

Izgube ne vodijo nikamor

Zbori občinske skupščine v Brežicah so se na seji 22. oktobra odločili za začasen ukrep družbenega varstva v Opekarni. Zaradi huje oškodovanih družbenih interesov v tem tozdu anahovskega Salonita so dali pobudo za tak korak Temeljna posavska banka, Sklad skupnih rezerv SRS in matična delovna organizacija Salonit Anhovo, ki naj bi zagotovili denar za sanacijo. Opekarno prištevajo namreč med tiste investicije, ki niso „shodile“, saj proizvodnja v novi tovarni nikakor ni mogla normalno steči. Dajala je komaj polovico predvidenih količin opeke. Tehničnim pomanjkljivostim so pridružile še kadrovske in poslovne zagate in ta zapleteni vozni naj bi zdaj presekala začasni kolektivni organ. Za predsednika kolektivnega organa je skupščina imenovala Martina Preskarja. Družbeno-politično skupnost zastopata Franc Puhner in Jože Avšič, Posavsko banko Marjan Uršič, Salonit Anhovo inž. Jože Uršič, tozda Opekarno pa Franc Brečko. Dožnost tega začasnega kolektivnega organa je poskrbeti za izvajanje sanacijskega programa in o rezultatih sproti obveščati občinsko skupščino. Naloga, ki jo prevzemajo, ni lahka, saj se Opekarni za letos obeta kar 10 milijonov izgube.

J. TEPPEY

BODO ZNALI PAZITI NA OKOLJE? – Iz Brezince, iz dela Šentlenarta in Črnca od aprila letos ne odvažajo več smeti, ker je temu nasprotovalo veliko občanov, zlasti kmetov. Ti so se postavili po robu predvsem zaradi velikih stroškov, saj večino odpadkov koristno uporabijo, vprašanje je le, če vse ostalo res odlagajo tako, da ne škoduje okolju, da ni smetiše za vsakim grnom.

BREŽIŠKE VESTI

Kraj in tovarna tesno povezana

Praznovanje krajevnega praznika Krmeljčani združili s proslavo ob 60-letnici Metalne – Od številnih delovnih zmag in pridobitev so krajanji najbolj veseli nove šole

Svoj krajevni praznik so Krmeljčani letos počastili s sobotno proslavo, združeno s 60-letnico Metalne, v nedeljo pa so le dočakali otvoritev nove šole. Kakorkoli je že boleč spomin na 22. oktober 1943, ko so Nemci na Hinjčah ustrelili 13 nedolžnih domačinov, je ta datum, ki so ga Krmeljčani izbrali za svoj praznik, zadnja leta bolj kot prej hkrati priložnost, da se razveselijo ob kakšni novi pridobitvi.

Redke so krajevne skupnosti, ki bi na tako zgovoren način kot prav krmeljska dokazale, da pomoči širše družbene skupnosti ni pričakovati, še manj zahtevati, če krajanji sami ne pokažejo dovolj volje in zavesti za spreminjanje življenja. Krmeljčani plačujejo namreč kar tri samoprispeljke, oziroma zbira jo 3,5 odst. od čistih osebnih dohodkov. Tudi tako tesno in pristno povezanost kraja s tovarno bi težko našli še kje. Po ukinitvi rudnika je dala moškim kruh Metalna, ženskam pa malo pozneje še „Lisca“. Lani, ob občinskem prazniku, se je Lisca ponašala z novimi sodobnimi delovnimi pro-

stori, letos pa 320-članski tozda mariborske Metalne opozarja nase z delovnimi dosežki. Ob pomoči delovne organizacije in občine so premagali vse težave, z 200 milijoni dinarjev doseženega celotnega prihodka pa so le opomnili, da še zdaleč niso izkoriščene vse razvojne možnosti. V okviru DO je krmeljski tozda lahkih konstrukcij nosilec: izgradnje mostov; tako je med drugim v zaključni fazi več kot 2000 ton težka jeklena konstrukcija, za dobrih 50 m dolgi in 22 m široki most v Kranju.

5. februarja lani so v Krmelju položili temeljni kamen za novo

šolo, ki bi morala biti vseljiva junija, zaradi nesolidarnosti Marlesa in kooperantov pa je prišlo kar do 14-mesečne zamude. Učenci in starši upajo, da bo tretji tehnični prevzem 5. novembra uspel in da bo toliko pričakovana, iz referendumskega programa s samoprispelkom zgrajena šola le zaživela. Šola bo z ureditvijo okolice veljala okoli 10 milijonov dinarjev, investitor pa je sevniški Šolski center. Štiri sodobne učilnice za nižjo stopnjo, večnamenski prostor, jedilnica, kuhinja, kjer lahko pripravijo do 250 obrokov, kabinet in 2 igralnici za otroški vrtec bodo omogočili bogatejšo vzgojno-izobraževalno vsebino dela. Krmeljska osnovna šola bo prešla s 150 učenci v sedmih oddelkih na enozimski pouk, organizirali pa bi lahko podaljšano bivanje za vse učence. Če bi bila zgrajena še telovadnica, bi imeli pogoje celo za celodnevno šolo. 36 otrokom v vrtcu in mali šoli pa poslej ne bo treba več v ustrezen vrtec v nadstropju.

PAVEL PERC

OB PRAZNIKU TUDI ODLIKOVANJA – Ob krajevnem prazniku KS Krmelj in 60-letnici Metalne je v soboto predsednik občinske skupščine Janko Rebernik na proslavi v Krmelju izročil 14 državnih odlikovanj. Red dela s srebrnim vencem so prejeli: Anton Hotko, Branko Komljanec, Franc Lindič, Miha Logar, Franc Miklavčič, Štefka Mirt-Miklavčič, Franc Močivnik, Drago Pelko in Angelca Strupeh. Jože Knez in Jože Lesjak sta dobila medaljo zaslug za narod, z medaljo dela pa so bili odlikovani Sandi Berk, Anton Brlogar in Aleš Flajs. (Foto: P. PERC)

PRIZNANJA
Predsednik sevniške občinske skupščine Janko Rebernik je izročil likovnemu pedagogu Branku Šustru umetniško sliko v zahvalo za visoko raven kulturnega programa, ki ga je ob lanskem občinskem prazniku v Krmelju speljal prizadeveni likovnik. Predsednik KS Krmelj Milan Levstek pa je na podoben način izrekel priznanje dolgoletnemu uspešnemu predsedniku KS Zvonetu Hočevanju, ki ima nemalo zaslug za marsikakšno meten asfalta. Pozabili niso tudi na prof. Janeza Kosa, ki je 1978 pripravil zanimivo in poučno razstavo „Krmelj včeraj, danes, jutri“.

SEVNIŠKI VESTNIK

ZBRALI SO SE NEKDANJI TOVARIŠI – Na srečanje v Kostanjevici je prišlo v nedeljo blizu 200 borcev in aktivistov. Po zborovanju so za mizami skupaj obujali spomine na boje s sovražnikom na Gorjancih, na vesele in žalostne ure, v katerih se je porajalo iskreno, nikoli pozabljeno tovarštvo. (Foto: J. T.)

Plane še enkrat na rešeto!

Nobenega dodatnega zbiranja! – Delavci ne bodo pristali na povečane obremenitve

„Pred delavce z nobenimi dodatnimi obremenitvami!“ so zahtevali komunisti na seji občinske konference ZK v Krškem, ko so 22. oktobra razpravljali o programih samoupravnih interesnih skupnosti za novo srednjeročno obdobje. Seji je prisostvoval izvršni sekretar CK ZKS Roman Ogrin.

Pri investicijah naj bi po dosežanih stališčih in razpravah imelo prednost usmerjeno izobraževanje, zdravstvo in otroško varstvo, vendar

bi to zahtevalo dodatno zbiranje sredstev – 1 odstotek od bruto osebnih dohodkov. Za sedaj to ne pride v poštev, ker najbrž tudi delavci v tem trenutku ne bi pristali na povečane obremenitve.

Zelo malo občutka za skromnost so pokazale tudi krajevne skupnosti, saj so vse skupaj naštele za 4 milijarde želja. In vendar sodelujejo v njih komunisti iz delovnih kolektivov, ki bi morali gledati na potrebe z realnejšimi očmi. Na njihov račun je bilo na konferenci slišati očitek, češ kako morejo v KS zagovarjati eno, v delovni organizaciji pa drugo.

Iz ocene političnega in gospodarskega položaja v občini, ki jo je podal sekretar komiteja Jože Peterkoč, so udeleženci izvedeli za poglavite zadrege gospodarstva, pa tudi za pomanjkljivosti v političnem delu komunistov. Zv eza komunistov naj bi zato okrepila stike z osnovnimi organizacijami ZK, s sindikati in SZDL. Delo članstva v teh dveh organizacijah se premalo občuti.

Težave v gospodarskih organizacijah povzročajo predvsem motnje v oskrbi z reprodukcijskim materialom, rezervnimi deli nekaterimi

suvojinami ter pomanjkanjem deviz. Trenutno je močno prizadeto kmetijstvo, ker primanjkuje umetnih gnojil za setev, zaščitnih sredstev in rezervnih delov. J. TEPPEY

Slovesnost na Polomu

Lilo je kot iz škafa, vendar to v soboto popoldne ni zadržalo pohodnikov in drugih udeležencev, ki so se namenili na svečanost k Rdeči hiši pod Polomom. Tam so odkrili obeležje v spomin na prvo srečanje slovenskih in hrvaških partizanov. Tudi tokrat so prišli udeleženci z obeh strani Gorjancev, iz Slovenije in Hrvaške in s številnim odzivom potrdili med vojno sklenjeno bratstvo in enotnost. Na pohod so krenili mladinci iz Kostanjevice in Novega mesta. Škoda, da jim je vreme tako grdo zagodilo, saj bi sicer lahko prijetno pokramljali z borci Gorjanskega bataljona in nekdanjimi hrvaškimi partizani. Zaradi dežja so samevala omizja za 150 povabljenec pod drevesnimi krošnjami. Udeleženci so sklenili, da se bodo še večkrat vračali na ta kraj, ko bodo hodili po partizanskih poteh. Slavje pri Rdeči hiši so v soboto združili z zaprisogo prostovoljcev mladinske teritorialne enote iz krške občine.

V „petletki“ podvojitev

Iz srednjeročnega načrta Elektromateriala s Čateža – Obeti za graditev proizvodnega obrata v Dobrniču

Že večkrat je bilo rečeno, da so temeljne organizacije združene dela, ki imajo ustrezne strokovne službe izven svojega kraja delovanja, bolj pohitele s pripravami na temelje planov za naslednje srednjeročno obdobje. Med njimi je tudi Elmin TOZD Elektromaterial s Čateža, ki je razpravo o načrtih za prihodnost že sklenil. Poslal pa je tudi že svoj predlog, katerega bodo potem obravnavali še na občinski ravni.

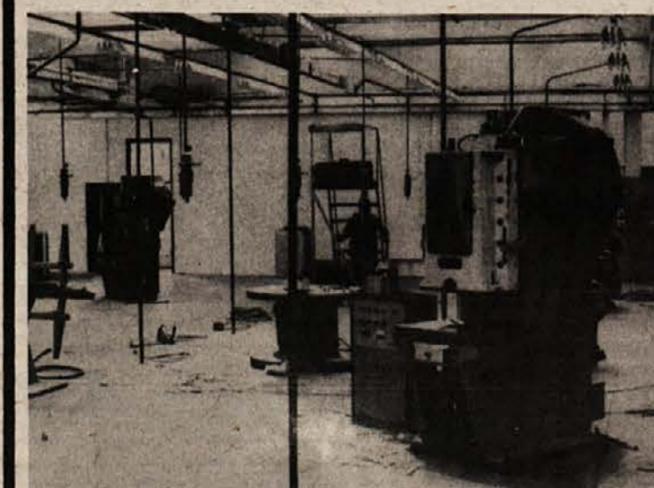
Po načrtih, ki so jih delavci že sprejeli, bodo v naslednjem srednjeročnem obdobju v glavnem ostali pri sedanjih zmogljivostih, kar se tiče zaposlenosti in velikosti proizvodnih prostorov. Bistveno pa bodo povečali obseg fizične proizvodnje, ki bo za okoli 100 odstotkov večja, prav tako pa se bosta povečala prihodek in dohodek. Tako naj bi po sedanjih cenah v letu 1985 znašal prihodek 140 milijonov dinarjev. V

opremo in v obratna sredstva bodo vložili 30 milijonov oziroma 10 milijonov dinarjev. Zdaj potekajo dela pri selitvi strojev v novo tovarno, katere slavnostna otvoritev je bila poleti. Zanimivo je, da zaradi selitve ne bodo in niso ustavili proizvodnje. Precej dobri obeti so tudi za gradnjo obrata Elminega tozda Transformatorji, katerega naj bi gradili v Dobrniču. Tam naj bi namreč zrastle proizvodni obrat, velik 600 kvadratnih metrov, v katerem naj bi izdelovali tuljave za transformatorje. TOZD Transformatorji ima namreč velike možnosti za izvoz teh izdelkov na zunanje trge, katerih bi lahko več odpreml, če bi dobil obrat v Dobrniču. Ta obrat naj bi začeli graditi spomladi leta 1981, medtem ko je dokumentacija že pripravljena.

V dosedanjih prostorih Elektromateriala na Čatežu pa bodo v obnovljenih prostorih uredili trgovino za Mercatorja, ki zdaj posluje v precej tesni trgovini, ki ne ustreza več potrebam Čateža.

STARA LIPA – Kot pravi Janez Prosenik, sodavičar iz Paradiža pri Trebnjem, je lipa, ki raste na njegovem dvorišču, stara najmanj 200 let. O njeni starosti priča ustno izročilo Prosenikovih pa debelina debla ki znaša že 3,5 metra, in veličnanska krošnja, ki je poleti odlična naravni hladilnik. Prav zaradi tega in zaradi spoštovanja do družinske tradicije je Prosenik lipo ohranil, čeprav mu je na začetku, ko je začel s svojo dejavnostjo, povzročala nekaj težav. Sicer pa rod Prosenikov ni edini, ki je živel v tej hiši in skrbel za lipo. Pred njimi se je zvrstilo že več drugih rodov. Kljub temu da se rodovi menjavajo, pa bo lipa ostala, je dodal Prosenik.

SELJO SE – novo Elmino tovarno TOZD Elektromaterial, ki so jo slavnostno odprli za dan vstaje, se te dni že selijo novi stroji. Selitev strojev bodo opravili v teku štirinajstih dni, vendar med njo ne bodo ustavili proizvodnje.

NIKOLI JIM NI PRAV – Preden je ponovno začel delovati trebanjski kino, je bila opravljena anketa, po kateri naj bi dobili podatke, kakšne filme naj bi prikazovali. Rezultati ankete so narekovali filmski program tak, kot je zdaj. Zdaj pa se med filmskimi gledalci pojavljajo glasovi, da program ni dober. Menijo namreč, da je v njem vse preveč akcijskih filmov. Resnica pa je, da gledalci nikoli niso zadovoljni, zato je delo programskega sveta toliko težje.

TREBANJSKE NOVICE

KRŠKE NOVICE

„GRAJSKI GOSTJE“ – V galeriji samorastnikov na brestaniškem gradu so se po daljšem premonu znova odprla vrata. Krški likovni klub je tokrat povabil v goste amatere iz Murske Sobote. Njihovo gotovanje sodi v izmenjavno razstav in tako u tujuje pred časom navezane stike.

A BOLJŠO OBVEŠČENOST – javna skupnost Krško je počinik za postavitev panojev in in, ki bodo v kraju služili šnemu obveščanju o prireditvah akat in še posebej obvestilom o krajavnih društev. Na širšem anku so pobudo sprejeli, idejno ev za izdelavo obojega pa so pali ing. Fabjančiču.

KRŠKI DNEVNIK

Po 20 letih do telefona

Od 52 naročnikov jih bo telefonski priključek dobilo najprej le 20 — Po 5.000 dinarjev in delo

V Gribljah se hranijo zapiski nekega sestanka izpred 20 let, v katerem jasno piše, naj bi ta vas čimprej dobila nadvse potrebno telefonsko zvezo s svetom. No, kaže, da se bo želja končno ta mesec uresničila, ko naj bi za začetek dobili 20 telefonskih priključkov.

Po predračunu izpred dveh let naj bi stroški za ta dela znašali 340 tisočakov, če bi telefonska linija potekala po zraku. Medtem pa so se cene tako povečale, da so stroški za kabel, ki bo šel pod zemljo, in za ostale strojitve pošte narasli na več kot 800.000 dinarjev, krajani pa so sami tudi izkopal jarko, položili kabel in jarko zagrnili. Dela vodi poseben odbor, ki mu predseduje Lojze Štrucelj iz Gribelj, eden najbolj delavnih članov pa je Peter Požek.

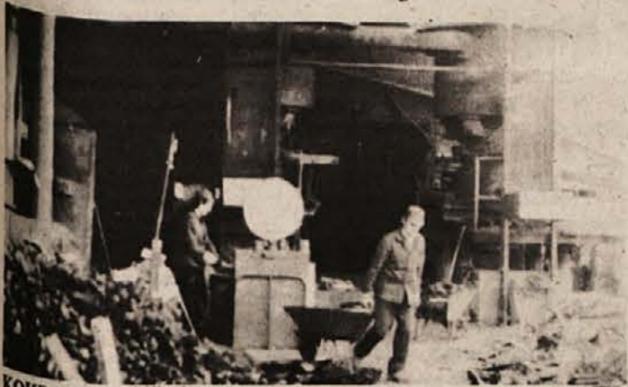
Gribeljski telefon bo priključen na centralo v Gra dca. „Sedaj je v Gribljah, kjer je 100 gospodinjstev, prijavljenih za telefon 52, kasneje pa bo možnost za okoli sto priključkov,“ je povedal Štrucelj. Vsako gospodinjstvo je za telefon prispevalo po 600 dinarjev, naročniki pa še po 5.000 dinarjev; poleg tega so imeli tri delovne akcije in so glavni kabel že položili. Kabel teče iz

Gradca tudi po krajevni skupnosti Podzemelj, tako da bodo telefon dobili tudi na Krasincu, v Priložu, Borštu in Mlakah; njihov delež znaša 500 tisočakov, tako da bo celotna zadeva veljala 1,30 milijona dinarjev.

Lojze Štrucelj: „Največ nam je pomagala črnomaljska Kmetijska zadruga.“

Na pošti so obljubili, da bodo telefonske priključke montirali prihodnji mesec, vendar bo zaradi premajhne zmogljivosti telefonske centralo v Gradcu sprva dobilo telefone samo 20 od 56 prijavljenih Gribeljev, ostali bodo morali počakati na razširitev gradaške centralo. A. B.

KOKSA ZA SPROTI — V zadnjem času dobi črnomaljski Belt od koksarne Lukovac vsak dan 30 ton koks, ravno toliko, kolikor ga potrebuje za nemoteno proizvodnjo. Na zalogi nimajo nič koks, in če pošiljke en dan ne bi bilo, bi že imeli težave. Kljub temu pa so v Beltu zadovoljni, saj je bilo že precej slabše.

KOMUNISTI DOBRO DELALI

Prejšnji petek je Črnomelj obiskal Ante Sučić, predsednik skupščine občine Sarajevo in član CK ZKJ.

Gosta so seznanili z delovanjem občinske organizacije Zveze komunistov, njeno organiziranostjo in nalogami, ki so si jih komunisti zadali za naslednje obdobje. Sučić se je udeležil tudi sestanka osnovne organizacije ZK Beltovca tozda Livarna, kjer je slišal, da je Zveza komunistov v tej temeljni organizaciji dobro delovala tudi v težkih trenutkih, ko jih je pestilo najhujše pomanjkanje koks in drugega materiala, neobhodno potrebnega za nemoteno proizvodnjo. Na seji so tudi predlagali, da bi črnomaljska občina navezala tesnejše stike z občino Lukovac, od koder črnomaljski Belt dobiva koks.

ČRNOMALJSKI DROBIR

SPET POLNA DVORANA — Mora že biti res kakšen poseben dogodek, da ljudje do zadnjega kotička napolnijo dvorano črnomaljskega kulturnega doma. Tako kot je navadno tudi zadnje nedelje ni bilo toliko veliko kulturno doživetje, gostovanje dobrega gledališča ali znanega glasbenega umetnika, marveč nastop Nele Eržišnik. Niti trgatve žametne črmine niti visoka vstopnina niso ljudi odvili, da ne bi zasedli vseh 500 sedežev v dvorani, ki sicer ob pravih kulturnih prireditvah ostaja na pol ali celo tri četrt prazna.

VSE POTI VODIJO V SEMIČ — Za konec tedna Viator redno pripravlja obisk Bele krajine. Potem, ko si v Metliki ogledajo vinsko klet, muzej in ostale zanimivosti, ponavadi pot pelje obiskovalce v Semič, kjer jim gostoljubni domačini pripravijo ne samo okusne domače jedi, marveč jim domača folklorna skupina zapleše belokranjske pleske. Če je kje v bližini harmonikar, pa se tudi gostje, čeprav nekateri že bolj v letih, radi zavrtijo.

Črnomaljski poročevalec

Vzgajati v samoupravljalce

Društvo prijateljev mladine v vsako krajevno skupnost

V tednu otroka je Zveza prijateljev mladine Kočevje izvedla vrsto prireditvev in drugih akcij v zvezi s skrbjo za mladi rod.

Najprej je v občini gostovala Lutkovno gledališče pionirskega doma iz Ljubljane z igrico „Zgodba o levčkih in levčku“, ki se jo je ogledalo v Kočevju 239 varovancev vrta in preko 1.000 učencev osnovne šole Kočevje in še 90 otrok iz podružnične šole v Stari cerkvi.

Zanimivo je bilo tudi predavanje za starše šolarjev magistra psiholoških znanosti ljubljanske Univerze Ludvika Horvata.

Med akcijo za naročanje na revijo „Otrok in družina“ so pridobili oko-

li 130 novih naročnikov. Akcija še traja.

Posebno pozornost so posvetili nadaljnjemu delu Zveze prijateljev mladine in njenemu širjenju v krajevne skupnosti ali celo v posamezno vas oziroma naselje pa tudi v delovne organizacije. Tako naj bi DPM ustanovili v vsaki KS. Mladinske aktiviste pa je treba vključiti tudi v druge organe in organizacije v krajevni skupnosti. Posebno je bilo poudarjeno, da je glavna naloga DPM vzgoja pionirjev za samoupravljanje. Seveda pa skrb za otroka ne sme trajati le v tednu otroka, ampak vse leto. Za to so menili, naj bi občinska ZPM dobila primeren prostor in vsaj za štiri ure na dan zaposlenega delavca.

Plaz odnesel dovozno pot

Dve hiši v Podplanini pri Čabru v kočevski občini sta že skoraj leto dni brez dovozne poti, ker jo je odnesel zemeljski plaz. To sta hiši št. 1 in 2 v zgornjem delu vasi, last Franca Knavs in družine Volf. Plaz pa ogroža tudi dostop do hiše št. 3. Prekinjena je glavna pot, ki povezuje Podplanino s Starim kotom.

„Zalostno je, če habovski kmet dobi položnico za plačilo davkov, a hkrati z vozom ne more do hiše in mora poljske in druge pridelke znositi domov na hrbtu,“ pravi predsednik krajevne skupnosti Draga tov. Pantar, ki pa skuša hkrati tudi razumeti, da na davčni upravi pač ne morejo vedeti, kateremu kmetu je plaz odnesel pot.

Pred kratkim si je položaj v tej vasi ogledala posebna komisija kočevske občine in predstavniki KS Draga. Ugotovili so, da bo tej vasi potrebna tudi pomoč širše družbe.

Vas Podplanina ima več zaselkov, ki so raztreseni vse od vrha hriba nad Čabrom pa do Čabra oz. Čabranke. Ker je pobočje strmo, so običajno skupaj le tri hiše, naslednji zaselek pa je oddaljen 100 ali nekaj sto metrov. Zemlja tudi ne prepušča vode, zato prihaja do odronov in plazov. Pred leti je tudi odneslo pot, ki je vodila do hiš v srednjem delu vasi, nekatere hiše pa so zaradi drsenja tal razpokale. Takrat so bili storjeni nekateri ukrepi in zgrajena nova dovozna pot, vendar je potrebno drsenje zemlje v tej vasi trajneje onemogočiti. To pa ni v moči ne KS Draga in ne občine Kočevje, ampak je potrebna pomoč širše družbe.

J. PRJMC

— Zakaj se neka kočevska glava tako lepo sveti?
— Ker jo je razsvetlil žaromet.

ŽALNE SVEČANOSTI V KOČEVJU

1. novembra ob 9. uri bodo ob spomeniku ob Roški cesti v Kočevju počastili spomin na padle rudarje, uro kasneje pa bo pri grobnici na mestnem pokopališču podobna svečanost, na kateri bodo počastili spomin na vse padle žrtve.

Velike zagate premajhne kleti

Metliška Vinska klet je letos odkupila 10 do 25 odst. več posameznih sort grozdja kot lani — Vinogradniki napovedali le desetino ponujene količine grozdja

Še preden so v soboto v Beli krajini začeli trgati žametno črmino, je bilo jasno, da bo metliška Vinska klet letos odkupila precej več grozdja kot lani, po posameznih sortah kar 10 do 25 odstotkov več.

Obilna trgatvev žametovke, najbolj razširjene sorte v Beli krajini, ki je letos tudi najbolj obrodila, je pomanjkanje prostora v kleti še povečala, saj je klet s svojimi slabimi tremi milijoni litrov kapacitete res premajhna za tako veliko ponudbo. Kariškovska pivovarna je le s težavo in samo še za letos pristala, da bo za klet uskladiščila presežke mladega vina, drugo leto pa se bodo v Vinski kleti morali znajti, kakor vejo in znanjo.

„Za tako velike težave zaradi prevelike kapacitete kleti nam še povečujejo vinogradniki, ki so kljub rešitvi in pravočasnim pozivom napovedali komaj desetino ponujene količine grozdja,“ pravi inž. Julij Nemanič, „kar nam še dodatno otežuje smotno načrtovanje.“ Čeprav vinogradniki že vnaprej odločeni, da bodo grozdje prodali kleti, tega ne napovedo, oziroma ne prijavijo, ampak ga kar pripeljejo iz vinograda.

Kljub temu na oddajo grozdja nihče ni čakal več kot eno uro, medtem ko se po drugih kletih to zavleče tudi na cel dan ali celo dva. Za to ima največ zaslug nova spre-

• Medtem ko pri oddaji ostalih sort grozdja v Vinski kleti ni bilo treba čakati več kot eno uro, se je pri žametovki, ki so jo začeli trgati v soboto, bolj zatikalo. Zaradi preobilice grozdja je prišlo do dveh večjih zastojev, ko so morali vinogradniki na oddajo grozdja čakati tudi po tri ure. Za te zastoje je v veliki meri krivo nestalno vreme, zaradi katerega so vsi začeli trgati žametovko v soboto, ko so v kleti sprejeli 22 vagonov grozdja, v nedeljo pa celo 25, trgatvev pa je trajala še v prve dni tega tedna.

BOGATA LETINA — Po količini je bila letošnja letina grozdja v Beli krajini nad povprečjem zadnjih let. To se je poznalo tudi pri odkupu grozdja v metliški Vinski kleti, kjer se je nova sprejemnica za grozdje odlično obnesla. Razen pri odkupu žametovke, ki so jo prišlo do zastojev.

jemnica za grozdje, ki hkrati stehta grozdje in meri stopnjo sladkorja. Kljub temu pa zaradi premajhnih kapacitet kleti ne morejo sprejeti na dan več kot 20 vagonov grozdja. Tudi odkupna cena je bila letos višja kot lani in je znašala od 11,55 do 19 dinarjev za kilogram; najvišjo ceno sta dosegli frankinja in šentlovenka, žametovko pa so plačevali po 12 do 16,50 din kilogram. A. B.

JUTRI ŽALNA SLOVESNOST

Kot že več zadnjih let bo tudi letos osrednja občinska žalna slovesnost za dan mrtvih pred spomenikom na Tргу svobode v Metliki. Žalna slovesnost bo v petek, 31. oktobra, ob 16. uri; po govoru bo priložnostni kulturni program, ki ga pripravlja mladina.

SPREHOD PO METLIKI

OBČINSKA KONFERENCA ZSMS METLIKA je pripravila kviz tekmovanje Tito-partija-revolucija, na katerem se je pomerilo pet ekip: Beti, Komet, Gradac, osnovna šola Metlika in Podzemelj. Ekipi Beti in Komet sta bili ojačeni s fanti iz črnomaljskega garnizona. Poleg vprašanj in odgovorov so pripravili tekmovalci krajši kulturni program, območnega tekmovanja v Novem mestu pa se bo udeležila zmagovalna ekipa Beti. Kviz je bil dobro organiziran, gledalci pa so bili v glavnem osnovnošolci.

TRIINDVAJSET MLADIH IZ METLIŠKEGA Novoteksa je delalo prostovoljno dve nedelji, da bi tako svoj prispevek k stabilizacijskim prizadevanjem. Pa tudi sicer so mladi v Novoteksu, delavni; morda ne bi bilo odveč, ko bi prenesli svojo dejavnost izven zidov svojega obrata, kajti premalo jih je čutili v vsakodnevem utripu in življenju mesta, veliko manj kot mlade iz drugih metliških delovnih organizacij.

metliški tednik

Kulturo in šport pod isto streho

Bivši sokolski dom, sedanji dom TVD Partizan, spet kulturni in telesnokulturni dom

Predstavniki kulturnih in telesnokulturnih organizacij in organov občine in KS Ribnica so se te dni dogovarjali, kako bi dom TVD Partizan, ki je v zadnjem obdobju namenjen predvsem telesni kulturi, preuredili tako, da bi bil hkrati dom kulture za območje KS Ribnica.

Sedanji dom so gradili v letih 1932 do 1934, ko so ga predali v uporabo kot sokolski dom. Zgrajen je bil v veliki meri s prostovoljnimi

delom članov Sokola ter je bil takrat namenjen telesnokulturni ter kulturni dejavnosti te organizacije.

Telesna kultura si ni doma nikoli prisvajala za izključno svojega, ampak je bil vse do danes vedno na razpolago tudi kulturi. Ker pa je dom star in potreben obnove, za kulturno udejstvovanje ni bil najbolj primeren. Kulturne prireditve so

zdej predvsem v domu JLA in šoli, medtem ko je dom Partizana ostal predvsem za telesno vzgojo šolarjev in nekatere druge dejavnosti.

Na sestanku so ugotovili, da je ta dom potreben tudi za kulturno udejstvovanje mladine in odraslih.

Obnovili bi ga s skupnimi močmi in sredstvi telesne kulture in kulture. Zato so sklenili, da je treba najprej doseči prenos lastništva doma od republike na občino in podpis spoznave o gradnji, vzdrževanju in izkoriščanju telesnokulturnih objektov.

Nato je treba naročiti načrte za obnovo doma. Pripraviti pa bo treba ne le dogovor o financiranju del, ampak tudi o skupnem izkoriščanju prostorov.

RIBNIŠKI ZOBOTREBCI

SPET RAZBITE SIPE — Pred kratkim so bile spet razbite sipe na oglednih omnicah pred zadružnim domom. Uničevalce je treba poiskati in strogo kaznovati. Tudi ukrepi proti tistim, ki namerno uničujejo premoženje oz. izdelke, sodijo v sklop stabilizacije.

MOTENJE V ŠKODO KUPCEV — Ribniški kupci so opazili, da se v eni izmed trgovin blagajničarka prepogosto moti v njihov škodo. (Morda se je motila tudi v svojo, s takih pritožb ni bilo). Pritožili so se pri direktorju in zdej je bolje. Ni pa znano, da bi skušali take in druge zadeve, ki motijo potrošnike, reševati potrošniški sveti.

MOST POPRAVLJAJO — Na Dolenjaškem polju popravljajo most na magistralni cesti. Krpajo njegovo vozišče. Pred meseci so podobno krpali na tem območju tudi cesto. Tam, kjer so bile prej luknje in dotrajani asfalt, so zdej „hribčki“ novega asfalta in je torej vojna enako „pretresljiva“, kot je bila prej. Kot je že običaj, kaže, da je tudi tokrat za temeljito popravilo ceste ali njeno prelitanje zmanjkalo denarja.

REŠETI

Komisija za delovna razmerja delovne organizacije
MERCATOR-PRESKRBA Krško

objavlja
naslednja prosta dela in naloge:

- V NAKUPOVALNEM CENTRU KRŠKO
1. POSLOVODJO ODDELKA S POHIŠTVOM
  2. ODDELKOVODJA VIZMENI ODDELKA BELE TEHNIKE, AKUSTIKE, GOSPODINJSKIH PRIPOMOČKOV IN ŠPORTNE OPREME - 2 DELAVCA
  3. PRODAJALCA V ODDELKU S POHIŠTVOM
  4. PRODAJALCA V OBLAČILNEM ODDELKU
  5. PRODAJALCA V ODDELKU OTROŠKE KONFEKCIJE
  6. NATAKARJA V GOSTINSKI ENOTI

POGOJI:
Pod 1:
poslovodska šola ali VK delavec v trgovini z najmanj 3 leti delovnih izkušenj na takih ali podobnih delih. Poskusno delo 60 delovnih dni.

Pod 2:
KV prodajalec tehnične smeri z enoletnimi delovnimi izkušnjami na takih ali podobnih delih. Poskusno delo 30 delovnih dni.

Pod 3:
KV prodajalec pohištvene smeri ali KV mizar z enoletnimi delovnimi izkušnjami. Poskusno delo 30 delovnih dni.

Pod 4 in 5:
kvalificiran prodajalec oblačilne smeri z enoletnimi delovnimi izkušnjami. Poizkusno delo 30 delovnih dni.

Pod 6:
KV natakar. Poizkusno delo 30 delovnih dni.

— POSLOVODJE V PRODAJALNI ŠT. 38 MARKET KRŠKO.

POGOJI:
poslovodska šola ali VK delavec v trgovini z najmanj 3 leti delovnih izkušenj pri takih ali podobnih delih. Poizkusno delo 60 delovnih dni.

— PRODAJALCA V PRODAJALNI ŠT. 2 ŽELEZINA KRŠKO

POGOJI:
KV prodajalec tehnične smeri z enoletnimi delovnimi izkušnjami. Poizkusno delo 30 delovnih dni.

— KUJARICE V PRODAJALNI ŠT. 42 PENZION POD LIPO, BRESTANICA, ZA DOLOČEN ČAS - 9 MESECEV.

POGOJI:
KV kuharica. Poizkusno delo 30 delovnih dni.

Kandida ti naj pošlje prijave s potrebnimi dokazili na gornji naslov v 15 dneh po objavi.
O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po poteku prijavnega roka.

788/44-80

Licitacija

MERCATOR-
VELEPRESKRBA,
TOZD STANDARD
NOVO MESTO

razpisuje javno licitacijo
za prodajo

TOVORNEGA AVTO-
MOBILA TAM 5500,

letnik 1967, v voznem stanju. Izklicna cena 50.000,00 din.

Licitacija bo v ponedeljek, 3. 11. 1980 ob 10. uri v skladišču na Cesti herojev 25 v Novem mestu.

793/44-80

OBVESTILO

Podjetje za PTT promet Novo mesto obvešča cenjene telefonske naročnike na področju avtomatske telefonske centrale Novo mesto, da se bodo v času od 30. oktobra do konca novembra 1980, pojavljale občasne krajshe motnje v telefonskem prometu zaradi nujnih tehničnih del. Prosimo za razumevanje.

791/44-80

AVTO-MOTO
DRUŠTVO
NOVO MESTO,
RAZPISUJE

JAVNO LICITACIJO

za prodajo dveh osebnih avtomobilov ZASTAVA 750-S, letnik 78. Licitacija bo 3. 11. 1980 ob 15. uri na Ljubljanski cesti 8/b.

Interesenti morajo položiti pred licitacijo 10-odstono kavcijo.

785/44-80

TO-
MO-
DI

TOPLI

MONTAZNI DIMNIK
Z GIBLJIVO
KISLOODPORNO
OGNJESTALNO
SAMOTNO CEVJO

Uporablja se za
peči in kofle
od 4 000 do
100 000 kcal/h

Proizvaja:

MONTAŽNO INDUSTRIJSKO
PODIJETJE
61000 Ljubljana, Opekarska 13
Tel.: 22-113 20-841
Telex: 31420 YU KIP

Prodaja

In strokovni nasveti:

OPEKARNA ZALOG

Tel.: 21-403, 22-291

Manjša proizvodnja in dohodek

Pomanjkanje materiala prizadeva tudi mirensko TOZD IMV

Ne do kraja določeni in za prihodnost nenačrtovani proizvodni programi ter težave pri nabavi domačega in uvoženega materiala vse bolj prizadevajo IMV-TOZD Tovarna opreme na Mirni. Posledice so več kot razvidne, kažejo pa se ne samo v upadanju zaposlenosti, marveč tudi v manjšanju proizvodnje.

Zato se v mirenskem tozdu IMV vse bolj boje, ali bodo sploh dosegli načrtovani dohodek in fizični obseg proizvodnje, hkrati pa imajo vse večje težave z zaposlovanjem delavcev. Zaradi izpada proizvodnje posameznih komponent, katere proizvajajo tako za katce in avtomobilске prikolice, morajo te delavce premeščati s teh proizvodnih linij na druge.

Razlogi so v uvozu pa tudi v

dobavah domačih proizvajalcev. Dobave iz tujine otežuje pomanjkanje deviz, pa tudi na domačem trgu ni dosti boljše. Domači dobavitelji bi namreč radi dobili delež deviz, ki jih IMV dobi na zunanjem trgu, mirenski TOZD pa jim tega ne more sam odobriti ali ponuditi ustrezne rešitve. Težave se tako pojavljajo pri nabavi materialov za obloge pa tudi pri sklopkih za prikolice, kjer se ne izdelujejo sami ročic. Seveda pa to nista edina dva artikla, pri katerih se zatakajo dobave.

Težave so še večje, ker je v zadnjem času precej upadla proizvodnja avtomobilskih dvigalk, ki jih na Mirni izdelujejo za Renault. Hkrati pa so nedavno izgubili del tako imenovane- ga šivalnega programa itd. Vse to seveda dodatno otežuje položaj delavcev tega tozda, ki še danes ne vedo, kakšna bo v resnici prihodnost njihovega

tozda, še posebej, ker niso dobili ustreznega položaja v temeljnih planov ž v prejšnjem srednjeročnem obdobju.

J. S.

KDAJ BODO ŽALNE SLOVESNOSTI!

Ob dnevu mrtvih pripravila občinski odbor ZB Trebnje več žalnih komemoracij, posvečenih spominu padlih in umrlih borcev NOV. Žalne svečanosti bodo na pokopališčih in pred spomeniki NOB, vse pa se bodo izvršile na dan mrtvih, v soboto, 1. novembra. Občani in borci NOV bodo na prvi žalni svečanosti zbrali na pokopališču v Sentrupertu, kjer se bodo slovesnosti začele ob 8.30, potem na pokopališču v Mokronogu, kjer bo slovesnost ob 9.30. Pred spomeniki NOB bodo svečanosti na Mirni pri spomeniku na Rojah, kjer se bo slovesnost začela ob 10.30, in v Trebnjem, kjer se bo slavnost začela ob 14. uri. V Trebnjem bo komemorativna slovesnost v spominskem parku pred spomenikom NOB.

Mera za prejeme ni enaka

V glavnem vsi spoštujejo dogovore o delitvi osebnih dohodkov - Teže bo spremljati rast skupne porabe - Opozorila

Pretekli petek in ta teden v ponedeljek so bile v Trebnjem ločene seje vseh treh zborov trebanjske občinske skupščine. Osrednji točki dnevnega reda sta prav gotovo bili uresničevanje ukrepov stabilizacije v trebanjskih delovnih organizacijah in izplačevanje osebnih dohodkov.

Kot terjajo programi za stabilizacijo, morajo tudi v trebanjski občini z različnimi ukrepi zmanjšati porabo, hkrati pa povečati produktivnost. Tako so se delovne organizacije v glavnem držale dogovorov za delitev čistega dohodka. Vendar ta podatek velja samo za občino kot celoto. V posameznih delovnih organizacijah pa je že

prišlo do kršitev. Delovne organizacije, kjer so sredstva za osebne dohodke povečali nad dogovori, so: Trimo Marketing in delovna skupnost skupnih služb, Novoles, Dana, Kmetijska zadruga. Hitreje pa so osebni dohodki, kot to dovoljuje rast dohodka, zrastle v Trimu JKP, Elmi in GG Trebnje. Vendar imajo nekatere med temi delovnimi organizacijami utemeljene razloge za tako višanje osebnih dohodkov.

Hkrati je v poročilu za sejo obdelano tudi vprašanje skupne porabe, katere pa zdaj ni mogoče tako natanko spremljati. Kjer obstajajo take možnosti, bodo ustrezni organi pravočasno opozorili vse kršilce.

Dobro plačilo

Vsi Perparjevi otroci se šolajo - Prizadeti zaradi visokih cen kmetijskih strojev

Ivanka Perpar, ki je doma iz Korita pri Dobrniču, mora za delo na 10 hektarov veliki kmetiji kar dobro poprijeti. Za skraj vsa dela je večinoma sama, le v zadnjem času ji precej pomaga sin Metod. Ostali otroci pa so po šolah ali v službah.

Najstarejša hčerka je v službi v novomeški IMV, ena hodi v farmacevtsko šolo v Ljubljani, najmlajši pa obiskuje 7. razred. Vse to seveda veliko stane, zato mora na sorazmerno majhni kmetiji, katere zemlja je v Dobrniški dolni prejkone skopa, pridelati čimveč. Te dni je ravno skupaj s sosedo in Metodom nalagala krompir na kamion, ki ga je potem prodala Kolinski, dela pa je dovolj tudi s kravami in bikli itn.

Pri Perparjevih so v glavnem zadovoljni s kmetovanjem, le sin Metod si želi večji napredek.

Rad bi zgradil nov hlev, v katerem bi bilo več prostora za krave. Od mleka je namreč najboljši dohodek, saj denar pride vsak mesec, medtem ko je treba drugod dalj časa čakati na plačilo, pri pisanju bilkov celo dve ali tri leta. Vse te izboljšave seveda ni premislil iz samo svoje glave. Temelje je dobil v dveletni kmetijski šoli, veliko pa mu pomagajo tudi strokovnjaki kmetijske zadruge, ki redno spremljajo njihovo delo.

„Čprav smo v glavnem zadovoljni z našim kmetovanjem in z vsem, kar nam prinaša, pa smo vendarle precej prizadeti zaradi vedno višjih cen kmetijskih strojev in rezervnih delov zanje,“ pove ob koncu Ivanka Perpar, ki je štiri svoje otroke sama spravila h kruhu, kot reče mo. In to tudi ni majhna naloga, če pomislimo na to, kako težko je delo na kmetiji.

IZVOZ V ZSSR - Te dni odpremljajo s Trimovega industrijskega tira prve vagonne jeklenih konstrukcij in sendvič plošč za ZSSR. V teku dveh mesecev in pol bodo v to državo odpremlili 300 vagonov opreme, kar bo veljalo 7,5 milijona dolarjev deviznega iztržka. Sprva bodo odpremljali po 3 vagona na dan, kasneje pa po 8. Kot pričakujejo, bodo posle s to državo še razširili. (Foto: J. Simčič)

IZ KRAJA V KRAJ

ZARNIC NI - Čeprav ima trebanjska občina najgostejšo mrežo trgovin s tehničnim blagom na Dolenskem, se Trebanjcem ne obeta nič kaj svetla zima. V nobeni izmed trgovin s tehničnim blagom namreč nimajo niti ene žarnice. Seveda lahko zaradi tega nastopijo še veliko večje težave za trebanjsko krajevno skupnost, za otroško varstvo. Za to bi bilo treba spodbuditi trgovce, naj čimprej nabavijo žarnice. Če jih imajo seveda.

SPET PREKOPAVAJO - Komaj so bila Trimova dvorišča asfaltirana,

že jih ponovno prekopavajo. Res je, da tam zdaj postavljajo nekatere pokončne cisterne in napeljujejo naljavo, res pa je tudi, da bi na to lahko mislili že prej.

„POSLEDNJI MOHIKANEC“ - Nedavno je kot svojo edino delavnost opustil kmetovanje še zadnji čist kmet iz Vrbovca v Dobrniški krajevni skupnosti. Kako je kmetovanje idilično, lahko pove podatek, da so je spustil v neznanje, to je v svojo prvo zaposlitev, pri štirideskih letih.

TREBANJSKE NOVICE

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi naše 78-letne drage sestre in tete

**MATILDE
COLNAR**

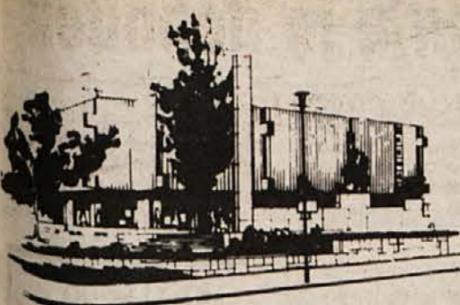
iz Krke 14

so najiskrenejše zahvalujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancom in vasčanom, ki so nam v teh težkih dneh kakorkoli pomagali, nam izrazili sožalje, darovali cvetje in vence ter pokojno spremili k zadnjemu počitku. Iskrena hvala duhovniku P. Cirilu za pogrebni obred ter za poslovitve besede ob odprtem grobu. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: vsi njeni

LETOŠNJA MODA
JE ŽENSKI TORBICI
SPET POUČILA
PRAKTIČNOST,
KER JO JE ZNOVA
OBESILA ČEZ RAME

VAS ZANIMAJO AKTUALNI MODELI IN BARVE
ŽENSKIH TORBIC LETOŠNJE MODNE JESEN?

STOPITE NA OGLED
V
VELEBLAGOVNICO
N nama
Kočevje,
KI JE PRIPRAVILA
LEPO IZBIRO
RAZLIČNIH MODNIH DODATKOV
ZA ŽENSKI SVET.

N nama
KOČEVJE

SPREMLJA DOSEŽKE MODE IN ZATO NUDI DOBRO IZBIRO MODNEGABLAGA ZA VSO DRUŽINO

LOTO LOTO LOTO LOTO LOTO LOTO LOTO L

LOTERIJSKI ZAVOD SLOVENIJE
VAS VABI NA OGLED

45. KOLA LOTA

KI BO V TOREK, 4. NOVEMBRA 1980 OB 14. URI

V NOVEM MESTU, V DVORANI KINA, PREŠERNOV TRŢ

STAVNE LISTKE ZA TO KOLO LAHKO VPLAČATE DO PETKA, 31. okt. 1980

JAVNEGA ŽREBANJA

ZAVOD ZA KULTURNOPROSVETNO DEJAV-
NOST ČRNOMELJ
VPISUJE

v šolskem letu 1980 – 1981
v naslednje izobraževalne oblike:

- SOLE**
– osnovna šola za odrasle: 5., 6., 7. in 8. razred
– III. letnik dopisne pravno-administrativne šole
- TEČAJI**
– tečaj krojenja in šivanja (začetni in nadaljevalni)
– tečaj higienskega minimuma
– strojepisni tečaj (začetni in nadaljevalni)
– tečaj iz varstva pri delu
– tečaj angleškega jezika (začetni in nadaljevalni)
– tečaj nemškega jezika (začetni in nadaljevalni)
– gospodinjski tečaj

Po dogovoru organiziramo tudi druge izobraževalne oblike
Vpišete se lahko vsak dan od 7. do 14. ure, ob sredah do 16.
ure na Zavodu za kulturno-prosvetno dejavnost, Črnomelj,
Kolodvorska 8.
Informacije lahko dobite tudi po telefonu (068) 76–130.
779/44–80

Beli vlak do Koble

VOZNI RED:			POVRATEK
ODHOD			
5,00	KANDIJA		19,40
5,07	NOVO MESTO		19,30
5,35	TREBNJE NA DOLENJSKEM		18,55
6,08	IVANČNA GORICA		18,39
6,29	GROSUPLJE		18,08
7,24	LJUBLJANA		17,45
9,40	BOHINSKA BISTRICA		15,45

CENA:	Odrasli	otroci do 12 let	šolske skupine
NOVO MESTO	310 din	240 din	300 din
TREBNJE	300 din	230 din	290 din
IVANČNA GORICA	285 din	225 din	275 din
GROSUPLJE	275 din	220 din	265 din

Prevoze organizira Železniško
gospodarstvo – podjetje za turizem,
transport in gostinstvo. V ceno
enodnevnega smučarskega izleta je
vračenan prevoz z vlakom od
odhodne postaje do Bohinjske Bi-
strice, dnevna karta za neomejeno
število voženj na žičnicah Koble,
topli obrok v brunarici „Snežinka“,
sprejemstvo in organizacija izleta.

Med vožnjo pa bo potnikom na
vlakom na razpolago bife.

Vse informacije daje za „Beli
vlak“ Turistična poslovalnica TTG v
Ljubljani, karte pa bodo prodajale
železniške postaje Novo mesto,
Trebnje, Ivančna gorica in Grosuplje
ter MLADINSKA TURISTIČNA
POSLOVALNICA NOVO MESTO.

DOLENJSKI LIST V VSAKO HIŠO

Če bi si radi prihranili pot do kioska, če bi bili radi redno
obveščeni o dogodkih v domačem kraju in če bi radi
prejemali DOLENJSKI LIST BREZPLAČNO do konca leta
1980, izpolnite spodnjo naročilnico in jo pošljite na naš
naslov: ČZP Dolenjski list, p. p. 33, 68001 Novo mesto.
Na našo naročilnico opozorite sorodnike, prijatelje in
znance. Ne zamudite izredne priložnosti – naročite se na
Dolenjski list.

NAROČILNICA

Podpisani(a) .....

(Priimek in ime)

Ulica ..... hišna številka

Kraj ..... poštna številka

se naročam na Dolenjski list od prve številke dalje po
oddaji naročilnice.

(Lastnoročni podpis)

Prosimo, da naročilnico izpolnite s tiskanimi črkami.

emonin kotiček

ZNANEC MAXIMARKET VAS PRIČAKUJE

680 kvadratnih metrov prodajnih površin v trgovski hiši Maximarket v Ljubljani
povečuje preglednost prodaje

Od zadnjega do današnjega Emoninega kotička je preteklo kar
več let. Ne da ne bi bilo novosti, ampak smo vsi skupaj čakali,
da bo končana obnova in razširitev prodajnih prostorov v 1. in 2.
nadstropju trgovske hiše Maximarket v Ljubljani. Z dodatno
prodajno površino v obsegu 680 kvadratnih metrov so dosegli večjo
preglednost prodajnih izdelkov, povečali izbiro in pridobili tudi
večji prostor za gibanje kupcev med prodajnimi pultji in stojali.

Ko so pred devetimi leti
pri trgovsko hišo Maxi-
market v Ljubljani, so imeli bolj
omejen promet na za tiste
precej velikem prodajnem
prostoru. V južnem delu objek-
ta imeli v 1. in 2. nadstropju
pisarne, vendar razporejene
tako, da bi jih lahko, če bi bilo
potrebno, z manjšo adaptacijo
preuredili v prodajne prostore.
Deli pa so tudi, da bo na
parniški cesti v Ljubljani slej
prej stala poslovna zgradba,
ki se bodo lahko preselile

posebno v tekstilni etaži v 1.
nadstropju. Prostorske stiske pa
so se pojavile tudi drugod. Če
so hoteli zadržati primat v
sodobni izbiri in sodobnih kroj-
jih, je bila nujna posledica tega
tudi prostorska stiska.

TEKSTILNA ETAŽA SE ŠIRI

Po preselitvi pisarn v novo
poslovno zgradbo v letošnjem
letu pa so takoj pričeli z
adaptacijo in širitvijo vseh
oddelkov v 1. in 2. nadstropju,
ki so v preteklosti imeli naj-
večjo prostorsko stisko. Po že
vnaprej predvideni rekonstruk-

ciji so občutno razširili tekstil-
no etažo v 1. nadstropju. Preselili so oddelek obutve v
drugo nadstropje, razširili in
številčno pa so povečali tudi
krojaško delavnico. S preure-
ditvijo so dosegli 3 osnovne
principe: večjo preglednost iz-
delkov, večjo preglednost izbire
in večji prostor za gibanje
kupcev. Razširitev je dopustila
ureditev, oziroma kompletira-
nje moške, ženske in otroške
konfekcije tako, da je ponudba
kompletirana kot ločena zaklju-
čena celota in hkrati prostorsko
občutno povečana. Prav tako je
občutno povečana ponudba
ženskega perila in raznih
modnih dodatkov ter ponudba
metražnega oddelka, kjer pro-
dajajo predvsem lahka ženska
blaga, iz katerih si lahko malo
bolj spretna ženska sama sešije
poljubno oblačilo. Povečan je
tudi oddelek za opremo stano-
vanj, kot so dekorativna blaga,
zavesa in posteljno perilo. Pri
zavesah je potrebno omeniti, da
po meri in pri njih kupljene
zavesa tudi brezplačno zašijejo.

Prav tako brezplačno v isti
krojaški delavnici popravijo ku-
pljene obleke. Oddelek usnjene
konfekcije obratuje od zgodnje
jeseni pa do pozne pomladi, ko
usnjene izdelke nadomestijo
izdelki za kopanje, od kopalk
do raznih dodatkov. Po novem
letu bodo na tekstilni etaži
odprli nov oddelek „Moški
boutique“ za bolj zahtevne
kupce, ki bodo lahko kupili
oblačila in modne dodatke na
enem prostoru. S tem bodo
olajšali nakupe zaradi boljše

preglednosti, ki jo bodo dosegli
s tem, da ti izdelki ne bodo več
pomešani med ostalimi. Moški
boutique bo deloval na princi-
pih Mode MM, ki je namenjena
izključno ženskemu občinstvu.

NOVOSTI TUDI NA TEHNIČNI ETAŽI

Etaža D v drugem nadstropju
Maximarketa, znana pod ime-
nom tehnična etaža, je tudi
pridobila novih 340 kvadratnih
metrov in doživela precejšnje
spremembe. V prvi vrsti so
ukinili prodajo pohištva, ker
nimajo na razpolago dovolj
velikega razstavnega in skladiš-
čnega prostora. Izpraznjeni
prostor pa so namenili prodaji
sanitarne keramike in orodja za
domačo uporabo po hobi pro-
gramu, oziroma pod geslom
„Naredi si sam!“ Ta oddelek se
bo v doglednem času tako
razvil, da bo lahko dejansko
nudil izdelke za domačo upora-
bo. Vendar ustanovitev takega
oddelka zahteva široko zaledje
v industriji in oddelkovodju, ki
bo sposoben naročati in prodajati
ustrezne izdelke.

Kot že rečeno, se je oddelek
obutve preselil iz prvega v
drugo nadstropje in se pridružil
športnemu oddelku, ki je s
preselitvijo dela športnega
oddelka iz kletne etaže v drugo
nadstropje postal kompleten s
ponudbo za vse vrste športov
glede na letne čase. Res pa je,
da se mora s svojo ponudbo
zelo hitro prilagajati. Ko smo že
pri športnem oddelku, naj po-
vem, da bo tudi letos prodaja
„Staro za novo“ pri smučeh,
Montiranje vezi pa ne bo več
brezplačno. Kupci, ki bodo
kupili v Maximarketu smuči ali
vezi, bodo imeli časovno pred-
nost pri montaži.

Močno se je razširil oddelek
akustike, svetil in elektromate-
riala. Poudariti je potrebno
izredno izbiro svetil, ki doslej še
ni bila tako bogata. Pa tudi
ponudba glasil je povečana.
Povečali so tudi oddelek
tapet, talnih oblog in preprog.

Prodaja se je zelo povečala, ker
je tudi ponudba zelo velika. Vse
obloge so razstavljene na avto-
matskih stojalih, ki omogočajo
veliko preglednost. Tekstilne
talne obloge brezplačno obrobi-
jo, ostale pa razrežejo na
poljubne mere.

V rekonstrukciji je tudi
oddelek stekla, ki pa že predvi-
doma za december pripravila
prijetno presenečenje za kupce
izdelkov iz proti ognju odpor-
nega stekla PYREX, ki ga
izdeluje steklarna Zaječar po
francosko-ameriški licenci. Na
oddelku stekla bo prodajna
razstava steklarne Zaječar, ki
izdeluje kristalno brušeno ste-
klo. V Zaječaru so pri obliko-
vanju in kvaliteti dosegli velik
napredek, zato bodo njihovi
izdelki zelo primerni za novo-
letna darila in vsakdanje potre-
be, predvsem gospodinjstvo.

SPREMEMBE SE OBETAJO TUDI V DRUGIH ETAŽAH

Po končani rekonstrukciji v
1. in 2. nadstropju bodo pričeli
v prihodnjem letu z rekon-
strukcijo v pritličju, da bodo
dosegli večjo preglednost in
privlačnost izdelkov na prodaj-
nih policah. Samopostrežna
trgovina v kletni etaži se dose-
daj ni posebno širila, razen

nekaj hladilnih elementov zara-
di ponudbe zmrznjene hrane.
Radi pa bi z ustrezno rekon-
strukcijo povečali število izhod-
nih blagajn, ki posebno ob
navalu predstavljajo ozko grlo.

Za kupce je zlasti privlačen
oddelek posebnih prodaj v
kletni etaži, kjer se redno
vrstijo prodaje številnih izdel-
kov po zelo ugodnih cenah.
Vsekakor so te prodaje bolj
zanimive kot discontne prodaje
in skoraj ni kupca, ki ne bi
pokukal na ta oddelek. Zaradi
izrednega zanimanja kupcev na-
meravajo tudi ta oddelek pove-
čati.

Največjo spremembo, oziro-
ma razširitev pa je doživel avto
oddelek, ki je po preselitvi
športnega oddelka v drugo
nadstropje pridobil velik pro-
stor. Ta oddelek je namenjen
predvsem šoferjem amaterjem,
saj ima veliko izbiro raznih
okrasnih dodatkov, čistil in
drugega, kar šoferji amaterji
lahko sami vgradijo. Na voljo so
tudi nekateri rezervni deli.

S preureditvijo je Maxi-
market postal še bolj vabljiv,
kot je bil do sedaj.

Želim vam prijetno nakupo-
vanje in do prihodnjic: na
svidenje!

VAŠ JANEZ DOLENJSKI

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Cetrtek, 30. oktobra - Sonja Petek, 31. oktobra - Kristof Sobota, 1. novembra - Dan mrtvih Nedelja, 2. novembra - Dušana Ponedeljek, 3. novembra - Just Terek, 4. novembra - Karel Sreda, 5. novembra - Sabina Cetrtek, 6. novembra - Lenart

LUNINE MENE

30. oktobra ob 17.33 - zadnji krajec

KINO

BREŽICE: 31. 10. in 1. 11. francoski barvni film Zepni ljubimec, 2. in 3. 11. angleški barvni film Klub osamljenih src. 4. in 5. 11.

izraelski barvni film Limonin sladolec.

CRNOMELJ: 30. 11. italijanski film Selinijev Casanova, 31. 10. in 2. 11. hongkonški film Upornik iz hrama Saolin, 2. 11. film Orka, kit ubijalec.

KRŠKO: 30. 10. film Božanski dnevi, 5. 11. italijanski film Nori seks, 6. 11. ameriški film Izganjalec hudiča.

NOVO MESTO - KINO KRKA: 31. 10. ter 1. in 2. 11. ameriški barvni film Fantje iz Brazilije, 3. in 4. 11. avstralski barvni film Potujoči komedijanti od 5. do 7. 11. hongkonški barvni film Največje maščevanje Brucea Leeja.

RIBNICA: 1. in 2. 11. francoski barvni film Sam proti vsem.

KINO KOSTANJEVICA 1. 11. 1980 - Japonski film „Sandokan javna hiša št. 8“, 2. 11. 1980 - Hongkonški film „Znak rdečega zmaja“, 5. 11. 1980 - Ameriški film „Hooper superkaskader“

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

IŠCEM VARSTVO za majhnega otroka, z januarjem. Nevenka Davidovič, Majde Silc 7, Novo mesto.

TAKOJ ZAPOSILIMO KV NATAKARICO ALI KUHARICO. Pogoj je končana gostinska šola. Gostišče Pavlin, Mačkovec 31, Novo mesto.

IŠCEM DIMNIKARSKEGA VAJENCA. Pogoj 6 razredov osnovne šole, oskrba v hiši. Tel. 76-780, Jože Primc, Zelena pot 8, Crnomelj.

STANOVANJA

MLAD USLUŽBENEC išče enosobno stanovanje v okolici Novega mesta. Šifra „REDNI PLACNIK“.

ODDAM ženski sobo na Otočcu, s sanitarijami. Tel. 85-190 do 14. ure.

V KRŠKEM IŠCEM garsonjero ali enosobno stanovanje s sanitarijami. Plačilo po dogovoru. Stanovanje potrebujem s 1. 12. 1980. Naslov v upravi lista (4010/80).

MLAD PAR IŠČE sobo v Novem mestu ali bližnji okolici z možnostjo kuhanja in pranja. Naslov v upravi lista (4011/80).

ODDAM opremljeno sobo in kopalnico enemu dekletu. Naslov v upravi lista (4012/80).

Motorna vozila

PRODAM SIMCO 1005 LS, odlično ohranjeno (kot nova). Informacije po tel. (068) 78-228.

PRODAM ZASTAVO 101 po delih, letnik 1978. Franc Barič, Sentjerne 133, 68310 Sentjerne.

PRODAM Z 750, letnik 1973, in diatonično harmoniko. Marjan Kralj, Gor. Kamence 23, Novo mesto.

PRODAM R 12, letnik 1974, prevoženih 65000 km, registriran za

leto naprej, za 78.000 din. Naslov v upravi lista (4007/80).

PRODAM SKODO, letnik 1966, in zamrzovalno omaro. Vchka Cikava 12, Novo mesto.

PRODAM SPAČKA po ugodni ceni, letnik 1974. Knafelc, ul. Milke Šobar 4, Smihel, Novo mesto.

PRODAM FIAT 1300, dobro ohranjen, registriran do 15. 2. 1981. Grgovič, dol. Stara vas 17, Sentjerne.

PRODAM R 4, letnik 1974, registriran za leto naprej. Franc Struna, Potov vrh, Novo mesto.

PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1977. Tel. (068) 22-691 od 15. do 16. ure.

UGODNO PRODAM Wartbuga, letnik 1975. Stane Šenica, Dol. Toplice 66.

POCENI PRODAM NSU 1200, še registriran, lahko tudi po delih. Vidmar, Dolenja vas, Otočec.

PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1971, registrirano do 20. 10. 1981. Janez Zupan, Škocjan 10.

PRODAM FIAT 126 P, letnik 1978. Jože Potočar, Valantičeva 21, Novo mesto.

PRODAM Z 750, registrirano do maja 1981. Kocjan Grandjič, Hrastje 10, Mirna peč.

PRODAM Z 750, letnik 1976. Alojz Rajer, Rimska cesta 32, Trebnje.

PRODAM stopalko za pomožno nožno zavoro za R 4, ki je pogoj za praktično vožnjo kandidata za voznika motornih vozil. Na Tratah 21, Novo mesto, tel. 22-465.

POCENI PRODAM AUDI 60 L, letnik 70 ali zamenjam za fička. Naslov v upravi lista.

POCENI PRODAM AUSTIN 1300, letnik 1971. Informacije na tel. 25-561.

Kmetijski stroji

PRODAM TRAKTOR UNIVERZAL s kabino in prešo cigovnico. Ana Migole, Klenovik, Škocjan.

PRODAM TRAKTOR (16 KS) Guldner s kosilnico in hidravliko. Alojz Marolt, Podbočje 1.

NOVO TRAKTORSKO navadno kosilnico prodam ali zamenjam za manjšo motorno. Stanko Hosta, Sela 16, 68310 Sentjerne.

PRODAM

PRODAM pralni stroj Gorenje. Informacije na tel. 23-948 od 19. do 20. ure.

PRODAM 4000 značk. Le opolo Korevec, Crnomelj, Ločka 9, tel. (068) 76-565.

PRODAM čmo-beli televizor. Nada Vujanović, Cegelnica 76, Novo mesto.

PRODAM balkonska vrata in okno (novo) po stari ceni. Jožica Zlogar, Delavska 10, Krško.

PRODAM ruskega hrta, dve leti starega, z odlično oceno. Naslov v upravi lista (4008/80).

PRODAM garažo v Kristanovi ulici najboljšemu ponudniku. Tel. 24-490 od 17. ure dalje.

PRODAM spalnico po zelo ugodni ceni. Janez Skof, Drska 47, Novo mesto.

PRODAM štiridelno okno z roletami in šipami. Kuhar, Mokronog 86, tel. 82-769.

POCENI PRODAM spalnico temno rjave barve. Novak, Ben grič 7, Mokronog.

PO UGODNI CENI PRODAM kavč in fotele. Gradišar, Trdinova 5 a, Novo mesto.

PRODAM kombinirano omaro, otroško posteljo z jogi vzmetnico in poročno obleko. Informacije vsak dan razen sobote po 17. uri na tel. 22-662.

PRODAM obzaganu ostreže (grušt) za hišo ali vikend, dolžine 14 m in špirovec 6 m dolžine. Nemančič, Podgrad 28, Stopiče.

ELEKTROAGREGAT BEAN 1,5 M 1500 W Gorenje-Sever, prodam. Jazbec, Novo mesto, Nad mlino 21, tel. 21-98.

PRODAM 12 m³ suhih bukovih drv. Naslov v upravi lista (4009/80).

PRODAM štedilnik Kueperbusch. Ivan Turk, Mala Cikava 10, Novo mesto.

ZELO MALO RABLJENO termoakumulacijsko peč (4 KW), prodam. Janez Bele, Adamičeva 27, Novo mesto.

ZENSKI SMUCARSKI komplet št. 42, prodam. Informacije na tel. 21-820 int. 15.

UGODNO PRODAM dnevno sobo, spalnico, otroško sobo, šivalni stroj ter nekaj kuhinjskih elementov. Velimir Pračević, Nad mlino 53, Novo mesto. Ogleđ vsak dan od 17. do 20. ure.

PRODAM električni računalnik Privileg SR-80 z vsemi računskimi operacijami, možnost priključka tudi na električno omrežje. Prodaj tudi oljno peč Zoppas, Ervin Vidlinovič, Mestne njive 8, Novo mesto.

ZELO UGODNO PRODAM manjšo litoželezno peč za centralno kurjavo na trdo gorivo, štedilnik Gorenje (40 cm) na trdo gorivo ter jogi vzmetnico za otroško posteljo. Na Tratah 21, tel. 22-465.

UGODNO PRODAM 5 m³ tervola. Malinovič, Zagrebška 15, Novo mesto.

UGODNO PRODAM gliser G 370 Kvamerplastika, z motorjem T 18 ter prikolico. Naslov v upravi lista.

KUPIM

KUPIM građbeno parcelo ali starejšo hišo v okolici Šmarjete-Šmarjeških Toplic. Leopoldina Šladič, Rechweg 5, 9320 Arbon, Schweiz.

STARINSKO ohranjeno litoželezno peč in stare litoželezne predmete kupim. Tomaž Kristan, Novi trg 1, Ljubljana.

KUPIM motor (v dobrem stanju) za osebni avto VW 1600 variant. Franc Zvenik, Brezje 11, 68254 Globoko.

POSEST

PRODAM vikend hišico (zidano) s kuhinjo, sobo, kopalnico, hodnikom, dvema kletama, centralno ogrevano, kompletno opremljeno, primerno za stanovanje (upokojenici) in 8 a zemlje na mirnem kraju pri Dol. Toplicah, dostop z vsakim vozilom. Informacije na tel. (068) 24-232.

VINOGRAD primeren za vikend, ugodno prodam. Zgledite se pri Jožetu Gnidovcu, Sela pri Ajdovcu 3, Dvor.

PRODAM NJIVO 25 a. Rezika Udvarc, Dol. Maharovec 21, Sentjerne.

PRODAM VINOGRAD v Bojniku pri Malkovcu. Janez Perme, Dol. Polje 18, Straža, tel. (068) 84-143 dopolndne.

RAZNO

BOBNAR s svojo opremo in pevskim ozvočenjem z dolgoletno prakso, se želi priključiti ansamblu ali formirati svojo skupino.

Vprašaj za M. Spicar, Krško 72-278 (zdomce)

PREKLICI

IVAN CELESTINA iz Zg. Vodala 13, Tržišče, prepovedujem vsakršno pašo živine, kokoši, odlaganje smeti po mojem travniku. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

ČESTITKE

LJUBI MAMI, STARI MAMI in PRABABICI MARIJI STRUNI s Potovega vrha za 85. rojstni dan iskreno čestitajo otroci z družinami.

DRAGI SESTRI in TETI NEŽKI ZUPANČIČ iz Smihela iskreno čestitamo za njen praznik in želimo obilo sreče in zdrava vja, enako tudi možu. Sestra Marija s h^{ko}-ko Mimi.

OBVESTILA

NOVOST! Obveščam cenjene stranke, da izdelujem slike za potne liste, vozniška dovoljenja in osebne izkaznice. 4 slike dobite takoj po zelo ugodni ceni. Delov-

ni čas ob ponedeljkih in petkih od 7. do 9. ure in od 15. do 20. ure. Se priložna fotograf CVETKO TRAMTE, Breška vas 3, Šmarješke Toplice!

ZAHVALA

TOVARIŠ JOŽE UDOVIČ, Novo mesto, Trubarjeva 3, je nakazal za potrebe bolnikov v Klinični bolnišnici za psihiatrijo, Ljubljana, 9.700 din. Za njegovo razumevanje in pomoč se mu v imenu bolnikov priskrbeno zahvaljujemo. Klinična bolnišnica za psihiatrijo, Ljubljana.

»Dolenjski list« v vsako družino

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, babice, sestri in tete

FRANČIŠKE KREN

roj. Berkopec iz Drganjih sel 33

se iskreno zahvaljujemo sosedom, prijateljem in vaščanom za vso nudeno pomoč v težkih trenutkih, za darovane vence, šopke in izraze sožalja ter za številno spremstvo pokojne na zadnji poti. Posebna hvala govorniku Albinu Povšetu, župniku za opravljene obred, intenzivnemu oddelku bolnice Novo mesto za lajšanje bolečin, sodelavcem TVP Novoles za denarno pomoč ter upokojenecem za podarjeni venec. Se enkrat vsem najlepša hvala.

Žalujoci: sin Jože, sin Dore z družino, hčerke Anica, Kristina, Fanika z družinami, Vida z možem, Olga ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči in tragični izgubi našega komaj 19-letnega edinega sina in brata

TINETA JUREJEVIČA

iz Rosalnic

Časi, zlati časi, neužiti krasili! Moja mlada leta niso užila sveta!

se najtopleje zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so našega Tineta spremlili v tako velikem številu na njegovi poslednji poti in njegov prerani grob zasuli s cvetjem. Posebno se zahvaljujemo mladinskemu aktivu, Gasilskemu in športnemu društvu Rosalnice, družinam Brodarič in Matjašič, ki so nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč. Zahvaljujemo se govornikom za tople poslovilne besede, godbi na pihala iz Metlike ter duhovnikoma za lep pogrebni obred. Se enkrat hvala vsem, ki so se s hvaležnostjo in spoštovanjem poklonili njegovemu spominu.

Žalujoci: mama, ate, sestri Jožica in Martina z družinama

ZAHVALA

V cvetu mladosti nas je tragično zapustil naš najdražji sin in brat

MILAN PEČARIČ

iz Metlike

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste v težkih trenutkih z nami sočustvovali. Hvala vsem, ki ste darovali cvetje, šopke in vence. Posebno zahvalo sodelavcem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, hvala govornikom Staneu Matekoviču in Janezu Majzlu za ganljive besede, izrečene ob odprtem grobu. Hvala kolektivno KZ Metlika, kakor tudi članom Mestne godbe iz Metlike za podarjeni venec in duhovnikoma za opravljene obred in pevcem. Se enkrat hvala vsem, ki ste našega dragega sina pospremili na zadnji poti in ste njegov prerani grob zasuli s cvetjem.

Žalujoci: mama, ata, brata Martin in Jože z Anico, teta Geli in drugo sorodstvo

V SPOMIN

Te dni (4. nov.) mineva leto nepopisnih bolečin, polnih solza in trpljenja, saj sva izgubila najdražje, kar sva imela - ljubo ženo, mamico; zlatega sina, brata

ROZALIJO IN VLADIMIRA LUZARJA

iz Škocjana 48

Kruta usoda ju je iztrgala življenju v njihovih najlepših letih, ko sta bila polna ustvarjalnosti, zagnanosti in veselja. Kako prazno in nenadomestljivo je sedaj brez njih. V tem letu (maja) se jima je pridružil še naša zlata mama (stara mama), mi pa smo ostali z bolečino, ki se je ne da opisati. Hvala vsem, ki krasite njihov skupni dom počitka s cvetjem in jim prižigate svečke. Hvala vsem, ki jih niste pozabili.

Neutolajljiva: mož-oče Vlado, hči-sestra Vlasta in številno sorodstvo

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi drage žene, mame, stare mame, sestre in tete

IVANKE ZUPANČIČ

upokojenke iz Dragomlje vasi 10 udeleženke NOV

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem, kolektivom KG Kočevje, KZ Metlika, VVO Kočevje, DS ZS Triglav - DOS Novo mesto, Mlekarna Kočevje, KS, DPO Suhor, ki so nam v težkih dneh kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in vence ter pokojnico v tako velikem številu spremili k zadnjemu počitku. Iskrena hvala GD Vojnik, GD Dragomlja vas, ZB Suhor in DU Metlika za udeležbo s prapori. Posebna zahvala Mariji Kočevar za poslovljne besede pred domačo hišo in Jožetu Gerkiču za poslovljne besede pri odprtem grobu ter matiški godbi za žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žaljuči: mož Tone, hčerki Nada in Slavica z družinama ter sin Boris

ZAHVALA

Ob težki in tako boleči izgubi naše nadvse ljubljene hčerke in sestrice

ALENKE GREGORIČ

iz Grobelj 54 pri Šentjemeju

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali. Zahvaljujemo se milčnikom iz Šentjerneja in Novega mesta, vojakom iz garnizije v Novem mestu, pripadnikom civilne zaštite in gasilskim društvom. Iskrena hvala dobrim ljudem iz raznih vasi in sosedom za vsestransko pomoč, Iskri, Mercatorju, učiteljem in učencem, zdravnikom in duhovnikom iz Šentjerneja. Za vence in cvetje, za izrečeno sožalje in številno spremstvo do prezgodnjega grobka se sorodnikom, prijateljem in znancem in vsem drugim skupaj in vsakemu posebej iskreno zahvaljujemo.

V globoki žalosti - vsi njeni

OSMRTNICA

Nepričakovano nas je zapustil

ANTON KONCILJA

čevljar v pokoju

Dragega pokojnika, ki je bil nedolgo tega še med nami, se bomo vedno spominjali.

Kolektiv tozd „BOR“ Dol. Toplice

ZAHVALA

Po dolgi boleznici nas je zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

ANTON TRAMTE

upokojenec iz Ruhne vasi

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje, nas tolažili, podarili vence in cvetje ter ga spremljali na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo CP Novo mesto, IMV Novo mesto, Trgovskemu podjetju Dolenjka, Iskri - tozd HIPOT Šentjernej, GD Tomažja vas in župniku za opravljeni obred.

Žaljuči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta

IVANA LAVRIČA (ŽANA)

iz Črnega potoka pri Kočevju

se iskreno zahvaljujemo vsem vaščanom, sorodnikom, prijateljem, ZZB za govor in Zvezi invalidov za darovane vence ter za izrečeno sožalje.

Žaljuči: sin Ivan, hčerka Tilka z družino

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

JOŽETA ŽUPANA

iz Brezja pri Šentjerneju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali, nam izrazili sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnika spremili k zadnjemu počitku. Iskrena hvala tovarni Iskra Šentjernej, patronažni sestri tov. Znidaršičevi ter župniku za opravljeni obred.

Žaljuči: žena, hčerka z družino ter ostalo sorodstvo

V SPOMIN

18. oktobra je minilo sedem žalostnih let, odkar nam je usoda iztrgala dobrega sina, moža in zlatega očka

MARTINA VINDIŠMANA

iz Stranske vasi 2

Dragi Martin, nisi in ne boš pozabljen do konca dni. Zahvaljujemo se vsem, ki ga imajo v dobrem spominu ter obiskujejo njegov prerani grob.

Vsi njegovi najdražji

OSMRTNICA

Za vedno nas je zapustil

ALOJZ GORENC

čevljarški upokojenec

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Kolektiv tozd „BOR“, Dolenjske Toplice

ZAHVALA

V 50. letu starosti nas je po težki boleznici za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

ANTON KONCILJA

iz Podturna 47 pri Dolenjskih Toplicah

iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom in znancem za izrečeno sožalje, cvetje in vence. Posebna zahvala kolektivu BOR iz Dolenjskih Toplic, Cestnemu podjetju Novo mesto in GD Podturen za podarjene vence. Zahvaljujemo se pevcem za zapete žalostinke in kaplanu za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žaljuči: žena Milka, sin Zvone z ženo, hčerka Milka z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi naše drage mame, babice in prababice

FRANČIŠKE KASTELIC

iz Češnjevca 24

se iskreno zahvaljujemo dr. Pevcu iz Domžal in dr. Pavlinovi iz Trebnjega za zdravljenje pokojne. Hvala kolektivom IMV Novo mesto, TOKO Domžale, TOSAMA Domžale, ZZB Dol. Nemška vas za podarjene vence, sosedi tov. Mežanovi za nesebično pomoč, kaplanu za opravljeni obred in vsem, ki ste pokojno spremili na njeni zadnji poti.

Žaljuči: sinova Lojze, Pavle, hčerke Ivanka, Pepca, Julka z družinami

Trebnje, Domžale, Ljubljana, Ihan, Mirna

V SPOMIN

29. oktobra je minilo leto, odkar nas je zapustil naš dobri mož, oče, stari oče, brat in stric

JANEZ HROVATIČ

iz Stranske vasi

Tih in žalosten je dom brez tebe. Odšel si in nikoli se ne boš več vrnil. Bolečina v naših srcih bo ostala. Ne bomo te pozabili, saj boš še naprej živel z nami.

Vsi tvoji

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 16. do 22. oktobra so v novomeški porodnišnici rodile: Katarina Hudak iz Sel - Andrejo, Polonca Murn iz Mokronoga - Davida, Martina Matoh z Grma - Brigito, Jožefa Zaplatar iz Okroga - Alenko, Jožica Udovc z Dolža - Majo, Marijka Hratar iz Zagrada -

Nata so, Zdenka Ramuščak iz Ho-dincev - Velimira, Martina Gradišar iz Dolenjskih Toplic - Tino, Vida Kambič iz Češnjevca - Andreja, Nada Barič iz Metlike - Damjano, Marija Bregar s Čateža - Sandija, Anica Šimič iz Straže - Sanelo, Anka Sneljer iz Črnomlja - Danijela, Anka Jurečič iz Dobrave - Jasmno, Jožefa Omerzu s Seno-vega - dečka in Marija Grm z Vinjega vrha - deklico. - Čestita-mo!

V SPOMIN

Minila so tri leta od tragične smrti našega ljubljene sina in brata

VANJE HOČEVARJA

Vedno bo živ v naših srcih.

Žaljuči: atek, mamica, Robin in Bojan.

Kostanjevica, 25. 10. 1980

Človek z glasbo v krvi

Menart je v neki svoji satirični pesmi zapisal, da ima več možnosti za pridobitev javnega priznanja, kdor „dela več hrupa kot ostali,“ in manj tisti, ki pošteno ustvarjajo dela. To je gotovo bridka ugotovitev in lahko dodamo, da velja vsaj nekoliko tudi za naše dolenjske loge. A če se je do zdaj dogajalo, da so možje novomeškega izvršnega sveta potisnili kakšno priznanje tudi v manj zaslužne roke, nikakor ne bi mogli reči, da je po tej poti zašla v last Dragu Sprocu ena od pravkar podeljenih letošnjih Trdinovih nagrad. Nasprotno se zdi, da ta nagrada po dolgem času ni le pripadla spet „pravemu“ človeku, ampak mu je bila dana z zamudo dolge vrste let. Drago Sproc, glasbenik po dejanjih in prepričanju, je bil do nje upravičen že davno prej in ne šele letos, ko je že prekoračil 76. leto starosti, in po skoraj celih šestih desetletjih službovanja pri eni od sedmih večnih umetnosti.

S slovensko-češko krivjo v svojih žilah – njegov oče je bil namreč Čeh – se je Sproc že za mladih let odločil za glasbo. Pod taktirko Ignaca Hladnika je pel v gimnazijskem zboru, k temu mojemu pa je začel redno zahajati tudi na pouk iz violine. Glasba je postala Sprocu potreba, del življenja in brez nje ni mogel. Morda je prav zato prekinil študij na ljubljanski juridistični fakulteti in se vrnil v Novo mesto. Igral je prvi violino v orkestru in znanje o violini, ki ga je dobil od vsestransko muzikalnega Hladnika, prenašal na najmlajši rod. Deloval je kot učitelj violine

v okviru novomeške podružnice Glasbene matice v Ljubljani in prevzel vodstvo Sokolskega orkestra, katerega član je bil že prej. V spominu na te čase je ohranil še posebej grad Sotesko, kjer je dvakrat na teden poučeval glasbo Auerpergove mladenke.

„Glasbeno življenje je včasih pomenilo Novemu mestu vse kaj drugega kot danes, delovalo je več orkestru in sploh je bila zvestost za glasbo vsega spoštovanja vredna,“ rad pove Sproc. Prepričan je, da je imelo Novo mesto posebno srečo, da se je v njem udomil in več deset let aktivno deloval Ignac Hladnik. Brez njega bi najbrž ne bilo, o čemer je sam že leta 1910 pisal skladatelju Stanuku Premrlu: „Celo Novo mesto bni kot čebeljnjak, vse igra glasovir, violino, druge instrumente, s salonskim orkestrom godemo, kot bi imel biti jutri sodni dan, koncertov je več kot dosti.“ V tem „čebeljnaku“ pa je muzical in se šel glasbenega učitelja tudi Sproc. Postal je eden najbolj vztrajnih nadaljevalcev Hladnikovega dela.

Po vojni je novomeški glasbeni „čebeljnjak“ spet začel oživljati. Mesto je dobilo glasbeno šolo, oživel pa je tudi nekdanji Sokolski orkester, ki se je ohranil do pred nekaj leti ko salonski orkester v okviru Društva Dušana Jereba. Sproc je bil dolgo njegov dirigent. Največ znanja in izkušenj pa je Drago Sproc razdal kot učitelj in ravnatelj glasbene šole Marjana Kozine.

I. ZORAN

Inšpekcija odkrila malomarnosti in napake „Strešnika“, „Gorjancev“ in IMV

Ne samo za Raduljo in Krko, ki sta deležni nekaj pozornosti v današnjem zapisu, pač pa velja tudi za ostale reke in potoke, da je življenjski ogrožen. Nekaj acij za očuvanje naših voda pred očitnim propadom je že bilo, zadnje čase pa so se jim s temeljitim in doslednim delom pridružili še delavci uprave inšpekcijskih služb Novo mesto.

MED URADNO ZAKONSKO SPRAVO PRETEPEL ŽENO!

Do nenavadnega obračuna je prišlo prejšnji teden v prostorih socialnega skrbstva med razgovorom ob poskusu zakonske sprave. Sicer znani kršitelj javnega reda in miru, 29-letni Božidar Špiler, je med pogovorom fizično napadel ženo Heleno, jo udaril v obraz, vjeklal za lase, vrjel celo po tleh in ležečo brenil v glavo. Božidar je zatem mirno odšel, a ne za dolgo. Čez nekaj časa se je vrnil, ženi potegnul z roke poročni prstan, ji pljunil v obraz in ji zagrozil, da jo bo slej ko prej ubil. Namesto zakonske sprave bo moral Špiler po odločitvi sodnika za prekrške presedeti v zaporu 30 dni.

ZMANJKALO MU JE ZRAKA

Prejšnji teden je prišlo v senovskem rudniku do hude delovne nezgode. Salkan Saletović je hotel skupaj s sodelavcem Kešetičem odpraviti napako v značnem kanalu. Med plezanjem navzgor pa mu je zmanjkalo zraaka, padel je v nezavest in zgrmel 10 metrov globoko po stopnicah, pri čemer se je hudo poškodoval.

Vnukinja umrla, žena in sin izven nevarnosti

Uhanje plina povzročilo tragedijo v zidnici

V petek ponoči je v zidnici Ljubljancana Mihe Butala v Bočju pri Podbočju prišlo do hude tragedije. V noči od 23. na 24. oktober so v zidnici namreč prenočevali lastnik Butara, njegova žena Nina, 30-letni sin Miha in komaj 6-letna vnukinja Ajda. Doslej je znano, da je zvečer sin menjaval na štedilniku pri plinski peči dve plinski bombi, očitno pa je iz njih ponoči uhal plin. Ko se je namreč naslednje jutro okoli 9. ure prebudil lastnik zidnice Miha Butara, je našel ženo, sina in vnukinjo v nezavesti. Vse tri so takoj prepeljali v novomeško bolnišnico, vendar za malo Ajdo ni bilo več pomoči. Zdravniki so sporočili, da sta Nina Butara in sin Miha izven življenjske nevarnosti. Dosedanja preiskava kaže, da je prišlo do zastupitve s plinom.

Tako je vodnogospodarski in sanitarni inšpektor pred dnevi pregledal vodotok Radulje od Dobruške vasi do izpusta kanalizacije „Strešnika“. Sum, da gre v vodi za prisotnost naftnih derivatov, se je pokazal upravičen, zato je bil odvzet vzorec vode in opravljen natančnejši pregled čistilne naprave v Strešniku. Ugotovljeno je bilo, da ta sicer obratuje, vendar podjetje o tem ne vodi posebnega dnevnika. Usodna napaka pa je bila najdena na lovilcu olj; ta je bil poln vode, pomešana z oljem, in nevdzržen, hkrati pa je povezan direktno na iztočni kanal mimo čistilne naprave. Zaradi takšnih ugotovitev so inšpektorji odgovornim v Strešniku naroči-

li, naj nemudoma napako odpravijo, ob očitni malomarnosti pa bo zoper odgovorno osebo podana ovadba javnemu tožilstvu.

Podobno napako so našli tudi v Straži pri odtoku v Krko, le da gre tokrat za „Gorjance“. Opravljena analiza je pokazala, da so zaradi napake na lovilcu olj v Krki nedovoljeni naftni derivati, kar bo prav tako privedlo odgovorno osebo v postopek javnega tožilstva.

Za konec še nekaj o „barvnih“ madežih na površju Krke, ki so jih občani opazili že 2. oktobra. Preiskava – dokončnih rezultatov analize še ni – je z gotovostjo pokazala, da je iz lakimice IMV steklo v Krko okoli 1.500 litrov (takšna je trditve iz IMV) „EC“ laka. Do izliva je prišlo zaradi okvare na kotlu v elektroforezi, lak pa je stekel v Krko preko čistilne naprave na Partizanski. B. B.

Raketa domačih strokovnjakov

Posebna počastitev 10-letnice astronautično – raketnega kluba Vega v Sevnici

Astronautično – raketni klub Vega v Sevnici skuša z delom ob prelomu jubilejnega 10. leta obstoja dokazati, da je potrebno z mladimi zanesenjaki tudi poslej resno računati. Dokončno je znano, da bo III. jugoslovanski simpozij o astronautiki in raketni tehniki od 13. do 16. aprila 1981 na Lisci. Pokrovitelj bo general letalstva dr. inž. Zlatko Rendulič, sicer pomolnik zveznega sekretarja za ljudsko obrambo za področje znanosti. S sklepom FAI (mednarodne astronautične zveze) je planota Hrasti nad Sevnico postala mednarodni modelarski poligon, kjer lahko pripravijo tudi mednarodna tekmovanja.

Vsi astronautično – raketni klub v Sloveniji skupaj z uglednimi institucijami in organizacijami pripravljajo izstrelitev operativnosondarne rakete SIRIJ 5. 13 m dolga raketa naj bi prihodnje leto ob 40-letnici JLA poletela kar 250 km daleč. Izkušnje prejšnjih štirih raket Sirij – pokrovitelj je bil Zmaj – so s pridom uporabili pri snovanju enega večjih dosežkov domačega znanja in industrije. Pri projektu Sirij 5 sodelujejo še Inštitut Jožef Štefan, Iskra, Elektrotehnična fakulteta ter pokrovitelja STT in Zveza astronautično – raketnih organizacij Slovenije.

salon pohištva
novoles
komandanta staneta 38
tel.: (068) 25-091

Kruh začinjen s parafinom

Hlebček z dodatkom parafina prodan v „Radulji“ v Škocjanu, spekla pa ga je novomeška „Pekarna“

To, da je bila družina iz Škocjana prejšnji teden ob predvideno večerjo, je ob ostalih neprijetnih dejstvih še najmanj hudo. Ob prerezu kilogramskega hlebčka svežega kmečkega kruha se je namreč pokazal velik temen madež, okoli katerega so se napletla takšna dejstva:

20. oktobra je neki kupec (ime ni pomembno) v Mercatorjevi trgovini „Radulja“ v Škocjanu kupil kilogram kmečkega kruha, zvečer pa, ko ga je prerezal, opazil že omenjene primes v testu. Kruh je naslednje jutro prinesel novomeškemu inšpektorjem, ti pa so najprej preverili v trgovini, če je bil kruh res tam tudi kupljen. Dobavnica je to potrdila. Inšpektorjem tako ni preostalo drugega, kot da za razlago, kako je zmes parafinskega olja – tako je namreč pokazal natančnejši ogled – prišla v testo, poprosijo vodjo proizvodnje DO „Pekarna“ iz Ločne. Njegova razlaga je, da je zmes parafinskega olja zašla v kruh iz tehnice za tehtanje testa ter da je temu kriva nepazljivost in nepre-

vidnost tehtalca. Hkrati je vodja proizvodnje v pekarni orisal inšpektorjem nekoliko slabše pogoje, ki jih imajo peki ta hip za delo, saj je pekarnja v obnovi, hkrati pa je tudi zagotovil, da do česa podobnega ne bo več prišlo.

„OPLEMENITEN“ KRUH – Takšen je bil hlebček kmečkega kruha ob prerezu. Parafinski čodetek novomeških pekov je dokaj očiten.

Verjetno trdnosti njegovih besed ne bo tako težko preveriti, inšpektorji pa so zaradi prometa oporečnih živil zoper odgovorno osebo podali ovadbo javnemu tožilstvu. B. B.

HUDA NESREČA V ASFALTNI BAZI

Zaradi neprevidnosti je prišlo prejšnji četrtek v asfaltni bazi Slovenjacev v Borštu do hude delovne nezgode, v kateri se je poškodoval Zahid Osmanović, v kritičnem stanju so ga prepeljali v ljubljanski Klinični center. Do nesreče je prišlo pri stroju za vleko vagončkov.

VIKTOR IN EMIL z ulovom – V eno past se je ujelo tudi po več polhov. (Foto: A. Jakše)

Poljši lov gre h kraju

Letos malih gladalcev kar mrgoli – Prvi mraz jih že preganja v dupline – Dober lov na Sinjem vrhu

S polno luno je prišel tudi prvi oktoberski mraz. Listje rumeni, kostanji odpadajo, gozd se spravlja k zimskemu počitku. Vrag (ali Sove), ki po starem slovenskem verovanju pase poljšjo zalogo po naših gozdovih, izgublja svoje varovanje. Hitro se zboje prvega mraza in se v drevesnih duplinah pripravljajo za zimsko dremukanje. Letošnji zarod, ki mu še primanjkuje mrljih izkušenj, pa še vedno prha naokoli v drevesnih krošnjah in si nabira zalogo kalorij pod sivi kožušek.

Viktorja Simčiča in Emila Purebra smo srečali prejšnji teden, ko sta se ravno vračala z nočne polharje na Sinjem vrhu v Beli krajini. S prijatelji sta preživela mesečno belokranjsko noč v gozdu ob nenehnem pokanju poljšjih pasti. Nastavili so jih na zemljo pred poljšje hodnike, s katerimi je bila na nekaterih mestih zemlja preluknjana kot švicarski sir.

Letos je namreč poljšje leto, kakršnega polharji že dolgo ne pomnijo.

V eno past so ujeli tudi po tri in več dolgorepcev. Pasti za na zemljo imajo namreč več prekatov. Ko hoče polh skozi prekat iz luknje, sproži vzmet, ki mu umeri kožuh. Na ta način sta Viktor in Emil s kolegi v eni noči ujela kar 118 lepo

rejenih polhov, večino letošnjih mladičev. T. J.

KAKO SE NAPELJE KANALIZACIJA

Hitrošivci so dobili nove proizvodne hale pred dobrima dvema letoma in prostori so bili zadovoljni. Cevi kanalizacije so bile speljane v Modri potok, ki se je zlivale ne daleč od Hitrošiva v Zeleno reko, v kateri so ribe čedalje težje dihalo, včasih pa so že plavale s trebuhi navzgor. Prvi so se zganili ribiči.

„Tako ne bo šlo več naprej. Hitrošiv in druge fabrike so onesnažile Modro reko, da bo iz nje kmalu izginilo vsakršno življenje. Čistilne naprave je treba postaviti v najkrajšem času,“ je ostro govoril Tone Plavutnik na eni od sej skupščine občine Repičeva draga. S svojim protestom so prišli na občino tudi kmetje, žvečiči ob Modri reki. Jože Plugič je

brez obotavljanja zabrusil tovarišu Županu v obraz: „Zase in za živino smo nosili vodo iz Modre reke še do nedavnega.

Zdaj lahko o tem samo še sanjamo. Če ne boste poskrbeli za čistilne naprave, se bomo oglaaili še kje drugje.

Menda je še kje kdo nad vami!“ in je ostro zaprl za seboj oblazinjena vrata.

Predsednik Turistične zveze Repičeva draga je bil nekoliko milejši: „Tovariš Župan, velika škoda je, ko smo tako onesnažili Modro reko. Turisti se ne bodo hoteli kopati v tej umazaniji, izgubili bomo lep vir zaslužka. Sesti moramo in se pogovoriti o nujno potrebnih čistilnih napravah.“

Delegacija tabornikov je predala tovarišu Županu pismen protest, kajti nihče od prinašalcev pisma ni imel toliko poguma, da bi ustno izrazil ogorčenje nad uničevalci narave.

Največkrat okorno in počasno občinsko kolesje se je tokrat za čudo dokaj hitro premaknilo in delavci domačega Hitrograda so privlekli ob Modri potok sebe in stroje ter so pričeli delati. V Hitrošivu so bili sicer ogorčeni, ker je rasla stavbica s čistilnimi napravami povsem na drugem koncu, v nasprotni smeri, kot so imeli speljane cevi kanalizacije, vendar so jim na njihove prošnje, grožnje in vedno bolj grobe besede odgovorni hladno odgovarjali: „Boste

pač skopali nov jarek, vanj položili nove cevi in vse bo v najlepšem redu.“

„Vse to je res, ampak delo in material nas bosta veljala tri milijone dinarjev. To niso mačje solze!“ je ugovarjal direktor investicijskega vzdrževanja iz Hitrošiva, toda njegove besede so bile bob ob steno.

Ravno ko so priključili cevi novo položene kanalizacije na cevi čistilne naprave, je dobilo športno društvo iz Hitrošiva odgovor odbora za gospodarjenje, da jim ne morejo dati štiri tisoč dinarjev za organizacijo in izvedbo jesenskega kroša, ker delovna organizacija nima denarja za to vrsto dejavnosti, posebej še letosne, ko je treba v času stabilizacijskih naprežanj gledati in paziti na vsak dinar.

TONI GAŠPERIČ

SE EN VELIKAN – Franc Ritlop iz Podgorske ulice v Kočevju je pred kratkim našel jurčka, ki je „potegnul“ na tehtnici kar 1,25 kilograma, poleg tega pa je bil popolnoma uporaben. (Foto: France Brus)

STISKA S PROSTOROM? – Na Umkovem vrtu v Konca vasi pri Kočevju si je narava privoščila zanimivo presenečenje: na hrški, kjer so pred leti odžagali vejo, je iz razpoke pognala prava smrečica, ki je zrastle že skoraj 30 centimetrov visoko. (Foto: France Brus)

PRAZNIK OBČINE NOVO MESTO

Še naprej po načrtanih poteh!

V sredo, 29. oktobra, praznujemo v občini Novo mesto občinski praznik v spomin na ustanovitev prve novomeške partizanske čete, ki je bila ustanovljena na ta dan pred 39 leti. Obletnico dneva ustanovitve te čete, ki je takoj po formiranju odšla v napad na novomeško zasedbeno ozemlje, da bi skupaj z ostalimi partizanskimi četami preprečila izseljevanje Slovencev iz svojih domov, smo izbrali za svoj praznik.

Ob prazniku pa smo vedno ocenili tudi rezultate dela, s ponosom smo prikazali dosežene uspehe v preteklem letu in obenem kritično nakazali tisto, kar je potrebno izboljšati.

Ugodni rezultati so doseženi pri razvijanju in krepitvi samoupravnih odnosov v temeljnih organizacijah in skupnostih ter v na daljnem uveljavljanju in poglobljanju delegatskega sistema. Okrepilo se je delo zborov občinske skupščine, ki je opredeljeno v letnem programu dela in usklajeno z delom samoupravnih interesnih skupnosti. Bistveno se je izboljšalo seznanjanje občanov z vsebino delegatskega odločanja. Veliko je bilo storjenega za to, da bi odločitve skupščin postale naše skupne odločitve.

Družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje postaja vse bolj nujen in nepogrešljiv instrument uveljavljanja medsebojnih odnosov in nepogrešljiva sestavina socialistične demokracije ter instrument uresničevanja pravic in dolžnosti delovnega človeka.

Kljub rezultatom pa doseženo stanje v razvoju samoupravnih odnosov ni takšno, da bi bili z njim lahko zadovoljni. Za to moramo v delegatskih skupščinah, v DPO, v kolektivih, KS, na občinski ravni in drugod nadaljevati bitko za dosledno in načelno uveljavljanje samoupravnih odnosov na vseh ravneh.

Gospodarstvo naše občine je kljub zaostrenim in zapletenim razmeram doseglo v prvem polletju letošnjega leta v primerjavi z enakim obdobjem leta 1979 dobre rezultate. Ti se kažejo predvsem v ekonomičnejšem poslovanju, v povečanju dohodka na delavca in v nekoliko

povečani materialni osnovi gospodarstva. Ugotavljamo tudi, da se je umirila stopnja zaposlovanja in da smo dosegli zavidljive izvozne rezultate.

To kaže, da smo se, vsaj v nekaterih elementih, z odgovornostjo lotili nalog družbeno-ekonomske stabilizacije. Kljub temu da so rezultati dobri, pa vendarle niso taki, da bi bili lahko zadovoljni in da bi nas lahko uspavali. Še ostrejši pogoji poslovanja, to je predvsem pomanjkanje reprodukcijskega materiala, povečanje cen tega itd., nam že povzročajo dodatne težave in zahtevajo, da se maksimalno usmerimo v izkoriščanje vseh možnosti racionalnejšega gospodarjenja, predvsem v boljše organiziranost, boljše izkoriščanje kapacitet in s tem večjo produktivnost, ki je že dalj časa pod republiškim povprečjem.

V teku so tudi obsežne investicije, predvsem v organizacijah IMV in KRKA. Nove zmogljivosti bodo seveda bistveno vplivale na povečanje proizvodnje in dohodka v naslednjih letih ter omogočile še uspešnejše vključevanje gospodarstva v mednarodno menjavo dela.

V zadnjih letih pa doživljamo tudi hitrejši razvoj v dejavnostih, ki so v preteklosti zaostajale za rastočimi potrebami in ki smo jim v planskih dokumentih tudi dali ustrezno mesto.

Na Cesti herojev je v zaključni fazi gradnja blagovnice in drugi poslovni prostori. V zaključni fazi pa so tudi priprave za začetek gradnje velike blagovnice na ožjem območju Novega trga. S temi objekti in poslovnimi površinami naj bi se bistveno izboljšala preskrba.

Vidni so tudi prvi rezultati lanskoletnega uspešno izvedene-

STANOVANJSKO NASELJE „CESTA HEROJEV“ – V novi stanovanjski soseski je veliko družin dobilo nov in svetel dom

ga referenduma za podaljšanje samopriskevka za gradnjo šolskih objektov. Letošnja slavnostna seja ob občinskem prazniku bo v novozgrajeni sodobni šoli v Sentijerneju. V gradnji je osnovna šola v Stopičah, prizidek k ekonomski srednji šoli in šolski center usmerjenega izobraževanja, največji šolski objekt, kar smo jih do sedaj pri nas gradili.

Uspehe pa dosegamo tudi na drugih področjih. Zgradili smo novo športno igrišče, kulturni dom v Gabrju, zdravstveno postajo v Straži, zgradili nove kilometre vodovodov, asfaltirali nove kilometre cest itd.

Tako se iz sredstev, ki jih delovni ljudje dajemo iz svojih osebnih dohodkov ali dohodkov TOZD, uresničujejo načrti razvoja občine. Da bi ta razvoj še pospešili in uresničili svoje želje, zbrana sredstva v občini delovni ljudje in občani bogatijo s finančnimi prispevki in udarniškim delom.

Velik prispevek k delovnim zmagam so tudi letošnje ponovno prispevale mladinske delovne brigade, in to od zvezne MDA v Suhi krajini do lokalnih brigad ter občasnih delovnih akcij mladine in pripadnikov JLA.

Končujemo srednjeročno obdobje 1976 – 1980 in smo sredi intenzivnih priprav za sprejem planskih dokumentov za obdobje 1981 – 1985. Ker kasnimo s pripravami in nam je ostalo le malo časa na razpolago, bo potrebna maksimalna

aktivnost in angažiranost za to, da bomo sprejeli dokumente, ki bodo realno načrtali naš nadaljnji razvoj.

Prepričan sem, da izražam skupno misel nas vseh, če rečem, da bomo tudi v bodoče zmogli nadaljevati pot, ki je bila začrtana že med narodno-osvobodilno borbo, z enako zavzetostjo, kot do sedaj. Zave-

dajo se številnih nalog, ki so pred nami, bomo z zavzetostjo in uspešnostjo, predvsem pa tudi odgovornostjo, izboljševali materialne pogoje ter poglobljali osvobajanje in uveljavljanje človeka in njegove osebnosti.

Težki pogoji gospodarjenja, strukturalna neskladja in druge težave, ki so pred nami, so bile za nas v doseganju razvoja

izziv in motiv za še večje napore in angažiranost. V prepričanju, da bo tudi tokrat tako, lahko z vrhano mero optimizma zremo v svojo prihodnost.

Vsem občanom in delovnim ljudem iskreno čestitam ob našem prazniku.

UROŠ DULAR
predsednik SOB Novo mesto

ZDRAVSTVENA POSTAJA STRAŽA – Z novo zdravstveno postajo bodo dani pogoji za boljše zdravstveno varstvo

KULTURNI DOM V GABRJAH – Ko bo zgrajen, bodo krajanje te podgorjanske vasice imeli prostor za razvoj različnih dejavnosti

OSNOVNA ŠOLA „MARTINA KOTARJA“ SENTIJSERNEJ – Novi šolski prostori s telovadnico omogočajo učencem sodoben pouk in izvenšolsko dejavnost

BITKA ZA NAPREDEK JE DOBLJENA

Se letos bodo zabrnei gradbeni stroji na novi lokaciji Iskrinega tozda elektrospojnih elementov Ela na Cikavi

Nova lokacija na Cikavi je namenjena obema Iskrinima novomeškima tozdoma: tozdu elektrospojnih elementov Ela in tozdu Tovarna napajalnih naprav. Če prav bo v prvi fazi gradila samo „Ela“, je infrastruktura planirana za oba tozda. Ker bo gradnja montažna, je zagotovljena izpolnitev plana, da steže proizvodnja v novih prostorih že prihodnje leto.

NAPREDEK KLJUB SEDANJIM TEŽKIM DELOVNIM POGOJEM

23. septembra letos so pričeli s proizvodnjo šibkotočnih konektorjev. To so povezovalni elementi ožičenja in tiskanega vezja za razne krmilne sisteme v industriji, strojogradnji, prometu, železnici, signalnovarnostnih napravah in tudi v računalništvu. Uvedba nove proizvodnje je prva faza izvajanja celotne investicijske naložbe. Proizvodno linijo s povsem novo uvoženo opremo so začasno namestili še v starih delovnih prostorih.

Konektorji so nastali v razvojnem oddelku delovne organizacije Iskra Avtomatika v sodelovanju s strokovnjaki švicarske firme ERNI. Tako je mednarodna kooperacija pri načrtovanju konektorjev koristna, ker je nastal velik devizni prihranek zaradi prenehanja uvoza, po drugi strani pa so konektorji postali nov pomemben izvozni izdelek. Pri novi investiciji gre tudi za uvedbo nove blagovne skupine vtičnih panelov, posodobitev proizvodnje elektrospojnih elementov in električnih spajkal.

Omeniti je potrebno še, da „Ela“ proizvaja širokopotrošna električna spajkala „hobi program“ za domačo uporabo. V preizkusni fazi nultih serij pa so spajkala z mehansko regulacijo nastavitve temperature, ki jih je potrebno priključiti na 24-voltno tovarniško omrežje. Po kvaliteti in uporabnosti so ta spajkala enakovredna svetovno znanim Wellerjevimi spajkalom.

V preizkušnji je tudi spajkalo z elektronsko regulacijo nastavitve temperature z vgrajenim transformatorjem.

Z novimi proizvodnimi prostori se bo sodelovanje med obema novomeškima Iskrinima tozdoma še poglobilo. „Ela“ naj bi uvedla v proizvodnjo določen del napajalnih naprav in sistemov v skladu s prestrukturiranjem proizvodnje v smislu srednjeročnega razvojnega plana Iskrine delovne organizacije Avtomatika. V svetu je vse večji vzpon uporabe napajalnih naprav in sistemov. Zato bodo skupno storili vse, da bodo nastopali tudi na tujem trgu kot enakopraven partner. Omeniti velja še, da planirajo pri Iskri proizvodnjo napajalnih naprav in sistemov samo v Novem mestu. Zato bodo kadre in sredstva združevali v korist povečanja proizvodnje in kvalitete.

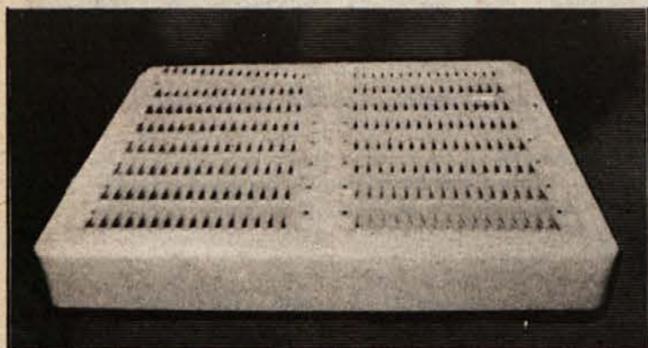
OD ROČNEGA DELA K AVTOMATIKI

Še pred dvema letoma je „Ela“ zaposlovala 350 delavcev, danes pa jih samo 303. Ne gre za odpuščanje delavcev na račun avtomatizacije, ampak fluktuacije ne nadomeščajo, razen kadar gre za strokovne kadre. Zavedajo se namreč, da bodo le s strokovnimi in usposobljenimi kadri za nove naloge, katerih izvajanje je v teku, dosegli potrebno raven. V srednjeročnem razvojnem planu predvidevajo do leta 1985 doseči tak strokovni nivo, ki bo ustrezal sodobni tehnologiji. Blagovne skupine, ki zahtevajo fizično delo, pa bodo postopno prenesli v svoj obrat na Bizeljskem. „Ela“ ni mogla računati na

napredek in razvoj, dokler ni bila prižgana zelena luč za dosego dolgoletnega cilja — gradnjo novih proizvodnih prostorov. V sedanjih treh različnih pro-

izvodnih prostorih in treh različnih skladiščih pač ni bilo mogoče računati na uvajanje nove in sodobne proizvodnje. Novi proizvodni prostori pa

ne pomenijo samo normalizacijo delovnih pogojev, ampak tudi predpogoje za uspešen razvoj, kvaliteto in osvajanje tržišč.

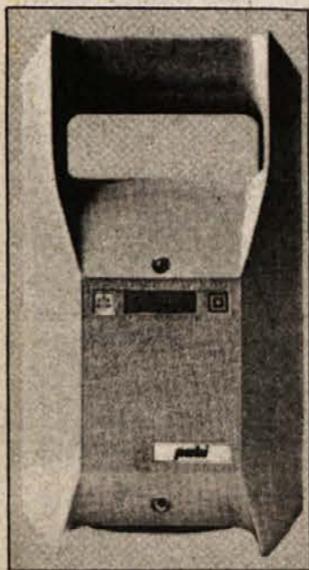

KONEKTORJI

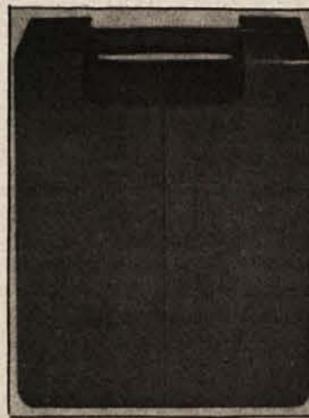

PROIZVODNJA KONEKTORJEV

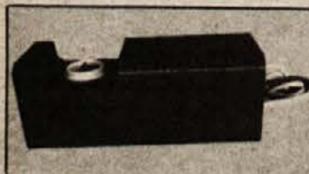
Občanom občine Novo mesto čestitamo ob praznovanju občinskega praznika

POLNILNIK POBI se uporablja za polnjenje in dopolnjevanje 6 — ali 12-voltnih akumulatorskih baterij do kapacitete 60 Ah s tokom 6 A v avtomobilih, motornih čolnih, manjših traktorjih itd. Lahko pa služi tudi kot izvor enosmerne napetosti 4,5 ali 9,5 voltov za napajanje električnih igrac, prenosnih svetilk v delavnicah in kampih s trajnim tokom 5 A. Polnilnik je izdelan v soglasju s predpisi VDE 0551 in ima atesta VDE in SEV. Priključna napetost je 220 voltov, 50 Herzov. Vgrajen je v ličnem prenosnem okrovu in tehta samo 2,4 kilograma.

ELEKTRIČNI PAŠNI APARAT „KEKEC“ napa- ja ograjo z impulzno visoko napetostjo in je uporaben za ograditev pašnikov in lovskih rezervatov, za zavarovanje plantaž, sadovnjakov in vrtov pred divjadjo, za električna vrata v odorih in odprtih hlevih itd. Naprava ustreza predpisom VDE 0668. Vgrajena 9-voltna baterija omogoča samostojno obratovanje približno 2000 ur. Vgrajen je v sodobno oblikovan in pred vremenskimi nepravilnostmi zaščiten kov. „Kekec“ tehta 6 kilogramov. Z električnim pastrijem „Kekec“ je paša za živino povsem varna in nadomesti najmanj enega človeka.

KOREKTOR TV COLOR popravlja omrežno napetost 220 voltov, ki zaradi velikega padca napetosti v omrežju odstopa od nazivne vrednosti celo do minus 28 odstotkov, na napetost 220 voltov minus 15 odstotkov, ki je še dopustna za nemoteno delovanje televizijskega ali radijskega sprejemnika. Izhodna moč znaša 400 VA. Vgrajen je v prenosni okrov in tehta 3,4 kilograma.

**VSEM
OBČANOM
ČESTITAMO
OB PRAZNIKU
OBČINE
NOVO
MESTO**

**ISKRA INDUSTRIJA ZA AVTOMATIKO LJUBLJANA
TOZD TOVARNA NAPAJALNIH NAPRAV
NOVO MESTO, BRŠLJIN 63, telefon: 068 / 21 - 050**

PROIZVAJAMO:

- Napajalne naprave za široko potrošnjo
- Polnilnike baterij za viličarje
- Napajalne naprave v telekomunikacijah:
- Napajalne naprave za napajanje hišnih telefonskih central
- Napajalne naprave za napajanje javnih telefonskih central
- Napajalne naprave v elektrokemičnih procesih
- Napajalne naprave v elektroenergetiki
- Napajalne naprave za opremo delavnic
- Stabilizatorje napetosti
- Napajalne naprave za rezervno napajanje
- Napajalne naprave v ladjedelništvu
- Napajalne naprave za posebne namene

GRADIS JE NA DOLENJSKEM POGNAL GLOBOKE KORENINE

4. oktobra letos je minilo 35 let od ustanovitve gradbenoindustrijskega podjetja Gradis iz Ljubljane, ki je v tem času zgradil približno 4.500 objektov.

V letošnjem jubilejnim letu predvidevajo pri Gradisu, da bodo dosegli 8,2 milijarde celotnega prihodka s približno 8.000 zaposlenimi in z najsodobnejšo mehanizacijo. Med 4.500 objekti, kolikor so jih zgradili v 35 letih, je 25 velikih energetskih objektov, vključno z nuklearno elektrarno Krško, 150 industrijskih kompleksov, vključno z Industrijo motornih vozil Novo mesto, 200 kilometrov cest, več kot 80 velikih mostov in viaduktov, 400 manjših mostov, 8 žitnih silosov, 1.500 metrov operativne obale s spremljajočimi objekti v lukah Bar in Koper, več desetisoč stanovanj, šole, poslovni in turistični objekti. Od večjih objektov trenutno gradijo hidroelektrarno Solkan in Mavčiče, rudnik urana Žirovski vrh, jeklaro v železarni Jesenica, luko Bar in Industrijo motornih vozil Novo mesto. Dela na nuklearni elektrarni Krško pa se približuje uspešnemu zaključku.

PRVA PETLETKA

Takoj ob nastanku je bila Gradisu zaupana pomembna naloga v prvi petletki, ko je bilo potrebno obnoviti porušeno domovino in na novo zgraditi številne ključne objekte. Sprva so imeli na razpolago le roke, krampe in lopate. Kljub pomanjkljivi mehanizaciji in pomanjkanju gradbenih strokovnjakov so takrat postavili številne, za naše na novo nastajajoče gospodarstvo pomembne velike objekte: Litoštroj v Ljubljani, tovarne v Kidričevem in Velenju, hidroelektrarno Moste in Medvode, jeseniško železarno, dravske elektrarne in mostove. Gradis je gradil tovarne in tovarne so zgradile Gradis. Na gradbišču v Kidričevem so leta 1950 izvolili tudi prvi delavski svet.

GRADIS DANES

S prevzemanjem vse bolj zahtevnih del je moral Gradis pomanjkljivo mehanizacijo nadomestiti z najsodobnejšo. Zaposlili so številne strokovne kadre, v lastnem izobraževalnem centru poklicne gradbene stroke pa poklicno in dodatno usposabljaljo delavce. Tudi organizacijska struktura Gradisa kot delovne organizacije je danes povsem drugačna, kot je bila v preteklosti.

Danes sestavlja delovno organizacijo 9 tozdov za nizke, visoke in vodne gradnje, ki imajo svoje sedeže v Ljubljani, Mariboru, Ptujju, Celju, na Ravnah, v Kopru in na Jesenicah. Tozd nizke gradnje v Mariboru je specializiran za gradnjo mostov, cest in hitrocentral, tozd Koper pa za gradnje, kot so stanovanj-

ski, industrijski in energetski objekti, vključno z jedrskimi.

Ostale dejavnosti so organizirane v posebnih specializiranih tozdih za kovinsko in lesnopredelovalno dejavnost, gradbene polizdelke, železokrivnico, ki pripravlja in polaga armature.

Tozdi se v svojih dejavnostih dopolnjujejo, tozd strojno prometni obrat na primer oskrbuje vse tozde z lahko in težko gradbeno mehanizacijo. Celotno organizacijo Gradisa dopolnjujeta še projekтивna tozda v Ljubljani in Mariboru.

Delovnim enotam v Evropi in na bližnjem vzhodu pa je botroval dober glas o kvaliteti in rokih Gradisa pri izvajanju zupanih mu gradbenih del.

IZ LJUBLJANE V NOVO MESTO

Poleg glavnega jubileja, kateremu je posvečen ta zapis, je potrebno omeniti še malo manjši, vendar nič manj pomembni jubilej: 15. avgusta letos je minilo sedem let, odkar so Gradisovi stroji prvič zabrnili v Novem mestu in se do danes niso ustavili.

Za Gradisov tozd gradbena enota Ljubljana — okolica in Gradis kot celoto pomeni novomeško delovišče nove dosežke v osvajanju gradbenega trga. Prvič se je Gradis sicer na Dolenjskem pojavil na gradbišču magistralne ceste Ljubljana — Zagreb leta 1958, za Kolinsko pa je gradil tudi na Mimi.

Takrat, avgusta 1973, je prevzel gradbena dela za razširitev, oziroma omejeno fazo izgradnje industrijske hale za do tedaj novega in neznanega investitorja, Industrijo motornih vozil Novo mesto.

Hkrati z izvajanjem prvih gradbenih del so v Gradisu postavljali osnove sektorske „baze“ s stanovanjskimi bara kami betonarno, delavnicami in skladišči. Gradbenim delom prvega leta se je pridružila gradnja 240 metrov dolgega odseka kanalizacijskega kolektorja ob Zagrebški cesti v Novem mestu in nekaj rekonstrukcij lesnega obrata v Črnomlju.

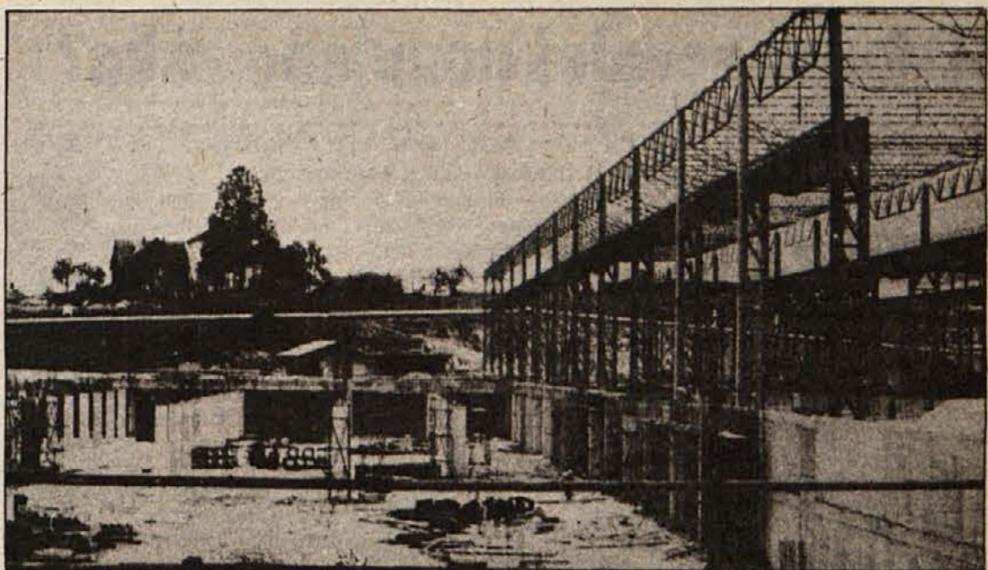
Kmalu pa je postalo očitno, da se morajo na glavnem gradbišču IMV spoprijeti tudi z dolejnjsko ilovico, trdim kamenjem in s pastmi kraškega sveta. Izkop 100.000 kubičnih metrov hraba na južni strani IMV je bil vsem sodelujočim prava šola. Tako pridobljeni in pripravljeni teren pa je služil za gradnjo skladišča materiala, prekritih dvorišč in razširitev tovarne avtomobilov na južni strani. Leta 1974 so pričeli z globokim izkopom 20.000 kubičnih metrov v peti zemeljski kategoriji za pripravo gradbišča za težko presernico. Leto kasneje so ta dela nadaljevali. Pridružila pa se je gradnja južnega odseka vzhodnega tovarniškega aneksa in južne nadstrešnice v skupni tlorisni površini 13.000 kvadratnih metrov. V gradnji je bil že drugi stanovanjski stolpič.

Naslednja leta pomenijo za Gradis nadaljnjo gradnjo novih objektov in obnovo starih.

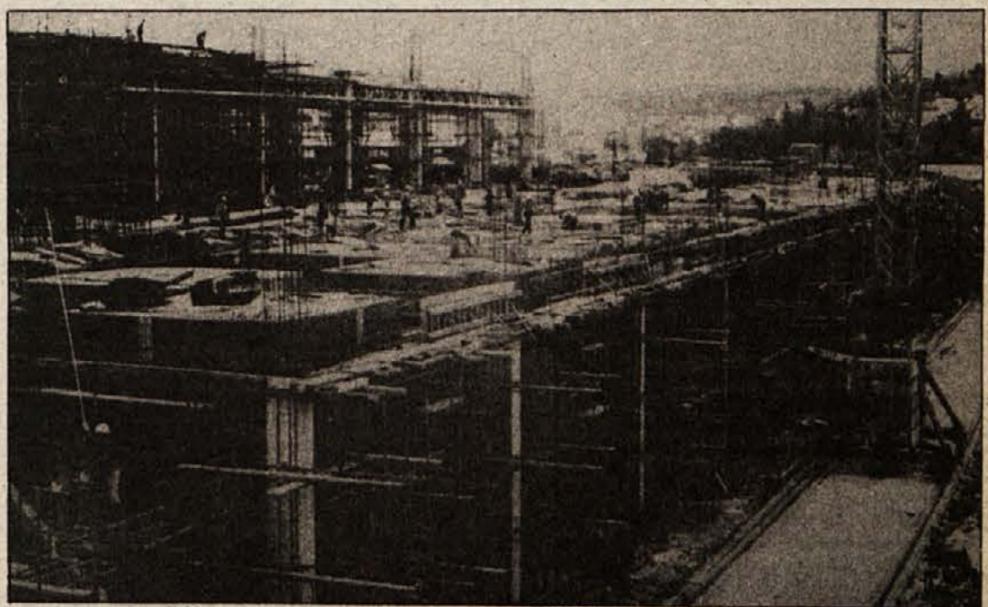
Vmes so leta 1977 pričeli graditi za Novoles v Straži in Iskro v Šentjernejju. Od zime 1978/79 pa vse do pomladi 1980 so potekala zemeljska dela za južni plato, ki so se razširila še na vzhodno stran. Spomladi 1979 so se pričeli in tudi uspešno končali pogovori za gradnjo celega sklopa novih objektov, predvsem za razširitev presernice, carinsko skladišče, novo tovarno prikolic in železniškega industrijskega tira z viaduktom v dolžini 500 metrov.

Tozd gradbena enota Ljubljana — okolica je pritegnil k sodelovanju še druge Gradisove tozde in kooperante. Aprila letos pa je pripeljal v IMV že prvi vlak.

Trenutno gradi Gradis v IMV novo presernico, carinsko skla-

GRADNJA PRESERNICE IN CARINSKEGA SKLADIŠČA — Oba objekta se bosta vključila v neposredno dejavnost IMV

DELO NA OBJEKTU — Vsakdanja podoba Gradisovega gradbišča IMV

dišče, medprostor in tovarno prikolic.

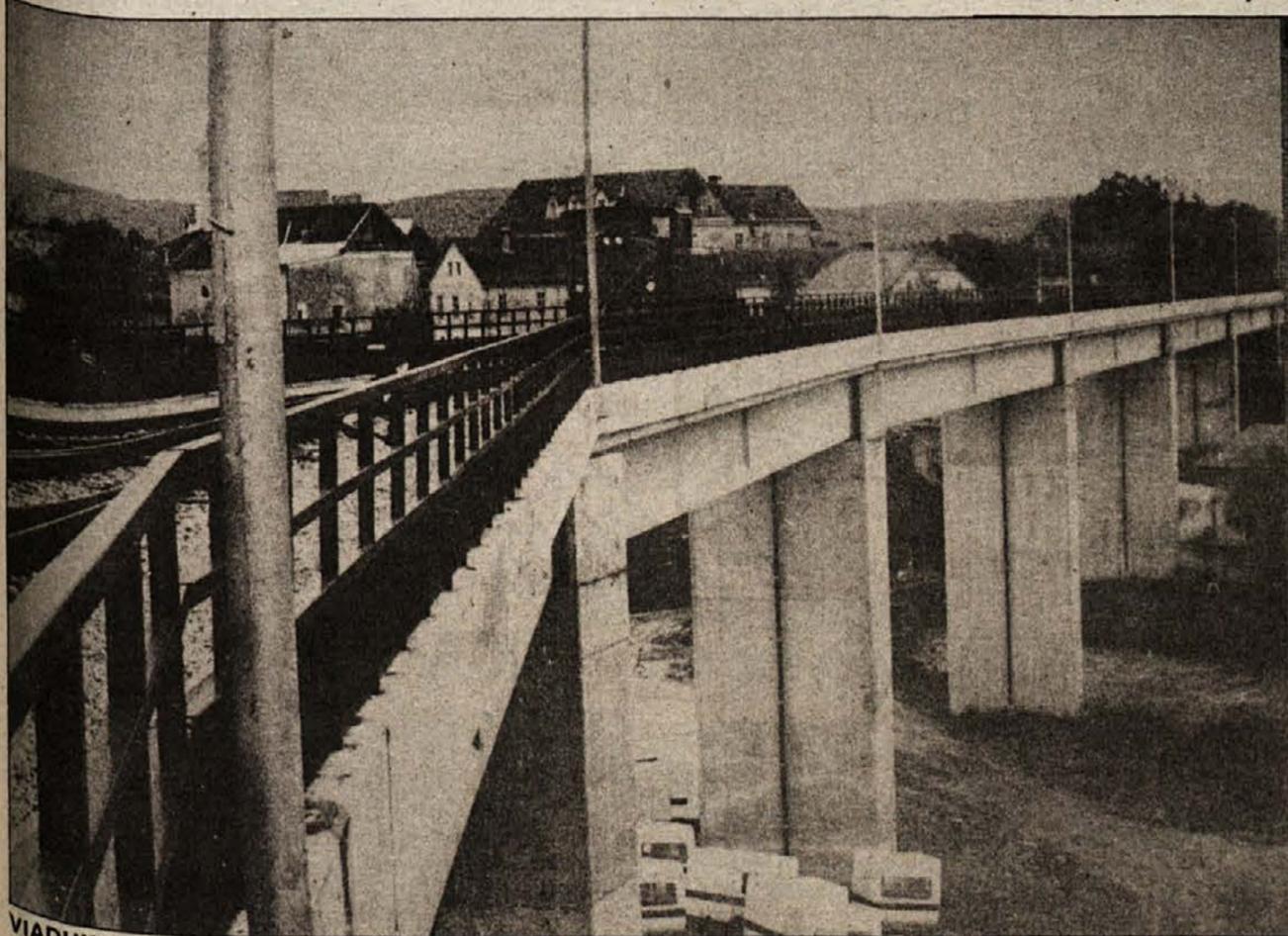
Pri gradnji so se vseskozi pojavljale številne težave zaradi kraškega sveta, ki jih ni bilo mogoče predvideti vnaprej. Takšna podlaga je botrovala vsem gradbenim delom, ki so bila v preteklosti nujna.

O Gradisovi kvaliteti in rokih vedo investitorji povedati mnogo laskavih besed. Zato pri Gradisu menijo, da bodo realizirali ves gradbeni program IMV in svojo gradbeno dejavnost razširili še na druge objekte na Dolenjskem. Z uporabo najsodobnejše mehanizacije in najsodobnejših dosežkov so namreč usposobljeni izvajati najzahtevnejša gradbena dela ne samo v domovini, ampak tudi v tujini.

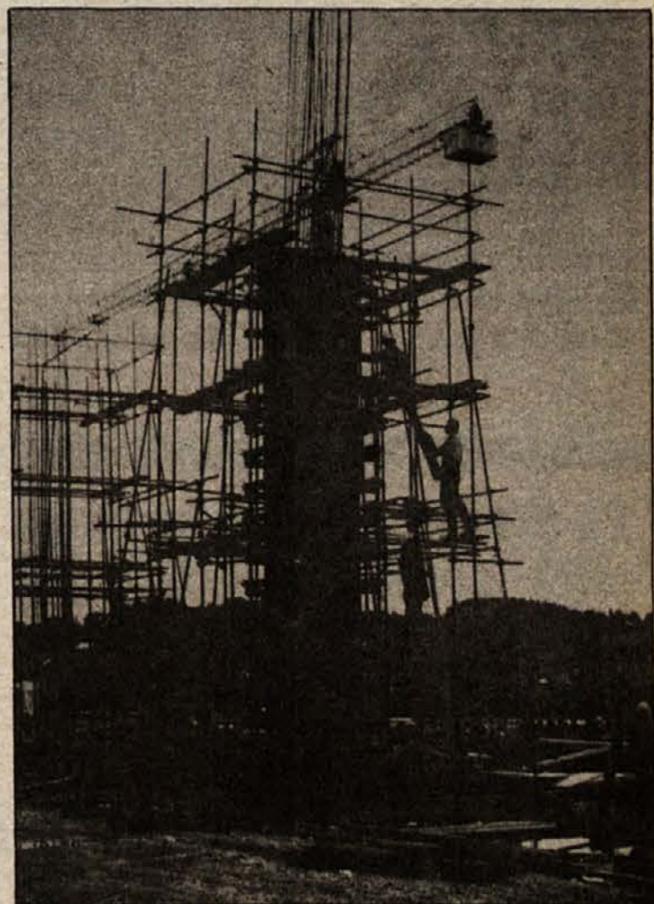
**GRADBENO
INDUSTRIJSKO
PODJETJE**

LJUBLJANA

VIADUKT INDUSTRIJSKEGA TIRA IMV — S sodobno prometnico je proizvodnja še bolj neposredno povezana s tržiščem

EDEN IZMED NEŠTETIH PODPORNH STEBROV — Gradnja na oko sicer ni zelo zahtevna, vendar zahteva natančnost in pazljivost

Kdo bo sprejel ponujeno roko?

Železniška transportna organizacija Novo mesto naredila pri nujenju uslug v tovarnem in potniškem prometu nekaj korakov naprej

Če se ozremo nekaj let nazaj in primerjamo, kaj je bila novomeška Železniška transportna organizacija sposobna nuditi uporabnikom železniških storitev takrat in danes, je napredek očiten.

DOSTAVA BLAGA OD VRAT IN K VRATOM

Letošnje leto pomeni približevanje absolutnemu rekordu pri obsegu dela. Železniška transportna organizacija Novo mesto se trudi, da opravi storitve čim ceneje in kvalitetneje. Usposobljeni so prevažati blago po tako imenovanem načinu „od vrat in k vratom“, kar pomeni, da nudijo po ustreznem sporazumu, prevoz blaga s tovornimi vozili od sedeža delovne organizacije na vagon, oziroma dostavo blaga z vagonov do sedeža delovne organizacije.

Letos so kupili dvigalo za pretovarjanje težjih tovorov, kar spet povečuje elastičnost, kvaliteto in hitrost storitev. Prevoz do železniških tirov opravljajo v glavnem z lastnimi tovornimi vozili, če pa so tovari posebne vrste, velikosti in teže, za katere sami nimajo ustreznih vozil, si jih izposodijo pri drugih ŽTO.

Ne samo da usluga „od vrat in k vratom“ pospešuje odpremo in dostavo blaga delovnim organizacijam, temveč prispeva tudi k hitremu raztovarjanju vagonov, ki jih lahko takoj nudijo še drugim uporabnikom.

Pri današnji energetske krizi in cenah goriva ne more biti dvoma, da železniško gospodarstvo lahko bistveno prispeva s prevozom tovorov po železnici k uresničevanju stabilizacije z manjšo porabo goriva na enoto blaga, varnostjo prevoza in ne nazadnje s hitrostjo prevoza. Prevoz blaga po železnici pa pomeni tudi razbremenitev cestnega prometa, zmanjševanje uničevanja cestišča in zmanjšanje smrtnih žrtev na cesti.

OD PARNE DO MOTORNE VLEKE

Dolgo vrsto let je trajalo, preden so sodobni motorni vlaki zamenjali stare parne lokomotive tudi v potniškem prometu. Udobnejša in hitrejša

NOVO ŽELEZNIŠKO POSTAJALIŠČE NOVO MESTO – CENTER – Šolarjem in drugim potnikom so prihranjeni nešteti koraki do šol ali delovnih mest.

vožnja je privabila številne potnike, posebno delavce in šolarje. Tem potnikom prilagojeni vozni red in trajanje potovanja med Novim mestom in Ljubljano pa nista več ustrezala poslovnim ljudem. Delovne organizacije novomeške in trebanjske občine so dale pobudo za uvedbo poslovnega vlaka, ki bi bil namenjen predvsem poslovnim ljudem in potnikom, ki cenijo udobje in varnost. Železniško gospodarstvo je prisluhnilo tem pobudam in uvedlo poslovni vlak, ki je znan pod imenom Zeleni vlak. Vozni red tega vlaka pa ni bil najbolj posrečeno sestavljen. Zato bo v kratkem doživel korenite spremembe.

Potnikom pa že desetletja ne gre v račun oddaljenost železni-

ških postaj Kandija in Brsljin. In spet je Železniška transportna organizacija Novo mesto prisluhnila željam potnikov in zgradila železniško postajališče Novo mesto – Center med železniškim mostom in predorom, ki je skoraj v strogem centru mesta.

NI VSE ODVISNO OD ŽELEZNICE

Železniško gospodarstvo se je torej v zadnjih letih sproti prilagajalo potrebam tovarnega in potniškega prometa. Ali bo posodabljanje zaživel, pa ni odvisno samo od železnice, ampak predvsem od tistih, ki so jim te usluge namenjene. Roka je ponudena! Če pa bo tudi sprejeta, bo pokazala bližnja prihodnost.

Že v ponedeljek, 3. novembra, bo pričel voziti Zeleni vlak iz Metlike proti Ljubljani ob 5. uri in 50 minut, kar bo omogočilo poslovnim ljudem in ostalim občanom udoben in sodoben prevoz v Črnomelj, Semič, Novo mesto, Trebnje in Ljubljano. Istega dne pa se bo na željo potnikov Zeleni vlak pričel vračati proti Dolenjski in Beli krajini ob 14. uri.

Novost bo tudi „beli vlak“ za smučarje, ki bo vozil iz Novega mesta do smučišča na Kobil (postaja Bohinjska Bistrica), takoj ko bodo smučišča pričela obratovati. Beli vlak je namenjen šolski mladini, članom smučarskih klubov in posameznim ljubiteljem smučanja.

GRADNJA CESTE DVOR – KOČEVJE – Gradbišče odseka nad Starim Logom

Občanom občine Novo mesto čestitamo ob praznovanju občinskega praznika

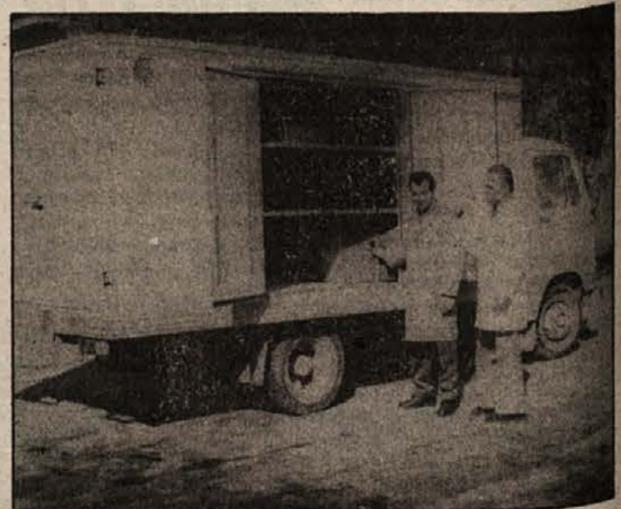

VZDRŽUJE
REKONSTRUIRA
GRADI CESTE IN OSTALE
PROMETNE POVRŠINE

TOZD PEKARNA
DOLENJSKA
NOVO MESTO
LOČNA 21

Z DELOVNIMA ENOTAMA PEKARNA V NOVEM MESTU IN ČRNOMLJU TER OBRATOM V METLIKI PRIPOROČA SVOJE IZDELKE IN USLUGE TER ČESTITA OBČANOM OBČINE NOVO MESTO ZA PRAZNIK.

DOSTAVA KRUHA TRGOVINAM – Z dostavnimi vozili Pekarna vsakodnevno oskrbuje trgovine s kruhom

tekstilna tovarna n.s.o.
Novo mesto
foersterjeva 10
poštni predal: 100
telefon: 23 030
brzjavni: novoteks*
telex: 33 716 yu novtex

OBČANOM OBČINE NOVO MESTO ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE

bogata izbira modne obutve v prodajalnah

topla in udobna obutev za hladne zimske dni

**NOVO MESTO
IN BREŽICE**

**VSEM OBČANOM
NOVEGA MESTA
IN BREŽIC
ČESTITAMO OB
OBČINSKEM
PRAZNIKU**

**JOLKA
JOLANDA
modeli: HERMINA**

Black & Decker

JUGOSLAVIJA

PROIZVAJAMO:

- električno ročno orodje
  - priključke in pribor
  - Z osvojitvijo novega proizvoda „Univerzalna delovna miza WM 2000“ bomo v letu 1981 postali največji izvoznik v občini Grosuplje na konvertibilno tržišče.
- VSEM OBČANOM ČESTITAMO OB PRAZNIKU OBČINE GROSUPLJE!**

beogradska banka

Temeljna banka Ljubljana

Poslovna enota Novo mesto

OPRAVLJAMO:

vse vrste bančnih storitev za delovne in druge organizacije ter občane.

Občanom občine Novo mesto čestitamo ob prazniku občine in jim priporočamo naše bančne storitve.

KOLOPO-SAN

**Čestitamo za praznik
občine Novo mesto**

**in se priporočamo
za obisk
v našem prodajnem
salonu pohištva
v Novem mestu,
C. kom. Staneta 38
tel.: (068) 25 – 091**

„Veseli smo, ker nam gradi Pionir!“

Besede predstavnika investitorja, direktorja hotela Plaža v Hercegovem, tovariša Andjeljka Tomaševića nas sicer niso presenetile, saj smo se na mnogih obiskih Pionirjevih gradbišč od Poreče Malega Lošinja, Šibenika, Zakopanov pa vse do Črne gore neštokrat srečevali z zadovoljnimi obraz naračnikov, ko so jim predstavniki Pionirja izročali ključne nove zgrajene hotole, pa vendar j prijetno ponovno slišati pohvale, ki veljajo naših gradbincem — našemu Pionirju. Daleč na črnogorski obali, ob vratih Kotorskega zaliva, v pobratnem Hercegovem Pionirjevi gradbinci v teh dneh gradij temelje za nov zahteven objekt, ki bo že čez borih sedem mesecev sprejel svoje goste, v Pionirjev referenci pa našel svoje mesto in ostal zapisan kot eden od mnogih velikih uspehov.

„Konec meseca junija, ko smo prišli v Hercegnovi, so nas na tem mestu, kjer je sedaj gradbišče, čakali ostanki ruševin starega hotela, ki smo jih morali odstraniti pred začetkom zemeljskih del.“ je začel svojo pripoved direktor PDE „Črna gora“, inž. Zlatko Kušević, sicer zaposlen v tozd Gradbeni sektor Krško. „Z lokacije smo morali odstraniti 26000 kubikov zemlje in laporja, kar predstavlja 5400 kamionskih prevozov. Za tem smo se lotili utrditve pobočja s sidrno pilotno steno, ki smo jo naredili s sodelovanjem Geološkega zavoda iz Ljubljane. Ta stena bo zadrževala strmo pobočje nad gradbiščem in pozneje nad hotelom, ki bo stal v neposredni bližini morske obale. Pred začetkom gradnje smo morali poskrbeti tudi za ohranitev tropskega rastlinja — palm in sekvoj, ki smo jih zaščitili in začasno preselili. Že takoj na začetku so nas pestile težave zaradi pomanjkanja vode v hudi poletni suši, zastoji pa se pojavljajo tudi zaradi neredne dobave gradbenega železa, ki pa je ob sodobnem načinu gradnje neobhod-

en. Nemoteno gradnjo zavirajo tudi projektanti iz Beograda, ki nam do danes (bilo je 15. oktobra — o. p.) še niso poslali vseh načrtov, upamo pa, da jih bomo dobili v nekaj dneh.

Pogodbena vrednost investicije znaša 412,5 milijona dinarjev za gradbeno in instalaterska dela, skupna vrednost objekta z opremo pa bo znašala okoli 600 milijonov. Objekt bo zgrajen iz armirano betonske nosilne konstrukcije, fasa-

da pa bo iz aluminija in stekla. Hotel bo seveda potresno varen — do 9. stopnje po Richtarjevi lestvici. Najvišji del objekta bo enajst nadstropen, ostali deli pa bodo terasasto spuščeni proti obali, kjer bo gostom na voljo tudi velik zaprt bazen.

Na gradbišču imamo trenutno 100 delavcev, ki delajo v eni izmeni po 12 ur dnevno, ko bomo oskrbljeni z zadostnimi količinami železa pa bomo delali v dveh izmenah. V konici bomo potrebovali 170 gradbenih in seveda še veliko število delavcev za obrtniška dela. Rok za izgradnjo objekta je dogovorjen za konec maja 1981 in upam, da nam bo vreme v bodoče bolj naklonjeno kot doslej, ko nas hudi nalivi večkrat preženejo z dela.“

Pri gradnji v Hercegovem sodelujejo vsi štirje Pionirjevi gradbeni tozdi, organizirani v posebno delovno enoto — PDE, prevoze in

mehanizacijo pa je oskrbel tozd SPO.

PIONIR TUDI V TITOGRADU

V Titogradu gradijo Pionirjevi gradbinci zapadno tribuno stadion Budućnosti, ki bo sprejela 600 obiskovalcev, pod njo pa bo 240 kvadratnih metrov prostora z garderobe, sanitarije, bifeje in drug poslovne prostore. Vrednost objekta znaša 30 milijonov, rok za izgradnjo pa je 21. januar 1981. Tribuno gradijo v kombinaciji sistema klasičnih armirano betonskih stebrov montažnih nosilcev in montažni plošč tipa TOGREL. 2/3 sedeže bo pokritih s streho na jekler konstrukciji. Poudariti je treba, da so tudi titograjski investitorji izredno zadovoljni in da se Pionirj v Črni gori obeta še veliko del kajti zanje se že zanimajo tudi drugi naročniki.

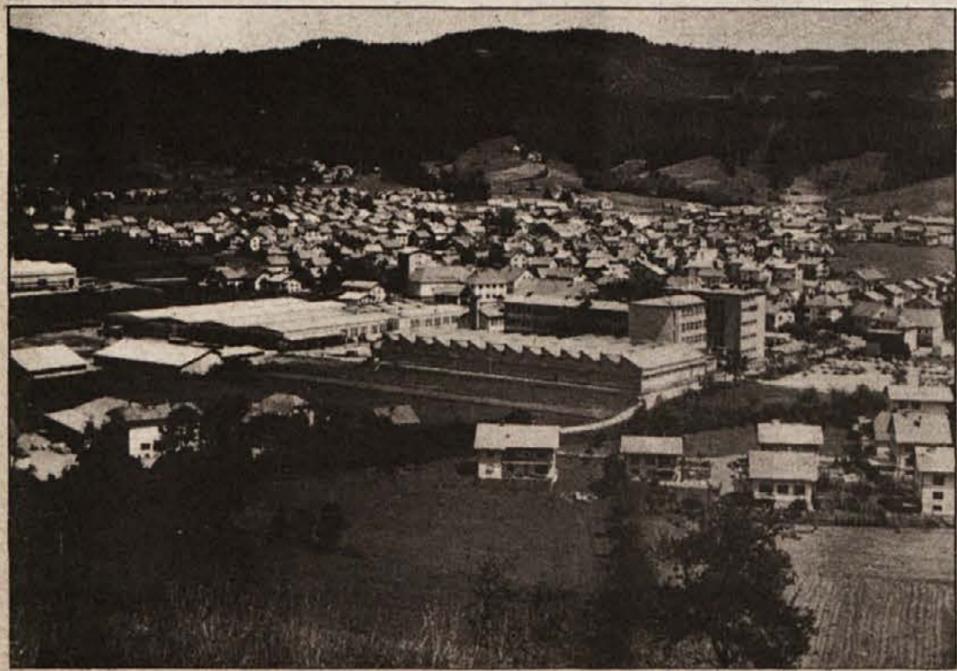
MARKO KLIN

alpina

VSEM OBČANOM ČESTITAMO
OB PRAZNIKU OBČINE NOVO MESTO

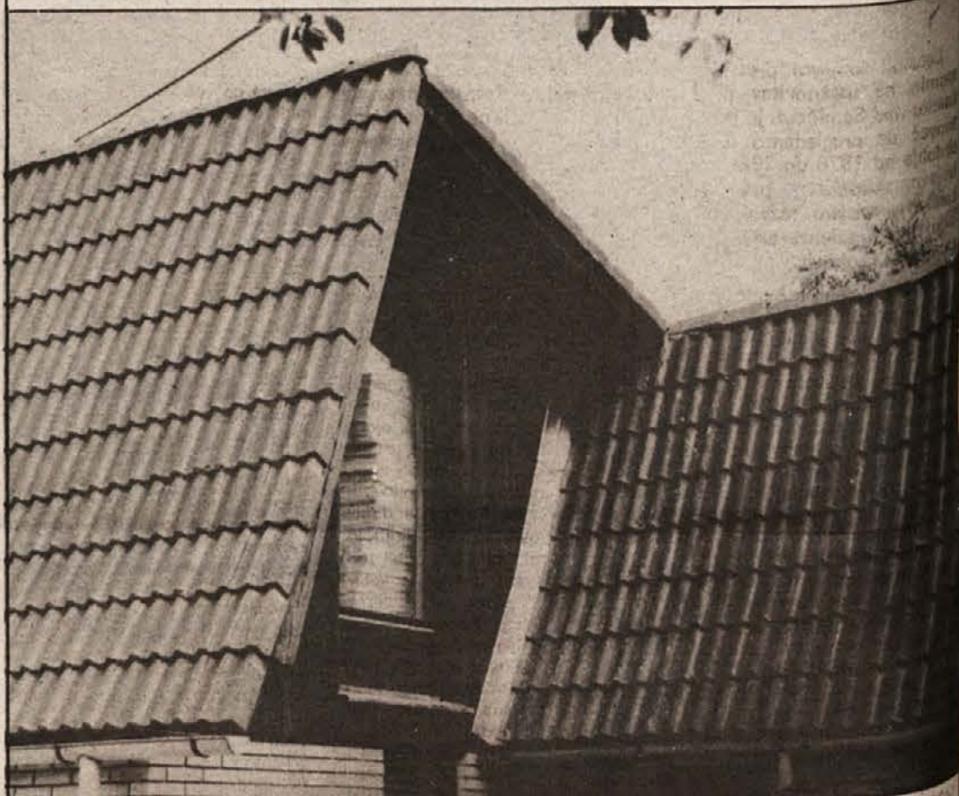

TOVARNA
OBUTVE
GOB
NOVO MESTO

ZA PRAZNIK OBČINE ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM IN
OBČANOM IN PRIPOROČAMO NAŠE IZDELKE!

INDUSTRIJA GRADBENEGA MATERIALA P. O.
DOBRUŠKA VAS, 68275 ŠKOCJAN,
telefon: (068) 85-230

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE GROSUPLJE

GROSUPLJE, N. SOL. O. GROSUPLJE, TABORSKA 13. TELEFON 061/771 011 • LJUBLJANA, TELEFON 061/266 261

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE GROSUPLJE, ustanovljeno leta 1946, je organizirano v štirih temeljnih organizacijah in izvaja naslednja dela:

- TOZD SPLOŠNE GRADNJE GROSUPLJE izvaja vse vrste gradbenih objektov, raznovrstna popravila, nadzidave in adaptacije, gradi stanovanja za tržišče.
  - TOZD KOVINSKO LESNI OBRATI GROSUPLJE izvaja ključavničarska, kovaška, mizarska in druga podobna dela, vrši celoten remont gradbenih strojev in razrez hlodovine.
  - TOZD GRADBENI POLIZDELKI LJUBLJANA proizvaja betonske montažne hale, elemente ter druge betonske izdelke in polizdelke, pridobiva mineralne agregate, proizvaja železobetonske armature, izdeluje lesene opaže.
  - TOZD PROJEKTIVNI BIRO GROSUPLJE izdeluje vse vrste tehnične dokumentacije.
- VSA DELA IZVAJAMO HITRO IN SOLIDNO!
OBČANOM ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE GROSUPLJE

Naša streha je estetsko dovršena, trajna, s 35-letno garancijo, kompletirana s posebnimi elementi za ventilacijo, zračenje podstrešja in antenski priljučki. Teža naše kritine na kvadratni meter pa je približno enaka opečnim strešnikom.

Odločite se za nakup sodobne in kvalitetne strešne kritine

Proizvajamo:
granulirane in gladke strešnike v rdeči, rjavi, zeleni, grafitno in cementno sivi barvi

Posebno jo odlikuje odpornost proti mrazu in nalivom in je zelo primerna za pokrivanje in prekrivanje stanovanjskih in gospodarskih objektov. S pritjevanjem (pribijanjem) doseže kritina 100-procentno odpornost tudi pri burji, kar je posebno pomembno na območju Primorja in Dalmacije.

Za kvadratni meter strehe potrebujete približno 10 strešnikov. Velika površina enega strešnika omogoča hitro in enostavno pokrivanje ali prekrivanje. Pri prekrivanju starih streh lahko uporabite tudi staro leseno kritino.

EPS „Dolenjski list“ Novo mesto

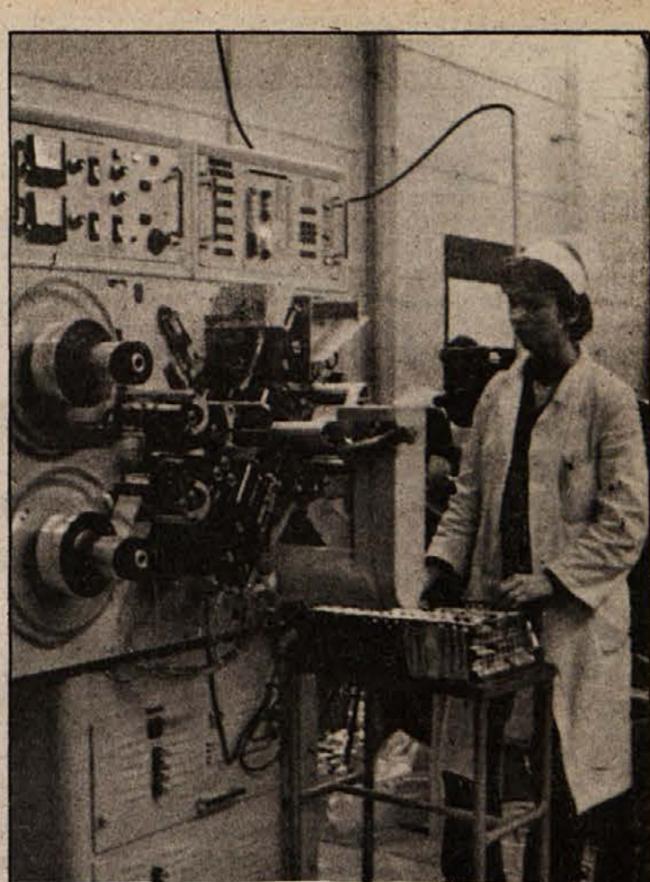
Ljubljanska banka

Temeljna dolenjska banka Novo mesto

čestita varčevalcem in občanom za svetovni dan varčevanja in praznik občine Novo mesto

Navijanje kondenzatorjev za odpravo radiofrekvenčnih motenj.

Ameriški navijalni avtomat za navijanje metaliziranih folij za motorne kondenzatorje.

Uspešen razvoj Semiča in Iskre

Letošnji krajevni praznik Semiča, ki ga vsako leto slavijo v spomin na ustanovitev prve Belokranjske partizanske čete na Smulu nad Semičem, je priložnost, da se ozremo ne le leto nazaj, temveč da pregledamo tudi rezultate srednjeročnega planskega obdobja od 1976 do 1980, ki ga prav sedaj za ključujemo. Semiška krajevna skupnost je prav v tem obdobju naredila revolucionarne korake v svojem razvoju, ki pa brez zgledega sodelovanja z industrijo kondenzatorjev — Iskra Semič zagotovo ne bi bil tako uspešen in skokovit.

Krajevna skupnost Semič je nastala po združitvi občin Semič in Črnomelj v eno občino — občino Črnomelj. V prejšnji občini Semič je bilo sedem krajevnih skupnosti, ki se sedaj imenujejo podkrajne skupnosti, ki preko svojih delegatov tvorijo skupščino krajevne skupnosti z 9-članskim svetom KS, ki je delovno telo celotne krajevne skupnosti.

Ze omenjeni tempo razvoja, ki ga Semič doživlja v zadnjih petih letih, je prinesel vrsto novih dosežkov od novih cest, stanovanj, zdravstvenega doma, elektrifikacije, novih vodovodov, telefonov... Razvoj krajevne skupnosti se v bodoče vsekar ne bo več odvijal s takšnim tempom kot doslej, pa vendar si krajevni zastavljajo nove cilje in naloge za naslednje srednjeročno obdobje.

Krajevno skupnost Semič, ki meri 14000 ha, ima 3680 prebivalcev v 88 vaseh in zasekih, od katerih jih je 1100 zaposlenih, celodnevno šolo pa obiskuje 380 učencev. V Semiču so zgradili tri nove stanovanjske bloke (od tega je eden solidarnostni) s skupno 36 novimi stanovanji, večina starih gospodinjstev pa je bilo obnovljenih. K temu je veliko pripomogla posodobitev cestnega omrežja. Dobili so novo republiško cesto — Partizansko magistralo, katere 11 km poteka po KS Semič, ki je Belo krajino povezala z osrednjo Slovenijo in tako odprla Belokranjsko okno v svet. Občinske ceste so v dolžini 8 km povezale krajevno skupnost z občinskim središčem. To so ceste Semič — Ručetna vas in Semič — Vrtača — Štrekljavec. To

so glavne žile, na katere se steka veliko vaških poti, katerih je bilo prav tako asfaltiranih 8 kilometrov. V prihodnjem petletnem obdobju pa načrtujejo asfaltiranje še nadaljnjih 12 km cest in vaških poti. Trideset odstotkov vasi je z ojačitvijo električnega omrežja dobilo industrijski tok. Vodovod so dobili v Štrekljavec, Kalu, Črmošnjicah in Srednji vasi, vas Kot pa je dobila telefonsko povezavo s 50 priključki. Semič je pred tremi leti dobil tudi novo zdravstveno postajo, v kateri pa imajo žal težave zaradi zdravstvenega kadra, ki se pogosto menja. Pred tremi leti so uvedli celodnevno šolo, ki pa se že na začetku srečuje s prostorsko stisko, saj nimajo kabineto, dve razreda pa morajo vsak dan voziti na podružnično šolo v Štrekljavec. Občani krajevne skupnosti Semič so v glavnem zaposleni v semiški Iskri, kjer jih dela okoli 900, 80 jih je v obratu IMV, ostali pa v trgovinah, šoli, banki, G. G., v rtu in gostinstvu ter nekaj v zasebnem sektorju.

Semič ima tudi dobro razvito kulturno življenje, vsako leto imajo več prireditev kot so razstava in ocena vin Bele krajine in ostale kulturne in športne prireditve. Najbolj je aktivna folklorna skupina Jože Mihelčič, ki je na mednarodni smotri folklorne v Zakopanem od 17 udeležencev zasedla 3. mesto z edinstveno avtohtono ohranjenim sporedom kmečke občeti in belokranjskih plesov. Vsako leto nastudirajo po dve dramski predstavi, s katerimi nastopajo širom po Beli krajini. V sklopu društva deluje tudi uspešen pevski zbor — Iskrin oktob.

Aktivna je tudi kipa sekcija, ki prireja po več filmskih predstav na teden, uspešen pa je tudi fotokino krožek, ki dela v sklopu ZOTK. Tradicionalna prireditev so v Semiču postale tudi „Semiške igre“, ki jih organizira telovadno društvo Partizan iz Semiča, v sklopu katerega uspešno deluje tudi več telovadnih sekcij. Posebno aktiven in tudi zelo uspešen pa je semiški radio klub Iskra, ki je letos na velikem tekmovanju v počastitev obletnice rojstva maršala Tita med 620 klubov iz vse Jugoslavije zasedel prvo mesto, kar je vsekar izredno velik uspeh. Podoben uspeh so dosegli tudi že pred dvema letoma, ko so osvojili prvomajski pokal na UKV tekmovanju. Radio klub je sposoben vsaj središča krajevne skupnosti v primeru potrebe poveže ti z radijskimi zvezami, kar je izrednega pomena za slučaj vojne ali naravnih nesreč.

V elementih za petletni plan razvoja je zajeta izgradnja 60 novih stanovanj, nadaljnje posodabljanje cest in poti, zajetje Krupe z izgradnjo črpališča kot osnovnega rezervoarja za Belo krajino. Narejen je tudi že začetni načrt za zasebno gradnjo v Vavpči vasi za 100 gradbenih enot. Pripravljene imajo tudi projekte za izgradnjo čistilnih naprav za čiščenje odpadnih voda iz Iskre in Semiča, kar bo potekalo sočasno z izgradnjo vodovodnega zajetja. V kmetijstvu naj bi v prihodnjem obdobju obnovili in izboljšali 200 hektarjev obdelovalnih površin in 40 ha vinogradov. Potrebno bo tudi pojasniti preskrbo prabivalstva, kar pomeni izboljšati trgovino pa tudi gostinstvo še precej zaostaja za možnostmi. Z izgradnjo vinske ceste, ki bo potekala od Jugorja preko Štrekljevca, Semiča in Kota do Ručetne vasi, bodo dane večje možnosti za razvoj kmečkega turizma, ki ima na tem področju zaradi izredno ugodne lege in dobre povezanosti z izletniškimi točkami edinstvene možnosti. V prihodnosti bo dan velik poudarek na celotno infra-

strukturo v krajevni skupnosti Semič.

Industrija kondenzatorjev ISKRA je kot centralni nosilec razvoja kraja in krajevne skupnosti v preteklem obdobju zelo uspešno poslovala. Celotni prihodek je od leta 1976 do 1980 zrasel od 198 milijonov na 853 milijonov dinarjev, kar pomeni 330 % povečanje. V prihodnjem srednjeročnem obdobju naj bi se celotni prihodek povečal z indeksom 188, za kar pa ne bodo škali možnosti v ekstenzivnem povečevanju števila zaposlenih, pač pa v racionalizaciji proizvodnje in v posodabljanju. V obdobju do leta 1985 bodo v nove objekte in opravo vložili skupno 420 milijonov din. Trenutno je v teku investicija DE — 80, ki bo zaključena spomlad 1981, ko bo zgrajena nova proizvodna hala s 7000 m² površine v dveh etažah, njena vrednost pa znaša 100 milijonov din. Za novo opremo bodo namenili 80 milijonov, oprema pa bo v glavnem domača (več kot 50 %). Veliko potrebna oprema iz-

delajo tudi v domačem tozdravni mehaniki delov in naprav, kar je velik prihranek in eden redkih primerov, da se tovarna razvija na osnovi znanja lastnih strokovnjakov, tako da v vsej pretekli dobi ni bilo potrebno za nove artikole ali nove tehnologije kupiti nobene nove licence, ampak so vsi izdelki plod lastnih sposobnosti.

V preteklem planskem obdobju so temeljne organizacije Iskre Semič dosegle svojo polno uveljavitev, ker je vsake na svojem področju dosegla rast in ekonomsko stabilnost, na tržišču se dopolnjujejo in skupaj predstavljajo močno nerazdružljivo celoto. Prav tako pa tudi DSSS, ki opravlja funkcije skupnega pomena, prispeva svoj delež k skupnemu celovitemu razvoju delovne organizacije.

Osnovna orientacija v prihodnjem obdobju bo v proizvodnji za izvoz, ki že letos predstavlja 9,8 milijonov dolarjev, od tega 7,4 na konvertibilno tržišče. V preteklem obdobju so izvoz povečali za več kot 4-krat, do leta 1985 pa naj bi izvoz znašal že 29 milijonov dolarjev. Pri tem pa delež uvoza ne narašča tako hitro, kar uvožene surovine uspešno nadomeščajo z domačimi.

V sklopu tovarne bodo za delavce

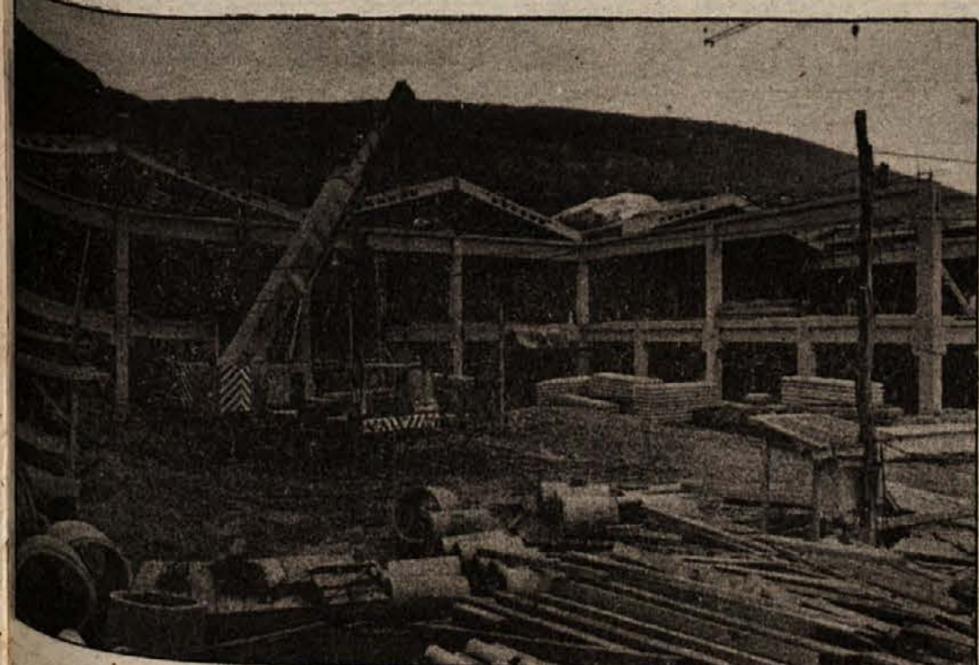
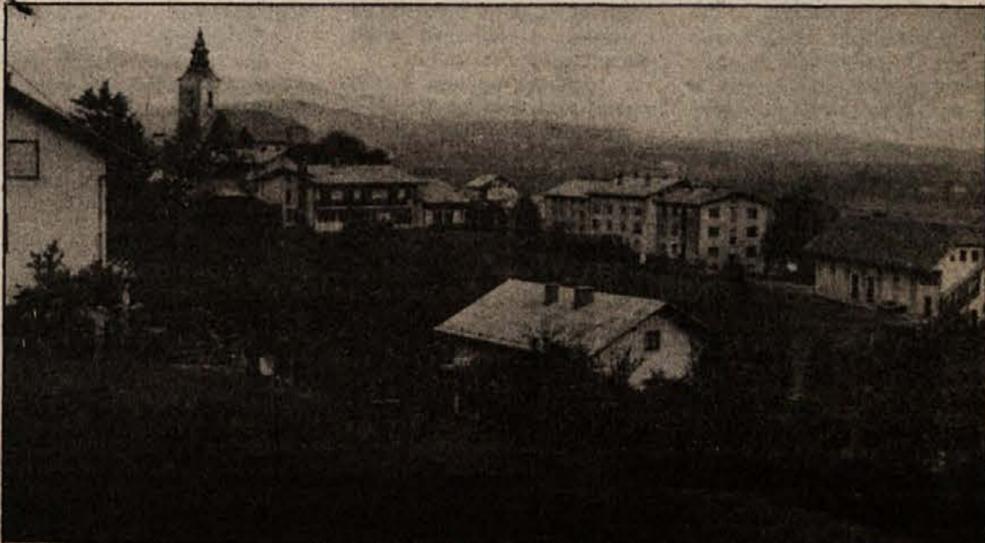
Iskre zgradili novo ambulanto z zdravnikom, mač. sestro, fizioterapevtom in kasneje tudi zobno ambulanto. Osebnih dohodkov delavcev znašajo v povprečju 7.000 din, najnižji OD 4.550 din pa prejema samo 30 delavcev.

Vsa leta povečajo v Iskri veliko skrb tudi izobraževanju. Študenti reje večje število študentov in dijakov, veliko pa imajo tudi učencev v gospodarstvu. Vsako leto pa prirejajo tudi več seminarjev za pridobitev interne kvalifikacije svojih delavcev.

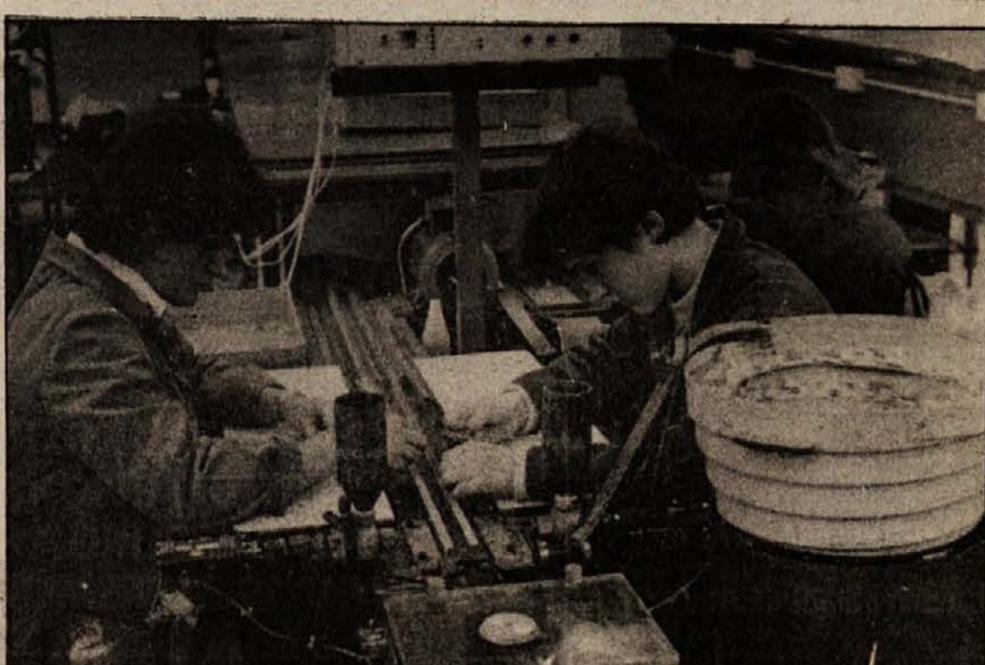
Stalna prizadevanja za izboljšanje družbenega standarda so prinesla lepe sadove. Tako ima Iskra danes 78 stanovanj, 20 stanovanj pa so dobili delavci s pomočjo solidarnostnega sklada. Za individualno gradnjo so pomagali s krediti 321 članom kolektiva. Organizirane imajo tudi prevoze na delo in v sodobnem obratu družbene prehrane vedno tudi tople obroke.

Vzorno sodelovanje delovne organizacije in krajevne skupnosti je obrodilo lepe sadove in tako se Semič in Iskra danes lahko ponašata s pridobitvami, ki jih brez sloge in razumevanja zagotovo ne bi bilo.

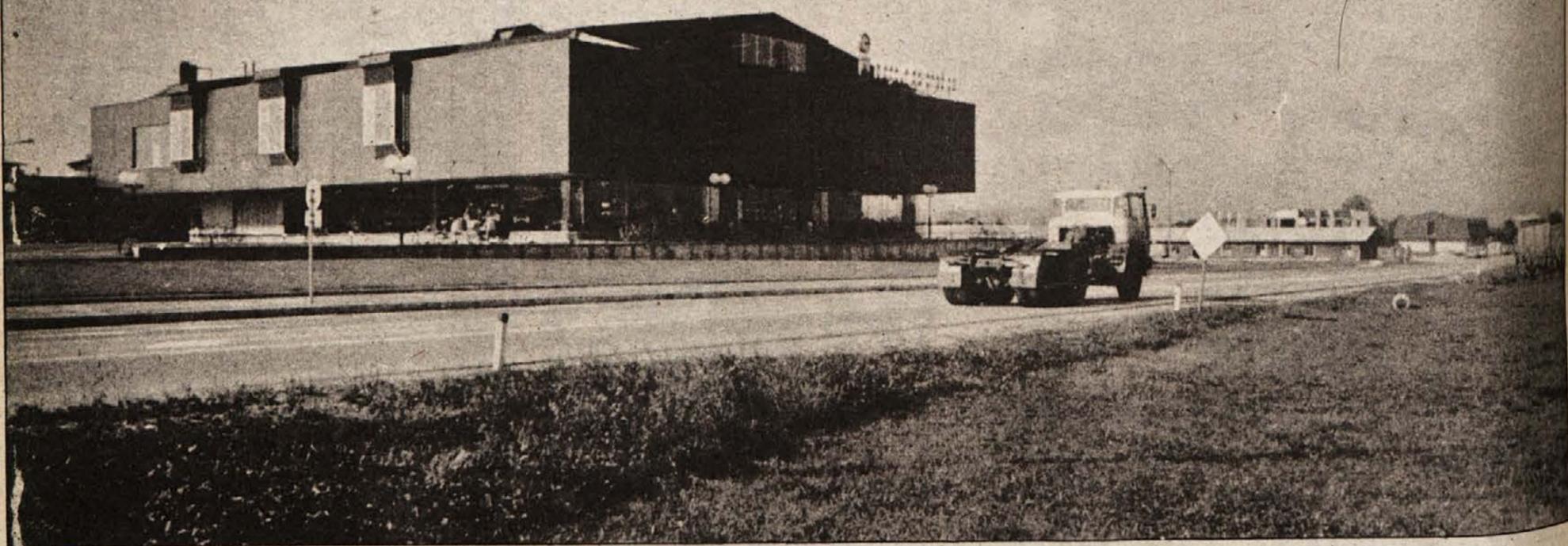
MARKO KLINC

Nova proizvodna hala s 7000 kvadratnimi metri delovne površine v dveh etažah.

Avtomatska montažna linija za zalivanje kondenzatorjev v škaticah.

OBČINA BREŽICE V LETU 1980

Družbeno ekonomski razvoj občine Brežice v letu 1980 temelji na dejstvu, da je letošnje leto zadnje v tem srednjeročnem obdobju, zato smo si z Resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana občine Brežice za obdobje 1976-80 v letu 1980 zadali predvsem tiste naloge, ki so bistvenega pomena za kar najuspešnejše doseganje planskih nalog tako na področju razvoja družbenopolitičnega sistema kot na področju družbenoekonomskega razvoja.

Tudi gospodarstvo naše občine se je v tem, 1980. letu, soočilo s problemi nasprotij v dosedanjem ekonomskem razvoju ter stabilizacijskimi nalogami v naši družbi. Temu primerno smo načrtali tudi naložbeno politiko v gospodarstvu, kjer smo opredelili kot prioritete tiste investicije, ki so bile načrtane v družb. planu občine in so imele realne možnosti za realizacijo.

Ob preverjanju izvajanja tako načrtanih nalog smo lahko z zadovoljstvom ugotovili, da so delavci združenega dela naše občine z mobilizacijo vseh razpoložljivih sil, v veliki meri uspeli v prizadevanjih za doseganje boljših ekonomskih rezultatov.

Tudi realizacija nalog pri izboljšanju materialne osnove dela in družbenega standarda je bila uspešna, zato bomo skupno z nalogami, ki jih bomo uspeli realizirati še do konca tega leta, skoraj v celoti realizirali prioritete naloge razvoja v letošnjem letu.

Najpomembnejše naloge, ki smo jih zaključili v letu 1980 oziroma bomo tudi nekatere od

teh slavnostno predali namenu v prazničnih dneh naše občine, so predvsem:

— Najpomembnejšo pridobitev v letu 1980 predstavlja za našo občino, predvsem pa za mesto Brežice z okolico, izgradnja velike trgovske hiše, katere investitor je bila delovna organizacija Emona-Posavje s temeljnima organizacijama trgovina na drobno in gostinstvo. S to blagovnico smo pridobili 5.350 m² trgovinskih površin ter 120 m² gostinskih. V blagovnici je zaposlenih 115 delavcev, vrednost letošnje pa je okoli 130 milijonov dinarjev. Novozgrajena blagovnica je v kratkem obdobju delovanja bistveno pripomogla k izboljšanju in posodobitvi preskrbe v Brežicah.

— Znatno manjši, a vendar pomembni naložbi v preskrbi občanov z rezervnimi deli, avtomaterialom in drugim tehničnim blagom sta realizirala Trgoavto Koper in Agrotehnika Ljubljana z izgradnjo dveh specializiranih poslovalnic.

— Izrednega pomena je tudi gradnja nove avtobusne postaje v Brežicah, s katero se bo posodobil potniški cestni promet pa tudi razrešili problemi prometa v mestnem jedru Brežic. Vrednost investicije je približno 21 milijonov dinarjev, investitor pa je SAP VIATOR TOZD BREBUS, Brežice.

— Na področju usmerjene stanovanjske gradnje smo v letošnjem letu uspeli narediti velik korak naprej ter z novimi stanovanji, ki jih bo do konca leta 94, v celoti realizirali planske naloge za to srednjeročno obdobje. Vrednost teh stanovanj ocenjujemo na okoli 72

milijonov dinarjev.

— Na osnovi uspešno izvedenega referenduma v lanskem letu se je že v letošnjem letu začela izgradnja II. faze zdrav. doma v Brežicah, s katerim bomo razrešili nekatere probleme v zdravstvu, vrednost del pa bo okoli 16 milijonov dinarjev, s čimer bo zdravstveni dom pridobil nadaljnjih 1.000 m² površin.

— V znamenju praznovanja praznika občine bo tudi otvoritev novega dijaškega doma v Brežicah, ki bo sprejel 240 dijakov, predvsem iz področja Dolenjske in tudi Posavja, ki obiskujejo tukajšnji Šolski center oziroma šole za blagovni promet, gimnazijo in ekonomsko srednjo šolo. Ob dijaškem domu pa smo uspeli realizirati tudi izgradnjo nove matične knjižnice, ki je financirana s sredstvi občanov na osnovi referenduma.

— Ena najpomembnejših nalog tudi sedanjega referenduma je modernizacija občinskih cest. V letošnjem letu je bilo opravljenih veliko zemeljskih del, dokončno pa realizirana cesta Bizeljsko-Pišce in most v Drašah na Sotli.

Leto 1980 pomeni za našo občino, kot tudi za celotno SFRJ oz. SRS, leto, ko moramo pripraviti planske dokumente in načrtati razvoj za naslednje petletno obdobje. Te naloge smo se temeljito lotili, saj v tem času tečejo razprave o planskih dokumentih v vseh delovnih sredinah ter krajevnih skupnostih.

gospodarski infrastrukturi, predvsem oskrbo z vodo in sanacijo poplav, ki iz leta v leto huje prizadevajo veliko podro-

čje občine ob levem bregu reke Save.

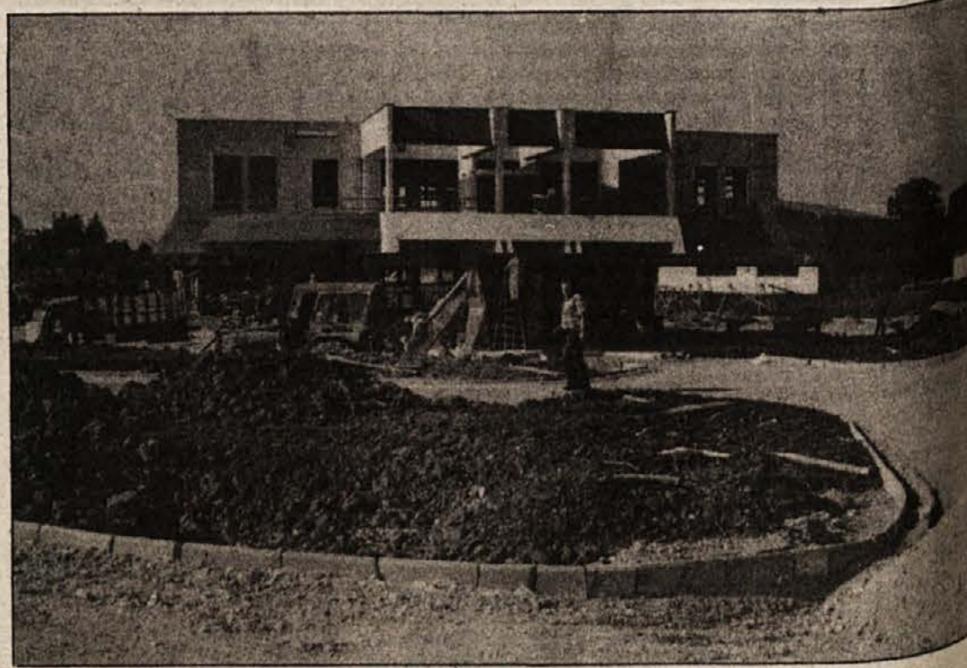
S skupnimi napori bomo tudi te naloge uspešno realizirali.

V dneh praznovanja se moramo nenehno izboljševati materialne osnove dela, povečati strukturo zaposlenih v strukturi prebivalstva občine, ki je za sedaj prenizka, ter sanirati nekatere najhujše probleme v

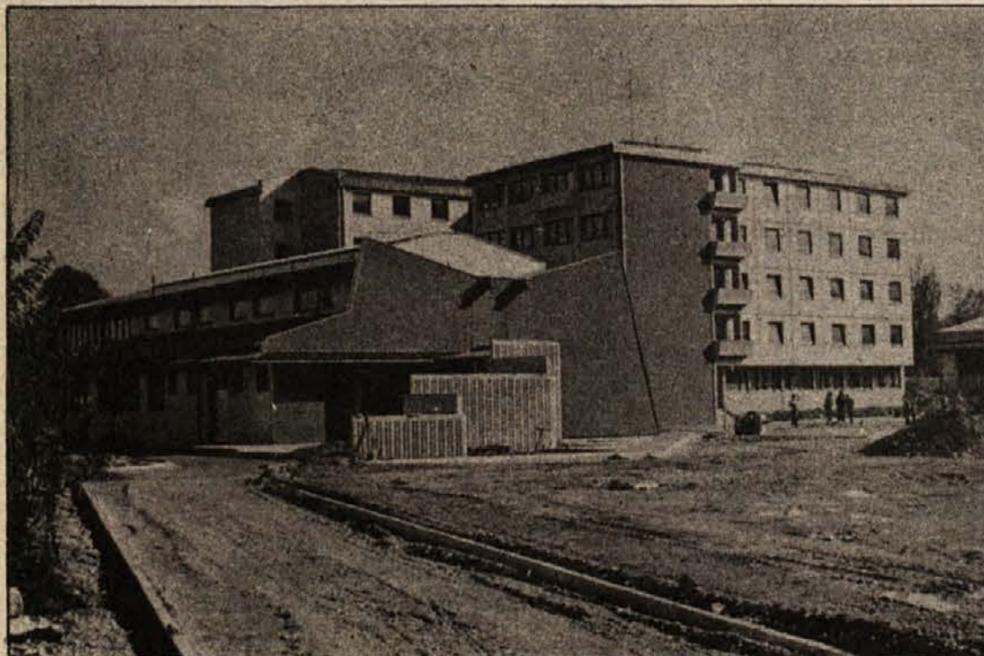
Osnovno vodilo je, da moramo nenehno izboljševati materialne osnove dela, povečati strukturo zaposlenih v strukturi prebivalstva občine, ki je za sedaj prenizka, ter sanirati nekatere najhujše probleme v

Posodobljena cesta Bizeljsko - Pišce

Nova avtobusna postaja v Brežicah

Novi dijaški dom z matično knjižnico

Notranjost nove sodobne knjižnice v Brežicah

SLOVIN - D. O. BIZELJSKO BREŽICE

Schweppes

TONIC WATER, BITTER LEMON, DRY GRAPEFRUIT in BITTER ORANGE

Delovni ljudje SLOVINA - D. O. BIZELJSKO BREŽICE se pridružujejo praznovanju občinskega praznika in priporočajo svojo BAP proizvode:

- JUPI
- COCTA
- PENEČI JABOČNI SOK
- SCHWEPES

ZA PRAZNIK OBČINE ČESTITAMO VSEM OBČANOM!

TRIMO DOBOVA

DO TRIMO TREBNJE n. sol. o.

- TOZD JEKLENE KONSTRUKCIJE DOBOVA
  - TOZD JEKLENE KONSTRUKCIJE IN GRADBENE PLOŠČE TREBNJE
  - TOZD MARKETING TREBNJE
  - DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB
- ZA PRAZNIK OBČINE ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM!

TRGOAVTO Koper POSLOVALNICA Brežice

Obveščamo cenjene kupce, da posluje nova trgovina z rezervnimi deli za avtomobile ZASTAVA, opremo, orodjem, avtomobilskimi gumami, avtokozmetiko in ostalimi potrebščinami za avtomobile

v BREŽICAH - Milavčeva 16, v stavbi AMD. Tel.: (068) 62-476

DELOVNI ČAS: vsak dan od 7. do 16. ure in ob sobotah od 7. do 12. ure.

PRIPOROČAMO SE ZA OBISK IN NAKUP!

ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE!

PETROL LJUBIJANA
TOZD TRGOVINA NA DROBNO BREŽICE in
PE TRGOVINA NA DEBELO BREŽICE
ČESTITATA VSEM OBČANOM BREŽIC IN NOVEGA MESTA ZA
OBČINSKI PRAZNIK

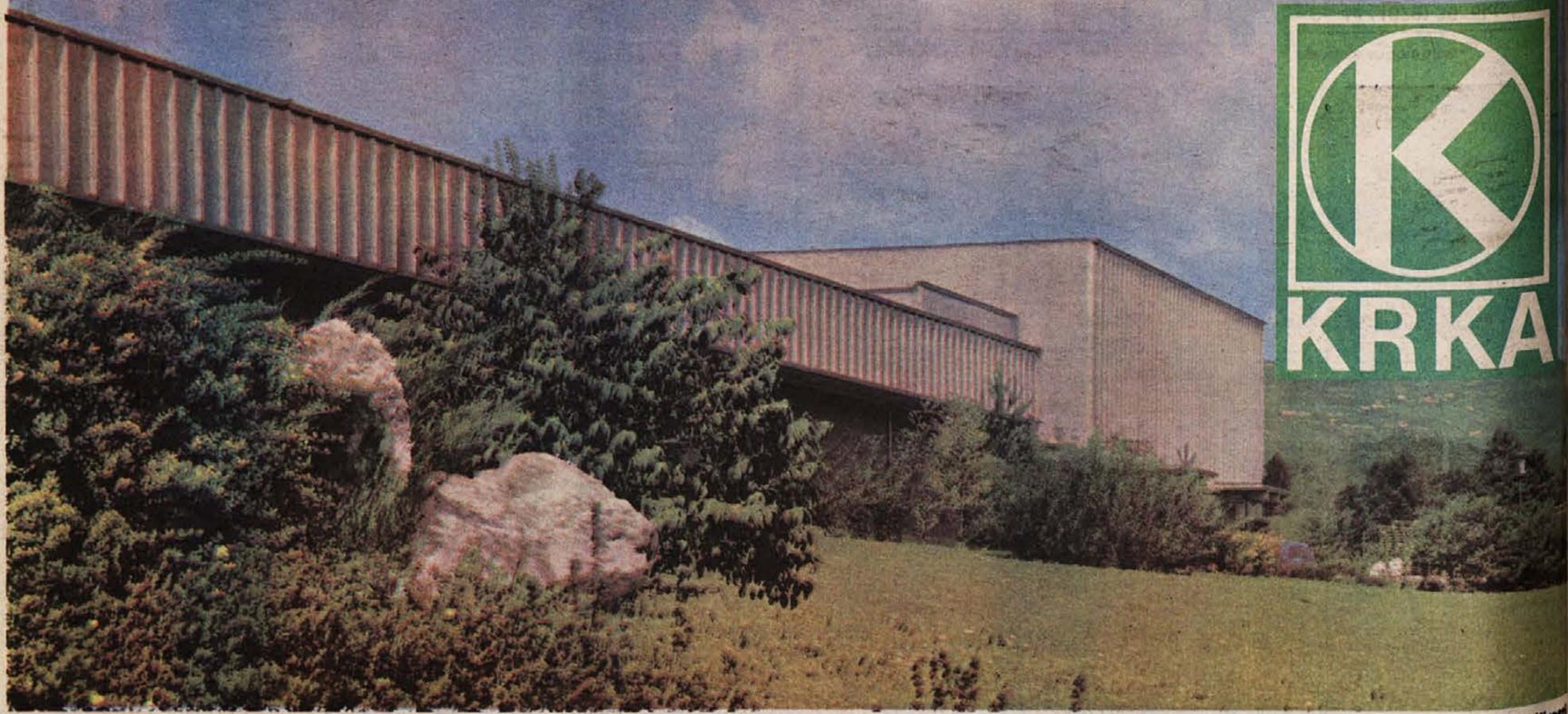

BLAGOVNICA EMONA - POSAVJE BREŽICE, ki je odprla vrata potrošnikom prejšnji mesec, obsega skupno 5800 kvadratnih metrov prodajnih in skladiščnih površin v treh etažah. V kletni etaži je prodaja živilskih izdelkov, v pritličju je kupcem na voljo železnina, posoda, steklo, porcelan, akustika in bela tehnika, drogerija, cvetličarna, oddelek za potrošniške kredite, menjalnica in informacije. V nadstropju pro-

dajajo vse vrste tekstilnega blaga, otroško, žensko in moško konfekcijo, perilo, obutev, preproge, športne potrebščine, pohištvo in ostale vrste blaga. V gostinskem delu blagovnice je restavracija z dobro kuhinjo in točilnico.

Blagovnica bo pozimi odprta od 7. do 19. ure, poleti pa do 6.30 do 20. ure. Ob nedeljah bo dežural market - oddelek z živili.

KOLEKTIV TRGOVSKEGA PODJETJA EMONA - POSAVJE BREŽICE se priporoča občanom za obisk v novi blagovnici ter v vseh ostalih trgovskih in gostinskih lokalih in ČESTITA ZA PRAZNIK OBČINE BREŽICE!

Proizvodni prostori, v katerih Krka od leta 1972 izdeluje ampule, mazila, sirupe, kapsule in kozmetične pripravke, postajajo pretisni. Zato so za njimi zgradili nov obrat, s katerim bodo proizvodne zmogljivosti precej povečane.

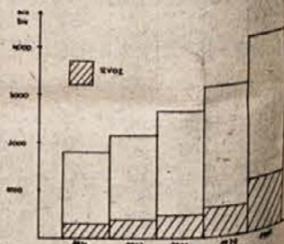
Na trdnih temeljih

KRKA, tovarna zdravil Novo mesto, bo kmalu slavila srebrni jubilej svojega obstoja. V nepolnih 25 letih je iz majhne lekarniške proizvodnje zrastle v mogočno zgradbo, ki s svojimi trdnimi temelji omogoča nadaljnjo rast in razvoj. Med najpomembnejšimi investicijskimi naložbami v zadnjih letih je Krkin Program 64, ki bo omogočal ne le povečan fizični obseg proizvodnje temveč tudi razširitev proizvodnega programa z izdelki, ki jih do sedaj ni bilo možno proizvajati, obenem pa bodo novi prostori pomenili boljše delovne pogoje in nudili Krkinim delavcem še večjo socialno varnost. V prostorih nekdanje steklarne Inis pa bo Krka v prihodnjem obdobju uvedla proizvodnjo steklenih izolacijskih vlaken.

KRKIN PROJEKT 64 zajema izgradnjo farmacevtike II., s katero se bo Krka prilagodila novim zahtevam farmacevtskih tehnologij in bo tako proizvajala vrsto novih učinkovitejših zdravilnih substanc. S tem objektom bo Krka pridobila okoli 4000 m² novih proizvodnih prostorov, ki bodo klimatizirani s stalno temperaturo 20 – 22 stopinj. V obratu bo zaposlenih 145 delavcev, proizvodnja pa bo potekala v glavnem v eni izmeni. V Projekt 64 sodi tudi povečanje kapacitet za fermentativno proizvodnjo z dosedanjih 500 na 830 m³ osnovnega fermentativnega volumna, kar je za Krko izrednega pomena, saj bo tako lahko še povečala prodajo bazičnih farmacevtskih surovin v obliki antibiotikov na konvertibilno področje in tako omogočala pokrivanje vse večjih potreb po deviznih sredstvih. Del Projekta 64 je tudi nova kompresorska postaja, ki je sorazmerno velik objekt, v katerem bo poleg kompresorjev tudi celoten

hladilni sistem, nova transformatorska postaja ter spremljajoči prostori. Postaja je locirana v neposredni bližini nove fermentacije, ki bo rabila komprimiran zrak za proizvodnjo antibiotikov. V okviru Programa 64 je zajeto tudi povečanje zmogljivosti toplarne, kar je rezultat racionalizacije in večjih potreb po tehnološki pari. Toplarna bo z novimi zmogljivostmi namesto dosedanjih 35 ton proizvajala 50 ton pare na uro. V prenovljeni toplarni bodo kot gorivo uporabljali odpadna topila in s tem prihranili znatne količine dragega mazuta.

STEKLENA IZOLACIJSKA VLAKNA, ki jih bo Krka proizvajala v bivši steklarne Inis, bo uporabljalo predvsem gradbeništvo za toplotno in zvočno izolacijo. Značilnost te proizvodnje je, da se zanjo uporabljajo enostavne domače surovine, izdelki pa so lahki, obstojni in negorljivi. Potrebe po tem materialu se vedno večajo saj pomeni dobra izolacija velik

Rast Krke v preteklem srednjeročnem obdobju

prispevek k varčevanju z energijo, zato je ta Krkina naložba vseslovesno upravičena in potrebna. Vrednost investicije znaša 680 milijonov sredstva zanjo pa so združile na dohodkovnih odnosih Krka, Termika in SGP Pionir. V obnovljeni tovarni bo zaposlenih 156 delavcev, ki bodo letno proizvedli 7.500 ton izdelkov, načrtujejo pa tudi izvoz, ki bi znašal okoli 34 odstotkov celotne proizvodnje.

Po obnovitvi prostorov nekdanje steklarne Inis bo Krka v njih proizvajala fina steklena izolacijska vlakna za zvočno in toplotno izolacijo.

Z izgradnjo Projekta 64 bo Krka povečala zmogljivosti proizvodnje antibiotikov.